

2075/15

Dober Pajdás kalendárium

na préstopno leto

1936

z dosta lejpim, dobrim i hasnovitim čtenjom,
pripovesti i veršušami.

XV. LETNI TEKAJ

1031/1950

Reditelj i lástnik TALÁNYI FRANC.

Tisk Prekmurske Tiskarne, za tiskarno Hahn Izidor, M. Sobota

Január - Sečén

má 31 dni

Dnévi	Imenik	Premenjavanje vremeja i meseca		Sunce		Mejsec			
				zide	zahája	zide	zahája		
1	Sreda	Novo leto		16 v. 15 m.		7 51	16 16	11 4	—
2	Četrtek	Ábel		Lejpo		7 51	16 17	11 28	0 54
3	Pétek	Genovéva d.		mrzlo		7 51	16 18	11 55	2 14
4	Sobota	Titus pk.				7 51	16 19	12 28	3 32
1. tjedén.		Evang. Maté 2, 13—23. Epist. I. Pet. 4, 12—19.							
5	Nedela	Po nov. let.				7 50	16 20	13 10	4 46
6	Pondelek	Trí králi		velki		7 50	16 21	14 2	5 54
7	Tork	Valentin		sneg		7 50	16 22	15 3	6 50
8	Sreda	Severinus		19. v. 15 m.		7 50	16 23	16 11	7 35
9	Četrtek	Julian m.		Stálno		7 49	16 24	17 22	8 10
10	Pétek	Pavel		mrzlo		7 49	16 25	18 33	8 37
11	Sobota	Higin m.		vrejmen		7 48	16 27	19 41	9 0
5. tjedén.		Evang. Luk. 2, 41—52. Epist. Rim. 12, 1—5.							
12	Nedela	Po trí kr. 1				7 48	16 28	20 47	9 19
13	Pondelek	Hilarius		Nestálno		7 48	16 29	21 52	9 36
14	Tork	Félix		obláčno		7 47	16 31	22 56	9 54
15	Sreda	Loránt				7 47	16 32	—	10 11
16	Četrtek	Marcel p.		20 v. 41 m.		7 46	16 34	0 1	10 29
17	Pétek	Anton		milejše		7 45	16 35	1 7	10 51
18	Sobota	Piroška d.		vrejmen		7 44	16 37	2 14	11 18
3. tjedén.		Evang. Jánoš 2, 1—11. Epist. Rim. 12, 6—16.							
19	Nedela	Po trí kr. 2				7 44	16 38	3 21	11 51
20	Pondelek	Fábján		Vedno		7 43	16 40	4 26	12 35
21	Tork	Ágneš		mrzlo		7 42	16 41	5 26	13 30
22	Sreda	Vince		premenjávno		7 42	16 42	6 18	14 38
23	Četrtek	Rajmund		obláčno		7 41	16 43	7 0	15 54
24	Pétek	Timót pk.		8 v. 18 m.		7 40	16 45	7 34	17 14
25	Sobota	Pavla obrn.		vrejmen		7 38	16 47	8 2	18 37
4. tjedén.		Evang. Máte 8, 1—13. Epist. Rim. 12, 17—21.							
26	Nedela	Po trí kr. 3				7 37	16 48	8 26	19 59
27	Pondelek	Zlátov. Jánoš		Sneg		7 35	16 50	8 48	21 20
28	Tork	Károl		deždž		7 34	16 52	9 10	22 41
29	Sreda	S. sv. Franc		nestálno		7 33	16 53	9 33	—
30	Četrtek	Mártonka		vrejmen		7 32	16 55	9 59	0 2
31	Pétek	Virgilia		0 v. 36 m.		7 30	16 56	10 31	1 21

Stoletni Kalendar: Stálen mráz do 11-ga, od 12 do 18-ga obláčno i mláčno; 19-ga mrzlo, potom vedno i mrzlo, od 24 do 26-ga deždž, 27-ga ploha, do konca obláčno i súho.

Na konci meseca je dén 9 vör 26 min. dúgl. Prirasték 1 vör. 1 m.

Február - Süšec

má 29 dni

Dnévi	Imenik	Premenjávajo vrejmena i meseca		Sunce		Mejsec	
				zide	zahája	zide	zahája
1	Sobota	Ignác			7 29 16 57	11 9	2 36
5. teden.		Evang. Máté 8, 23—27. Epist. Rim. 13, 8—10.					
2	Nedela	Po tri kr. 4	Premenjavo		7 28 16 58	11 58	3 46
3	Pondelek	Baláž	nestálno		7 26 17 1	12 55	4 45
4	Tork	Veronika	milejše		7 25 17 3	13 59	5 32
5	Sreda	Ágota	vöter		7 24 17 4	15 8	6 10
6	Četrtek	Dorotja			7 23 17 6	16 17	6 40
7	Pétek	Romuald	☉ 12 v. 15 m.		7 21 17 8	17 26	7 4
8	Sobota	Sv. Jánoš			7 20 17 9	18 33	7 25
6. teden.		Evang. Máté 20, 1—16. Epist. I. Kor. 9, 24—10, 1—5.					
9	Nedela	Septuages.	Vöterno		7 18 17 11	19 38	7 42
10	Pondelek	Elvira	mrzlo		7 17 17 12	20 43	7 59
11	Tork	Efrosina	sneg		7 16 17 13	21 47	8 16
12	Sreda	Ella	nestálno		7 14 17 15	22 53	8 35
13	Četrtek	Kastor	vrejmen		7 12 17 17	23 58	8 55
14	Pétek	Bálint			7 11 17 19	—	9 20
15	Sobota	Faustin	☾ 16 v. 45 m.		7 9 17 21	1 4	9 50
7. teden.		Evang. Luk. 8, 4—15. Epist. II. Kor. 11, 19—12, 1—9.					
16	Nedela	Sexages.	Nestálno		7 7 17 22	2 10	10 27
17	Pondelek	Donát	mokro		7 5 17 24	3 10	11 15
18	Tork	Žužána	sneg		7 4 17 25	4 5	12 15
19	Sreda	Konrád	premenjavo		7 3 17 26	4 51	13 26
20	Četrtek	Aladár	vrejmen		7 1 17 28	5 29	14 45
21	Pétek	Eleonora			6 59 17 30	6 0	16 6
22	Sobota	Geržon	☉ 19 v. 42 m.		6 57 17 32	6 26	17 29
8. teden.		Evang. Luk. 18, 31—43. Epist. I. Kor. 13, 1—10.					
23	Nedela	Quinquag.	Milejše		6 55 17 33	6 49	18 53
24	Pondelek	Matjáš	vedrno		6 53 17 35	7 13	20 27
25	Tork	Fašenek			6 51 17 37	7 36	21 41
26	Sreda	Pepelnica	lejpo		6 49 17 38	8 3	23 4
27	Četrtek	Aleksander	vrejmen		6 48 17 39	8 33	—
28	Pétek	Elemér			6 46 17 41	9 10	0 23
29	Sobota	Roman	☾ 10 v. 28 m.		6 44 17 42	9 55	1 36

Stoletni Kalendar: 1-ga vetrovno, 2-ga i 3-ga deždž, od 5-ga do 10-ga změšano i vöter, 12-ga i 13-ga močen viher, 14-ga sněg, 15-ga i 16-ga vöteri deždž, od 17-ga do 19-ga změšano i deždž, od 20-ga do konca meseca lepo, vedrno, milo.

Na konci meseca je dén 10 vör 58 min dügi. Prirasték 1 vör. 32 m.

Márc - Máli tráven

má 31 dni

Dnévi	Imenik	Premenjavanje vremeja i meseca	☾	Sunca		Mejseca		
				zide	zahája	zide	zahája	
9. tjedan		Evang. Máté 4. 1—11. Epist. II. Kor. 6, 1—10.						
1	Nedela	Postna 1	Hladno	☼	6 42	17 44	10 50	2 39
2	Pondelek	Simplicia	mrzlo	☼	6 40	17 46	11 52	3 32
3	Tork	Kunigunda	nestálno	☼	6 38	17 47	12 59	4 11
4	Sreda	Kázmér	premenjávno	☼	6 36	17 49	14 8	4 43
5	Četrtek	Euzebiuš		vöterno	☼	6 34	17 51	15 16
6	Pétek	Fridrik	vrejmen	☼	6 32	17 52	16 23	5 30
7	Sobota	Tamáš Akv.		☼	6 30	17 53	17 28	5 49
10. tjedan		Evang. Máté 15, 21—28. Epist. I. Tess. 4, 1—6.						
8	Nedela	Postna 2.	☾ 6 v. 13 m.	☼	6 28	17 54	18 32	6 6
9	Pondelek	Franciška	milejše	☼	6 26	17 56	19 37	6 23
10	Tork	40 mantr.	lejpo	☼	6 24	17 58	20 41	6 41
11	Sreda	Róza	obláčno	☼	6 22	17 59	21 47	7 1
12	Četrtek	Gregor	mokro	☼	6 20	18 1	22 52	7 24
13	Pétek	Kristian	vrejmen	☼	6 18	18 2	23 57	7 52
14	Sobota	Matild		☼	6 16	18 4	—	8 26
11. tjedan		Evang. Luk. 11, 14—28. Epist. Efez. 5, 1—9.						
15	Nedela	Postna 3.	Prijétno	☼	6 14	18 5	0 58	9 9
16	Pondelek	Henriette	☾ 9 v. 13 m.	☼	6 12	18 6	1 54	10 3
17	Tork	Gertrud	toplo	☼	6 10	18 8	2 42	11 7
18	Sreda	Šándor		☼	6 8	18 10	3 22	12 18
19	Četrtek	Józef	po noči mrzlo	☼	6 6	18 11	3 56	13 36
20	Pétek	Hubert	vrejmen	☼	6 3	18 13	4 24	14 57
21	Sobota	Benedek		☼	6 1	18 14	4 49	16 20
12. tjedan		Evang. Jánoš 6, 1—15. Epist. Rim. 5, 1—11.						
22	Nedela	Postna 4.	☼ 5 v. 13 m.	☼	5 59	18 16	5 12	17 44
23	Pondelek	Ottó	velki vöter	☼	5 57	18 17	5 36	19 9
24	Tork	Gabriel	mrzlo	☼	5 55	18 18	6 2	20 35
25	Sreda	Ceplena M.	premenjávno	☼	5 53	18 20	6 31	21 59
26	Četrtek	Manó	nestálno	☼	5 51	18 21	7 6	23 18
27	Pétek	Hubert	vrejmen	☼	5 49	18 23	7 50	—
28	Sobota	Gedeon		☼	5 47	18 24	8 43	0 28
13. tjedan		Evang. Jánoš 8, 46—59. Epist. Zid. 9, 11—15.						
29	Nedela	Postna 5.	☾ 22 v. 22 m.	☼	5 45	18 26	9 44	1 25
30	Pondelek	Guidó	nestálno mokro	☼	5 43	18 28	10 52	2 10
31	Tork	Árpád	vrejmen	☼	5 41	18 29	12 0	2 45

Stoletni Kalendar: Od 1 do 5 mrzlo, od 6 do 10. toplo, 11. deždž, od 14 do 16. lepo, od 17. do 19. vsáko gojčno mrzlo, 22 mrzeo vihér, šteri de do 29. trpo, 31. deždž.

Na konci meseca je dén 12 vör 48 min. dügi. Prirasték 1 vöra 50 m.

Záčétek sprotolejtja je 20-ga ob 19 v. 58 min.

April - Velki tràven

mà 30 dni

Dnèvi	Imenik	Premenjavanje vremena i meseca	☾	Sunce		Mejsec	
				zide	zahája	zide	zahája
1	Sreda	Hugó	Nestalno	☼ 5 39	☽ 18 30	☾ 13 8	☽ 3 13
2	Četrtek	Franc	vòterno	☼ 5 37	☽ 18 31	☾ 14 15	☽ 3 36
3	Pétek	Richárd	premenjavno	☼ 5 35	☽ 18 33	☾ 15 20	☽ 3 55
4	Sobota	Izidor	vrejmen	☼ 5 33	☽ 18 34	☾ 16 24	☽ 4 13
14. tjeden.		Evang. Máté 21, 1—9. Epist. Fil. 2, 5—11.					
5	Nedela	Cvetna n. 6.		☼ 5 31	☽ 18 36	☾ 17 28	☽ 4 30
6	Pondelek	Irénka	☾ 23 v. 46 m.	☼ 5 29	☽ 18 37	☾ 18 33	☽ 4 48
7	Tork	Herman	millejše	☼ 5 26	☽ 18 39	☾ 19 38	☽ 5 7
8	Sreda	Lidia	obláčno	☼ 5 24	☽ 18 40	☾ 20 43	☽ 5 29
9	Četrtek	Vel. četrtek	mokro	☼ 5 22	☽ 18 41	☾ 21 49	☽ 5 56
10	Pétek	Vel. pétek	vrejmen	☼ 5 21	☽ 18 43	☾ 22 51	☽ 6 28
11	Sobota	Vel. Sobota		☼ 5 19	☽ 18 44	☾ 23 47	☽ 7 8
15. tjeden.		Evang. Márk 16, 1—8. Epist. I. Kor. 5, 6—8.					
12	Nedela	Vüzem. n.		☼ 5 17	☽ 18 46	— —	☽ 7 58
13	Pondelek	Vüz. pond.	Lejpo	☼ 5 15	☽ 18 47	☾ 0 37	☽ 8 57
14	Tork	Tibor	☾ 22 v. 21 m.	☼ 5 13	☽ 18 49	☾ 1 18	☽ 10 4
15	Sreda	Anastázia	prijétno	☼ 5 11	☽ 18 50	☾ 1 53	☽ 11 17
16	Četrtek	Lambert	milo	☼ 5 9	☽ 18 52	☾ 2 22	☽ 12 34
17	Pétek	Rudolf	vrejmen	☼ 5 7	☽ 18 53	☾ 2 48	☽ 13 53
18	Sobota	Apollonius		☼ 5 6	☽ 18 54	☾ 3 11	☽ 15 14
16. tjeden.		Evang. Jan. 20, 19—31. Epist. I. Jan. 5, 4—10.					
19	Nedela	Po vüzmi 1.		☼ 5 4	☽ 18 56	☾ 3 35	☽ 16 36
20	Pondelek	Tivadar	☾ 13. v. 32 m.	☼ 5 2	☽ 18 57	☾ 3 59	☽ 18 0
21	Tork	Anselm	toplejše	☼ 5 0	☽ 18 59	☾ 4 27	☽ 19 26
22	Sreda	Soter	mokro	☼ 4 58	☽ 19 0	☾ 4 59	☽ 20 50
23	Četrtek	Béla	vrejmen	☼ 4 56	☽ 19 2	☾ 5 40	☽ 22 6
24	Pétek	Gjüri		☼ 4 54	☽ 19 4	☾ 6 30	☽ 23 11
25	Sobota	Márk		☼ 4 52	☽ 19 5	☾ 7 30	— —
17. tjeden.		Evang. Jan. 10, 12—16. Epist. I. Pet. 2, 21—25.					
26	Nedela	Po vüzmi 2.	Deždž	☼ 4 50	☽ 19 6	☾ 8 38	☽ 0 2
27	Pondelek	Peregrin		☼ 4 49	☽ 19 7	☾ 9 48	☽ 0 43
28	Tork	Valéria	☾ 12 v. 16 m.	☼ 4 47	☽ 19 9	☾ 10 58	☽ 1 14
29	Sreda	Albertina	obláčno	☼ 4 45	☽ 19 10	☾ 12 6	☽ 1 39
30	Četrtek	Kata Sian.	vrejmen	☼ 4 44	☽ 19 12	☾ 13 12	☽ 2 0

Stoletni Kalendar : Od 1. do 9. vetrovno, obláčno i deždževno, od 10. do 13. močen deždž, od 14. do 18. mrzlo, 22. lepo, od 26. do konca deždž.

Na konci meseca je dén 14 vör 28 min. dügi. Prirasték 1 vöra 40 min.

Máj - Risálšček

má 31 dni

Dnévi	Imenik	Premenjévanje vremeja i meseca		Sunca		Mejsca		
				zide	zahája	zide	zahája	
1	Pétek	Fülöp i Jak.	Lejpo		4 42	19 13	14 16	2 18
2	Sobota	Athanazius	toplo		4 40	19 15	15 20	2 36
18. tjeđen.		Evang. Jánoš 16, 16—23. Epist. I. Pet. 2, 11—20.						
3	Nedela	Po vüzmi 3.			4 38	19 16	16 24	2 54
4	Pondelek	Florian			4 37	19 17	17 29	3 13
5	Tork	Gotthard	☉ 6 v. 22 m.		4 36	19 19	18 34	3 34
6	Sreda	Frida	Prijétno		4 34	19 20	19 40	3 59
7	Četrtek	Gizela	toplo		4 32	19 22	20 43	4 30
8	Pétek	Mih. ark.	süho		4 31	19 23	21 42	5 8
9	Sobota	Gregor	vrejmen		4 29	19 25	22 34	5 55
19. tjeđen.		Evang. Jánoš 16, 5—15. Epist. Jak. 1, 16—21.						
10	Nedela	Po vüzmi 4.			4 28	19 26	23 18	6 51
11	Pondelek	Adalbert	Lejpo		4 26	19 27	25 55	7 56
12	Tork	Pongráč	☾ 13 v. 5 m.		4 25	19 29	—	9 7
13	Sreda	Servac	toplo		4 23	19 30	0 25	10 20
14	Četrtek	Bonifac	vihérno		4 22	19 31	0 51	11 36
15	Pétek	Žofia	nestálno		4 21	19 32	1 13	12 54
16	Sobota	Sv. Janoš			4 20	19 33	1 36	14 13
20. tjeđen.		Evang. Jánoš 16, 23—33. Epist. Jak. 1, 22—27.						
17	Nedela	Po vüzmi 5.			4 19	19 35	1 59	15 34
18	Pondelek	Erik			4 17	19 36	2 24	16 57
19	Tork	Ivo	☉ 6 v. 14 m.		4 16	19 37	2 53	18 20
20	Sreda	Bernát	Hladno		4 15	19 39	3 30	19 39
21	Četrtek	Krist. vnéb.	premenjávno		4 14	19 40	4 16	20 51
22	Pétek	Julia	vöterno		4 12	19 41	5 12	21 51
23	Sobota	Dežó	vrejmen		4 11	19 42	6 18	22 37
21. tjeđen.		Evang. Jánoš 15, 26—16, 4. Epist. I. Pet. 4, 7—11.						
24	Nedela	Po vüzmi 6.	Mrzlo		4 10	19 43	7 28	23 12
25	Pondelek	Orban	☾ 13 v. 36 m.		4 9	19 44	8 41	23 40
26	Tork	Fülöp			4 9	19 45	9 50	—
27	Sreda	Béda	nestálno		4 8	19 47	10 59	0 3
28	Četrtek	Agošt	toplo		4 7	19 48	12 5	0 23
29	Pétek	Maxim.	vrejmen		4 6	19 49	13 9	0 41
30	Sobota	Ferdinand			4 5	19 50	14 14	0 59
22. tjeđen.		Evang. Jánoš 14, 23—31. Epist. Ap. Dj. 2, 1—13.						
31	Nedela	Risál. ned.			4 5	19 51	15 17	1 17

Stoletni Kalendar : Od 1. do 7. toplo, od 10. do 19. vrouče, od 20. do 23. mrzlo, deždž; 24. mrzlo, léd, od 25. do 27. obláčno, neprijétno, 28. i 29. mrzlo, 30. i 31. toplo.

Na konci meseca je dén 15 vör 45 min. dúgi. Prirasték 1 vöra 17 min.

Juni - Ivanšček

má 30 dni

Dnévi	Imenik	Premenjavnje vremena i meseca	☾	Sunce		Mejsec	
				z/de	zahája	zide	zahája
1	Ponedelek	Ris. pond.		4 4	19 52	16 23	1 38
2	Tork	Erasmus	Vročina	☀	4 3	19 53	17 28 2 2
3	Sreda	Klotild	nestálno	☀	4 2	19 54	18 33 2 30
4	Četrtek	Kerenj		☀	4 2	19 55	19 34 3 6
5	Pétek	Bonifac	☉ 6 v. 22 m.	☀	4 1	19 56	20 30 3 51
6	Sobota	Norbert	obláčno	☀	4 1	19 57	21 17 4 45
23. tjedn		Evang. Jánoš 3, 1—15. Epist. Rim. 11, 33—36.					
7	Nedela	Sv. Trojstva		☀	4 0	19 58	21 56 5 48
8	Ponedlek	Medard	Meglno	☀	4 0	19 58	22 28 6 58
9	Tork	Felix	toplo	☀	3 59	19 59	22 55 8 11
10	Sreda	Margit	premenjavnje	☀	3 59	20 0	23 19 9 26
11	Četrtek	Tejlovo		☀	3 59	20 1	23 42 10 42
12	Pétek	Klaudius	☾ 13 v. 5 m.	☀	3 58	20 1	— 11 59
13	Sobota	Tobias	mogoče deždž	☀	3 58	20 2	0 2 13 16
24. tjedn		Evang. Luk. 16, 19—31. Epist. I. Jan. 4, 16—21.					
14	Nedela	Po sv. tr. 1.		☀	3 58	20 2	0 26 14 36
15	Ponedlek	Vid	Lejpo	☀	3 58	20 3	0 53 15 57
16	Tork	Justin	toplo	☀	3 58	20 3	1 24 17 17
17	Sreda	Adolf	nestálno	☀	3 58	20 4	2 5 18 31
18	Četrtek	Arnold	vrejmen	☀	3 58	20 4	2 56 19 35
19	Pétek	Gjáfás	☉ 6 v. 14 m.	☀	3 58	20 4	3 56 20 27
20	Sobota	Rafael		☀	3 58	20 5	5 6 21 7
25. tjedn		Evang. Luk. 14, 16—24. Epist. I. Jan. 3, 13—18.					
21	Nedela	Po sv. tr. 2.		☀	3 58	20 5	6 19 21 39
22	Ponedlek	Paulin	Vročina	☀	3 58	20 5	7 32 22 5
23	Tork	Zoltán	Začetek leta	☀	3 59	20 5	8 42 22 26
24	Sreda	Ivan krst.		☀	3 59	20 5	9 50 22 46
25	Četrtek	Vilmoš	prijétno	☀	3 59	20 5	10 56 23 4
26	Pétek	Janoš Pavel	☾ 20 v. 23 m.	☀	4 0	20 5	12 0 23 22
27	Sobota	Lásló	vrejmen	☀	4 0	20 5	13 5 23 41
26. tjedn		Evang. Luk. 15, 1—10. Epist. I. Pet. 5, 6—11.					
28	Nedela	Po sv. tr. 3.	Premenjavnje	☀	4 1	20 5	14 9 — —
29	Ponedlek	Peter i Pav.	nestálno	☀	4 1	20 5	15 16 0 5
30	Tork	Pavla spom.	vrejmen	☀	4 2	20 5	16 20 0 31

Stoletni Kalendar: Od 1. do 3. toplo i lepo, 4. i 5. obláčno i meglno, 7. deždž, od 8. do 26-ga toplo i suho, od 27. do 29. deždž, 30-ga preveč mrzla noč bude.

Na konci meseca je dén 16 vör 3 min. dúgi. Prirasték 18 minut. — Leto se začne 21-ga ob 15 v. 22 min.

Juli - Jakobešček

má 31 dni

Dnėvi	Imenik	Premenjavanje vremenja i meseca	☾	Sunce		Mesec	
				zide	zahája	zide	zahája
1	Sreda	Tibold	Nestálno	☾	4 2 20	5 17 23	1 2
2	Četrtek	Srp. B. M.	obláčno	☾	4 3 20	4 18 21	1 43
3	Pétek	Kornel	vrejmen	☾	4 4 20	4 19 12	2 34
4	Sobota	Ulrich	☾ 18 v. 34 v.	☾	4 4 20	4 19 55	3 35
27. tjedeen.		Evang. Luk. 6, 36—42. Epist. Rim. 8, 18—23.					
5	Nedela	Po sv. tr. 4		☾	4 5 20	3 20 29	4 43
6	Pondelek	Esaiáš	Premenjávno	☾	4 6 20	3 20 59	5 57
7	Tork	Ciril, Metod	deždževno	☾	4 7 20	2 21 24	7 15
8	Sreda	Kilian	toplo	☾	4 8 20	1 21 46	8 31
9	Četrtek	Anatolia	vrejmen	☾	4 9 20	1 22 9	9 48
10	Pétek	Amália		☾	4 10 20	0 22 32	11 6
11	Sobota	Lili	☾ 17 v. 28 m.	☾	4 11 19	59 22 56	12 24
28. tjedeen.		Evang. Luk. 5, 1—11. Epist. I. Pet. 3, 8—15.					
12	Nedela	Po sv. tr. 5		☾	4 12 19	59 23 26	13 43
13	Pondelek	Margit	Vihérno	☾	4 13 19	58 — —	15 1
14	Tork	Bonavent.	premenjávno	☾	4 14 19	57 0 2	16 16
15	Sreda	Henrik	prijétno.	☾	4 15 19	56 0 47	17 23
16	Četrtek	Ruth	vrejmen	☾	4 16 19	55 1 43	18 19
17	Pétek	Elek		☾	4 17 19	54 2 48	19 5
18	Sobota	Frigyeš	☾ 16 v. 19 m.	☾	4 18 19	54 3 59	19 39
29. tjedeen.		Evang. Máté 5, 20—26. Epist. Rim. 6, 3—11.					
19	Nedela	Po sv. tr. 6		☾	4 19 19	53 5 11	20 6
20	Pondelek	Eliáš p.	Vročina	☾	4 20 19	52 6 24	20 30
21	Tork	Dániel	lejpo	☾	4 21 19	51 7 33	20 50
22	Sreda	Mária Magd.	spárno	☾	4 22 19	50 8 40	21 9
23	Četrtek	Lenke	stálno	☾	4 23 19	48 9 46	21 27
24	Pétek	Kristina	vrejmen	☾	4 25 19	47 10 50	21 47
25	Sobota	Jakob ap.		☾	4 26 19	46 11 55	22 8
30. tjedeen.		Evang. Máté 9, 35—38. Epist. Rim. 6, 19—23.					
26	Nedela	Po sv. tr. 7	☾ 13 v. 36 m.	☾	4 27 19	45 13 0	22 32
27	Pondelek	Mártha		☾	4 28 19	44 14 5	23 1
28	Tork	Ince	Lejpo,	☾	4 29 19	43 15 8	23 38
29	Sreda	Beatrix	letna	☾	4 30 19	41 16 8	— —
30	Četrtek	Judit	vročina	☾	4 32 19	40 17 2	0 23
31	Pétek	Ignác Loj.		☾	4 33 19	38 17 49	1 19

Stoletni Kalendar. 1. močna megla, 3. i 4. stálno, potom deždž; od 7. do 13. vetrovno, zatém deždž, od 14. do konca lejpo.

Na konci meseca je dén 15 vór 5. min. dúgli. Poménšanje 58. min.

Augustuš - Měšnjek

má 31 dni

Dněvi	Imenik	Premenjávaje vremena i meseca	☾	Sunce		Mějsec		
				zide	zahája	zide	zahája	
1	Soboia	Zv. Peter		☾	4 35	19 37	18 27	2 25
31. tjeden.		Evang. Máté 7, 13—23. Epist. Rim. 8, 12—17.						
2	Nedela	Po sv. tr. 8		☾	4 36	19 35	18 59	3 37
3	Pondelek	Hermin	☾ 4 v. 47 m.	☾	4 37	19 34	19 27	4 54
4	Tork	Domonkoš	Vročina	☾	4 39	19 32	19 51	6 13
5	Sreda	Ošvald	premenjávno	☾	4 40	19 31	20 14	7 32
6	Četrtek	Berta	nestálno	☾	4 41	19 30	20 37	8 52
7	Pétek	Kajetán	vrejmen	☾	4 42	19 28	21 2	10 12
8	Sobota	Làsló		☾	4 44	19 26	21 30	11 32
32. tjeden.		Evang. Luk. 16, 1—12. Epist. I. Kor. 10, 6—13.						
9	Nedela	Po sv. tr. 9	☾ 21 v. 59 m.	☾	4 45	19 25	22 4	12 51
10	Pondelek	Lörinc		☾	4 47	19 23	22 46	14 7
11	Tork	Tibor	Hladnejše	☾	4 48	19 21	23 37	15 15
12	Sreda	Klára	prijétno	☾	4 50	19 19	—	16 14
13	Četrtek	Ipoly	vöterno	☾	4 51	19 18	0 38	17 1
14	Pétek	Öžeb	vrejmen	☾	4 52	19 16	1 46	17 39
15	Sobota	Vel. meša		☾	4 53	19 14	2 57	18 9
33. tjeden.		Evang. Luk. 19, 41—48. Epist. I. Kor. 12, 1—11.						
16	Nedela	Po sv. tr. 10		☾	4 54	19 13	4 7	18 34
17	Pondelek	Anastáz	☾ 4 v. 21 m.	☾	4 56	19 11	5 18	18 54
18	Tork	Ilona		☾	4 57	19 9	6 25	19 14
19	Sreda	Lajoš	Vroče	☾	4 59	19 7	7 32	19 33
20	Četrtek	Števan	stálno	☾	5 0	19 5	8 37	19 52
21	Pétek	Johanna	vrejmen	☾	5 2	19 3	9 42	20 12
22	Sobota	Timotheus		☾	5 3	19 1	10 47	20 35
34. tjeden.		Evang. Luk. 18, 9—14. Epist. I. Kor. 15, 1—10.						
23	Nedela	Po sv. tr. 11		☾	5 5	18 59	11 51	21 2
24	Pondelek	Bertalan	☾ 6 v. 49 m.	☾	5 6	18 57	12 54	21 35
25	Tork	Lajoš		☾	5 7	18 56	13 55	22 16
26	Sreda	Zephyrin	Vöter	☾	5 8	18 54	14 51	23 6
27	Četrtek	Gebhard	obláčno	☾	5 10	18 52	15 40	—
28	Pétek	Ágošton	deždž	☾	5 11	18 50	16 21	0 6
29	Sobota	Odbl. Ivana		☾	5 11	18 49	16 56	1 15
35. tjeden.		Evang. Márk. 7, 31—37. Epist. II. Kor. 3, 4—9.						
30	Nedela	Po sv. tr. 12		☾	5 14	18 46	17 25	2 29
31	Pondelek	Raimund		☾	5 16	18 44	17 51	3 47

Stoletni Kalendar: Do 3. toplo, od 10. do 13. mrzlo, 14. deždž, 15, 16. lepo, 20. velika hica, od 22. do 26. deždž, od 28. do 31. lepo.

Na konci meseca je dén 13 vör 28 min. dúgi. Poménšanje 1 vöra 37 min.

September - Mihàlšček

má 30 dni

Dnèvi	Imenik	Premenjavanje vremeja i meseca	☾	Sunce		Mesec	
				zide	zahája	zide	zahája
1	Tork	Egyed	☾ 13 v. 37 m.		5 17 18 42	18 16	5 7
2	Sreda	Absalon			5 18 18 40	18 40	6 28
3	Četrtek	Mansvét	Prijétno		5 19 18 38	19 5	7 50
4	Pétek	Rozália	toplo		5 21 18 36	19 33	9 13
5	Sobota	Lörinc	vrejmen		5 22 18 34	20 5	10 35
36. tjeđen.		Evang. Luk. 10, 23—37. Epist. Gal. 3, 15—22.					
6	Nedela	Po sv. tr. 13	Nestálno		5 24 18 32	20 46	11 54
7	Pondelek	Regina	☾ 4 v. 14 m.		5 25 18 30	21 35	13 6
8	Tork	Mala meša			5 27 18 28	22 32	14 9
9	Sreda	Gorgon	premenjávno		5 28 18 25	23 37	15 0
10	Četrtek	Erik	hladnejšè		5 29 18 24	—	15 39
11	Pétek	Protáz	vrejmen		5 30 18 22	0 48	16 11
12	Sobota	Guido			5 32 18 20	1 58	16 38
37. tjeđen.		Evang. Luk. 17, 11—19. Epist. Gal. 5, 16—24.					
13	Nedela	Po sv. tr. 14			5 33 18 18	3 6	17 0
14	Pondelek	Serénke	Toplejšè		5 35 18 15	4 14	17 20
15	Tork	Nikodem	☾ 18 v. 41 m.		5 36 18 13	5 20	17 39
16	Sreda	Edith			5 38 18 11	6 26	17 58
17	Četrtek	Hildegard	megleno		5 39 18 9	7 30	18 18
18	Pétek	Titus	stálno		5 41 18 7	8 35	28 39
19	Sobota	Sidonia	vrejmen		5 42 18 5	9 38	19 5
38. tjeđen.		Evang. Mat. 6, 24—34. Epist. Gal. 5, 25—6, 1—10.					
20	Nedela	Po sv. tr. 15			5 43 18 3	10 42	19 36
21	Pondelek	Máte ev.	Premenjávno		5 44 18 1	11 43	20 14
22	Tork	Móric			5 46 17 59	12 40	20 59
23	Sreda	Thekla	☾ 13 v. 53 m.		5 47 17 57	13 30	21 54
24	Četrtek	Gellèrt			5 49 17 54	14 14	22 57
25	Pétek	Kleofáš	nestálno		6 50 17 52	14 52	—
26	Sobota	Justina	vrejmen		5 52 17 50	15 23	0 6
39. tjeđen.		Evang. Luk. 7, 11—17. Epist. Efez. 3, 13—21.					
27	Nedela	Po sv. tr. 16	Premenjávno		5 53 17 48	15 50	1 20
28	Pondelek	Vencel	mokro		5 55 17 46	16 15	2 38
29	Tork	Mihael ark.	vrejmen		5 56 17 44	16 39	3 58
30	Sreda	Jeromoš	☾ 6 v. 22 m.		5 57 17 42	17 4	5 19

Stoletni Kalendar: Od 1. do 6. lepo i toplo, 8. slána, 9. oblácno i mrzlo, od 13. do 16. lepo, potom oblácno i deždž do konca.

Na konci meseca je dén 11 vör 45 min. dúgl. Poménšanje 1 vöra 43 min.

Jesén se začne 23-ga ob 6 vöri 26 min.

Oktober - Svestvinšček

má 31 dni

Dnévi	Imenik	Premenjavanje vremena meseca	☾	Sunce		Mejsec	
				zide	zahája	zide	zahája
1	Četrtek	Remig		5 58	17 40	17 32	6 43
2	Pétek	Angel var.		6 0	17 38	18 3	8 8
3	Sobota	Helga		6 2	17 36	18 42	9 31
40. tjuden.		Evang. Luk. 14, 1—11. Epist. Efez. 4, 1—6.					
4	Nedela	Po sv. tr. 17		6 3	17 34	18 29	10 50
5	Pondelek	Aurél		6 5	17 32	20 26	11 58
6	Tork	Bruno		6 6	17 30	21 30	12 54
7	Sreda	Amalia	☾ 13 v. 28 m.	6 8	17 28	22 40	13 39
8	Četrtek	Etelka		6 9	17 26	23 49	14 14
9	Pétek	Déneš		6 10	17 24	—	14 42
10	Sobota	Gedeon		6 11	17 22	5 58	15 5
41. tjuden.		Evang. Máte 22, 34—46. Epist. I. Kor. 1, 4—9.					
11	Nedela	Po sv. tr. 18		6 13	17 20	2 6	15 26
12	Pondelek	Mikša		6 15	17 18	3 14	15 45
13	Tork	Kolman		6 16	17 15	4 17	16 4
14	Sreda	Kalist		6 18	17 13	5 21	16 23
15	Četrtek	Terezija	☉ 11 v. 20 m.	6 19	17 11	6 25	16 45
16	Pétek	Gál opát		6 21	17 9	7 30	17 9
17	Sobota	Hedvig		6 22	17 8	8 30	17 38
42. tjuden.		Evang. Máte 9, 1—8. Epist. Efez. 4, 22—28.					
18	Nedela	Po sv. tr. 19		6 23	17 6	9 35	18 14
19	Pondelek	Alk. Peter		6 25	17 4	10 33	18 57
20	Tork	Vendel		6 26	17 2	11 25	19 47
21	Sreda	Oršola		6 28	17 0	12 10	20 46
22	Četrtek	Kordula		6 30	16 59	12 48	21 52
23	Pétek	Ignac patr.	☾ 13 v. 53 m.	6 31	16 57	13 21	23 2
24	Sobota	Rafael ark.		6 33	16 55	13 40	—
43. tjuden.		Evang. Máte 22, 1—14. Ep. Efez. 5, 15—21.					
25	Nedela	Po sv. tr. 20		6 34	16 53	14 14	0 15
26	Pondelek	Dömötör		6 36	16 52	14 37	1 31
27	Tork	Sabina metr.		6 37	16 50	15 2	2 49
28	Sreda	Simon i Jud.		6 39	16 48	15 28	4 10
29	Četrtek	Narcis		6 40	16 47	15 58	5 34
30	Pétek	Klaudius	☉ 6 v. 58 m.	6 42	16 45	16 33	6 59
31	Sobota	Reform. sv.		6 44	16 43	17 17	8 22

Stoletni Kalendar: Do 14. nestálno vremen; 23. nevajeno mrzlo; 26. nika j deždža, 29. i 30. mrzlo, 31. deždž.

Na konci meseca je dén 9 vör 59 min. dúgi. Poménšanje 1 vöra 46 min.

November - Andrejsček

má 30 dni

Dnévi	Imenik	Premenjavanje vremeja i meseca	☾	Sunce		Mejsec	
				zide	zahája	zide	zahája
44. tjuden.		Evang. Jánoš 4, 47—54. Epist. 6, 10—17.					
1	Nedela	Po sv. tr. 21		☀	6 45	16 42	18 12 9 38
2	Pondelek	Mrtvec. den	Prijétno	☀	6 47	16 40	19 16 10 42
3	Tork	Hubert	mrzlo	☀	6 48	16 39	20 26 11 33
4	Sreda	Karl	mokro	☀	6 49	16 37	21 38 12 12
5	Četrtek	Imre		☀	6 51	16 36	22 49 12 44
6	Pétek	Lénárd	☾ 2 v. 28 m.	☀	6 53	16 34	23 58 13 9
7	Sobota	Engelbert	vrejmen	☀	6 53	16 33	— — 13 30
45. tjuden.		Evang. Máté 18, 21—35. Epist. Filip. 1, 3—11.					
8	Nedela	Po sv. tr. 22		☀	6 56	16 31	1 4 13 50
9	Pondelek	Teodor	Premenjávno	☀	6 58	16 30	2 9 14 9
10	Tork	Andráš	obláčno	☀	6 59	16 28	3 13 14 29
11	Sreda	Márton	sneg	☀	7 1	16 27	4 17 14 49
12	Četrtek	Kunibert		☀	7 2	16 26	5 21 15 13
13	Pétek	Sanisló		☀	7 3	16 25	6 25 15 41
14	Sobota	Klementina	☾ 5 v. 42 m.	☀	7 5	16 24	7 28 16 15
46. tjuden.		Evang. Máté 22, 15—22. Epist. Filip. 3, 17—21.					
15	Nedela	Po sv. tr. 23		☀	7 7	16 22	8 27 16 56
16	Pondelek	Otmár	Nestálno	☀	7 8	16 21	9 21 17 44
17	Tork	Gregor	mrzlo	☀	7 10	16 20	10 9 18 40
18	Sreda	Odo opát	vóterno	☀	7 11	16 19	10 49 19 44
19	Četrtek	Elizabet	moko	☀	7 12	16 18	11 22 20 52
20	Pétek	Félix	vrejmen	☀	7 15	16 17	11 51 22 2
21	Sobota	D. Maria		☀	7 16	16 16	12 16 23 14
47. tjuden.		Evang. Máté 9, 18—26. Epist. Kal. 1, 9—14.					
22	Nedela	Po sv. tr. 24	☾ 2 v. 19 m.	☀	7 17	16 15	12 39 — —
23	Pondelek	Kelemen		☀	7 18	16 14	13 2 0 28
24	Tork	Ema	deždž	☀	7 20	16 14	13 26 1 45
25	Sreda	Kata	sneg	☀	7 21	16 13	13 53 3 4
26	Četrtek	Konrad	mnozlo	☀	7 23	16 12	14 24 4 26
27	Pétek	Virgil		☀	7 24	16 11	15 4 5 50
28	Sobota	Štefania	☾ 5 v. 0 m.	☀	7 25	16 10	15 53 7 9
48. tjuden.		Evang. Máté 21, 1—9. Epist. Rim. 13, 11—14.					
29	Nedela	Advent I.		☀	7 27	16 10	16 52 8 20
30	Pondelek	Andráš ap.	mrzlo	☀	7 28	16 9	18 1 9 17

Stoletni Kalendar: Od 1. do 9. nepretrgnjeno deždž, potom zadosta dobro, 15. i 16. páli deždž, 23. vedrno i mrzlo, 24. milo, 29. i 30. zimiti se začne
Na konci meseca je dén 8 vór 41 min. dúgi. Poménšanje 1 vóra 18 min.

Za Božič „TIVAR“ obleke!

December - Prosinec

má 31 dni

Dnėvi	Imenik	Promenjavanje vremenja l meseca	☾	Sunca		Meseca	
				zide	zahaja	zide	zahaja
1	Tork	Elza		7 30	16 9	19 16	10 5
2	Sreda	Aurelia		7 31	16 9	20 31	10 41
3	Četrtek	X. Franc		7 32	16 9	21 42	11 10
4	Pėtek	Borbala		7 33	16 8	22 52	11 34
5	Sobota	Sabbas	☾ 19 v. 20 m.	7 34	16 8	23 58	11 54
49. tjedem.		Evang. Luk. 21, 25—36. Epist. Rim. 15, 4—13.					
6	Nedela	Advent 2		7 35	16 7	—	12 13
7	Pondelek	Ambruš	Stálno	7 36	16 7	1 4	12 33
8	Tork	Mar. popr.	mrzlo	7 37	16 7	2 7	12 54
9	Sreda	Leokadia	vōterno	7 38	16 7	3 12	13 17
10	Četrtek	Judith	obláčno	7 39	16 6	4 15	13 43
11	Pėtek	Damáz	vrejmjen	7 40	16 6	5 18	14 14
12	Sobota	Gabriela		7 41	16 6	6 19	14 53
50. tjedem.		Evang. Máté 11, 2—10. Epist. I. Kor. 4, 1—5.					
13	Nedela	Advent 3		7 42	16 6	7 16	15 40
14	Pondelek	Nikaz	☾ 0 v. 25 m.	7 43	16 6	8 6	16 34
15	Tork	Valerian	Deždž	7 44	16 6	8 49	17 36
16	Sreda	Etelka	sneg	7 45	16 7	9 25	18 43
17	Četrtek	Lázár	vōter	7 45	16 7	9 55	19 54
18	Pėtek	Gracijan	slabo	7 46	16 7	10 21	21 5
19	Sobota	Pelagija	vrejmjen	7 47	16 8	10 45	22 17
51. tjedem.		Evang. Jánoš 1, 19—28. Epist. Filip. 4, 4—7.					
20	Nedela	Advent 4		7 47	16 8	11 7	23 32
21	Pondelek	Tomaš	☾ 12 v. 30 m.	7 48	16 8	11 29	—
22	Tork	Zeno	Hladno	7 49	16 9	11 54	0 46
23	Sreda	Viktoria	vōter	7 49	16 10	12 22	2 4
24	Četrtek	Adam i Eva	mrz	7 49	16 10	12 55	3 24
25	Pėtek	Božič	sneg	7 50	16 11	13 38	4 43
26	Sobota	Števan mtr.		7 50	16 12	14 31	5 57
52. tjedem.		Evang. Luk. 2, 33—40. Epist. Gal. 4, 1—7.					
27	Nedela	Po Koledaj		7 50	16 12	15 36	7 2
28	Pondelek	Drov. dec. d.	☾ 5 v 0 m.	7 51	16 13	16 48	7 54
29	Tork	Jonathan	práva	7 51	16 14	18 5	8 36
30	Sreda	Dávid kr.	zima	7 51	16 15	19 19	9 8
31	Četrtek	Silvester		7 51	16 16	20 32	9 35

Stoletni Kalendar: 1. mrzlo, 4. sneg, od 5. do 10. močno deždžovje l povodni, od 11. do 14. páli deždž, 21. sneg, od 22. do konca navékshe mrzlo.

Na konci meseca je dén 9 vōr 25 min. dúgi. Poménšanje 16 min. — Zima se začne 22-ga ob 1 vōri 27 minutaj.

Potrêbna znánja na |1936-to leto.

To 1936. leto

je préstopno leto, štero má 366 dnévov, ali 52 tjédna i 2 dni. Začne se z-sredov i dokonča se z-četrtkom.

Pravoslavno leto se začne januára 14. 1936 leta i se dokonča 1937 leta januára 13.

Mohamedansko leto, štero je 1354 i se začnolo 1935 aprila 5. je návadno leto s 354 dnévi i se dokonča 1936 márcia 23-ga. Márcia 24. se pa začne novo leto 1355, kak préstopno z 355 dnévi.

Židovsko leto 5696. se je začnolo 28. septembra 1935 je préstopno leto s 355 dnévi i se dokonča 16. septembra 1936. 17. septembra se začne novo leto 5697, štero je návadno leto s 354 dnévi.

1. Začétek leta 1936.

Občno i držávno leto se začne 1. januára; církevno leto pa z 1. adventskov nedelov.

2. Lejtni čas:

Sprotoletje se začne márcia 20-ga ob 19 vóri 58 min. Noč i dén sta toga časa ednáko dúgiva,

Leto se začne junija 21-ga ob 15 vóri 22 min. Prinás je toga časa najdugši dén.

Jesén se začne septembra 23-toga ob 6 vóri 26 min. Noč i dén sta zdaj pà ednáko dúgiva.

Zíma se začne decembra 22-ga ob 1 vóri 27 min. Prinás je toga časa najkračíši dén.

3. Préstopni svétki:

Septuagesima febr. 9. Pepelnica febr. 26. Vel. péték apr. 10. Vüzem aprila 12, Krist. v nébo zastoplénje máj. 21. Risálska nedela máj. 31. Sv. Trojstva nedela jun. 7. 1. adventska nedela nov. 29.

4. Fašenski tekáj:

Fašensko vrejmen se začne po Trej králi na drúgi dén, to je januára 7-ga i trpelo bode do febr. 25-ga, vsevkúp 50 dni.

5. Kvaterní postí:

1. kvatre sprotolejšnje ali postne: 4., 6., 7. márciuša.
2. kvatre risálske ali letne: 3., 5., 6. junija.
3. kvatre jesenske: 16., 18., 19. septembra.
4. kvatre zimske ali adventske; 16., 18., 19. decembra.

6. Preminjavanje meseca se znamenuje :

☉ mlád, ☽ prvi frtao, ♃ pun, ☾ slednji frtao.

7. Sunce z svojimi planetami :

Na sredi svoji planet je naše sunce.

Prednje planete so : **Merkur** : skoron 8 milijon mil od sunca ; leto na njem trpi 88 dni. **Venus** : 15 milijon mil od sunca ; leto na njej trpi 225 dni. **Zemla** : 20 milijon mil od sunca ; leto na njej trpi 366 dni. **Mars** : 32 milijon mil od sunca ; leto na njem trpi 687 dni. 1204 máli planet do 1925. leta ; ali zvezdobrodjávci ji ešče vsáko leto najdejo več na tístom táli pod nébov. **Jupiter** : 107 milijon mil od sunca : okoli sunca obhodi svojo pot v 12 letaj ednok, záto na njem 12 naši let trpi edno leto. **Saturnus** : 194 milijon mil od sunca ; svojo pot okoli sunca obhodi v 29 leti i 116 dnévi, záto na njem edno leto tak dugo trpi. **Neptun** : 621 milijon mil od sunca ; okoli pride ednok v 164 letaj i 216 dnévi, leto na njem záto tak dugo trpi. **Uranus** : 396 $\frac{1}{2}$ milijon mil od sunca ; okoli sunca obhodi svojo pot v 84 letaj. Planet-planete, štere se náimre okoli vékši planet vrtijo i z-vékšimi vréd pa okoli sunca, se za mesece zovéjo. Zemla má 1, Mars 2, Jupiter 8, Saturnus 10, Uranus 4 i Neptun 1 mesec.

8. Národní svétki :

28. junija : Vidov dan ; 6. septembra : Rojstni dén Njegovoga Veličanstva Kralá Petra II. 1. decembra : Osvetek národnoga vjedínjenja Srbov, Hrvatov i Slovencov.

9. Planet znamejnje :

Sprotoletje :

Koš ♉, Bik ♋, Dvojki ♊

Leto :

Rak ♋, Oroslán ♌, Devojka ♍

Jesén :

Vága ♎, Rogláč ♏, Stejrla ♍

Zíma :

Bak ♏, Deždžev. ♐, Ribe ♑

10. Potemnenje sunca i meseca v 1936-tom leti :

V 1936. leti bude 2 sunca i 3 meseca potemnenje, od šteri de se vu Srednjoj Europi prvo sunčno- i prvo mesečno potemnenje vidilo.

1. Celo mesečno potemnenje 8. januára. Začne se ob 17 vóri 28 minutaj, skonča se ob 20 vóri 51 minutaj. Vidilo se bo na zgodnom táli Atlantskoga oceána, v Europi, Afriki, Ažiji, na Indiškem oceáni, v Australiji i Polyneziji, na záhodnom táli Tihoga oceána, na severozáhodi Severne Amerike i na severnom Ledenom morji.

2. Celo sunčno potemnenje 19. junija. Začne se ob 3 vóri 45 minutaj, skonča se ob 8 vóri 55 minutaj. Vidilo se bo v severozhodnoj

V hasek vsákoga bolnika, ki želej ozdraviti odnadúhe, plúčni i spodobni betegov je, ka si príštela sploj brezpláčno i poštine prsto náučno knígo s kejpami i ka ponúca ponúdbu povsod poznáne tvrčke P U H L M A N N & C O., Berlin 440 Müggelstrasse 25-25a, ki obstoji že vnogo let. Pazte na oglas v našem Kalendariji.

Afriki, v Evropi, zvõn Portugalije i južnozáhodne Špánije, v Ažiji zvõn prednje i zádnje Indije, na Grõnlandi, na severni tálag Severne Amerike, na severnom Ledenom morji i na záhodnom táli Tihoga oceána.

3. Tálnø mesečno potemnenje 4. julija. Začne se ob 17 võri 27 minutaj, skonča se ob 19 võri 24 minutaj. Vidilo se bo na záhodnom táli Tihoga oceána, v Australiji, v Ažiji zvõn njèni severni i severozhodni tálov, na Indiškøm oceáni, na južnom Ledenom morji, na južni tálag Atlantnoga oceána, v Afriki zvõn severozáhodnoga tála i na zhodi Evropi.

4. Obročno sunčno potemnenje 13. i 14. decembra. Začne se 13-ga ob 21 võri 27 minutaj, skonča se 14-ga ob 3 võri 29 minutaj. Vidilo se bo na zhodni Sunda-zátonaj, na južni Filipinaj, v Australiji i Polyneziiji, na južnom táli Tihoga oceána, na jugi Chile i na južnom Ledenom morji.

Celo mesečno potemnenje 16. julija. Začne se ob 4 võri 12 minutaj, skonča se ob 7 võri 47 minutaj. Vidilo se bo na južnom-záhodni Evropi, v Afriki zvõn severozhodni tálov, na Atlantnom oceáni, v Severnoj i južnoj Ameriki i na zhodni tálag Tihoga oceána.

Vladárska hiža králevčine Jugoslávije.

Njegovo Veličanstvo Král Peter II. rojen v Beogradi 6. septembra 1923. — Proglášen za krála 9 oktobra 1934. zavolo smrti Vitézrnoga krála Aleksandra I. Zedinitela 9. okt. 1934. v Marseilleu. — Po čl. 41. in 42. ustáve Králevine Jugoslávije vršijø králjevsko namestniško øblást: Nj. Kráľ. Visočanstvo knez Pavle Karadjordjevič, dr. Radenko Stankovič in dr. Ivo Perovič.

Njèno Veličanstvo Kralica Marija, rojena v Gothi 27. dec. 1899.

Brat Nj. Vel. králja Nj. Vis. kraljevič Tomisláv, rojen 19. januára 1928, v Beogradi.

Brat Nj. Vel. králja Nj. Visoč. kraljevič Andrej, roj. 28. junija 1929. v Bledi.

Stric: Princ Juri, rojen v Cetinji 27. augusta 1887.

Princesa Jelèna rojena na Reki (Flume) 23. oktobra 1884. zdána 21. aug. 1911. z Konštantinom Konštantinovičøm, kotrigov bivše rusoske casarske rodbine.

Rodovnica dinastije Karadjordjevičev.

Peter, spadno v boji z Tõrkami 1733—1784, njegova žena Marica, vmrla 1811.

Sin: Karadjordje Juri Petrovič, rojen leta 1762 v Viševci. Vmorjen v noč 12. na 13. junija 1817 v Radovani pri Smederovci, vrhovni srbski vojskovodja od februárja 1804 do septembra 1813; žena Jelèna, hči kneza Nikole Jovanoviča v Maslovševa, rojena leta 1765, vmrla 11. februárja 1842 v Beogradi.

Toga sin: Aleksander Karadjordjevič, rojen 26. septembra 1806 v Topoli. Njegov prvi vučitel je bio Dositej Obradovič. Leta 1814 je šou z oçom v Austrijo, odkèc je v jesèn tistoga leta odišao v Rusijo, gde se je vøosnouvo. Leta 1839 se je vrno v Srbijo, leta 1840 je postao kotriga beogradske økrožne sodnije, leta 1841 adjutant knèza Mihala, leta 1842 pa je bio izbráni za kneza Srbije. Leta 1858 je po zaprtji Národne skupščine ødstopo, šou je v Austrijo in živo do smrti 22. aprila 1885 v Temešvári. Pokopan je na Dunaju. Njegova žena Persida, hči Jevréma Nenadoviča, rojena 1813 v Valjevi, vmrla je 26. márcá 1873 na Dunaju.

Njegov sin: Peter, rojen dne 29. julija 1844 v Beogradi, od 2. junija 1903 kral Srbije, od 1. decembra 1918 kral Srbov, Hrvatov i Slovencev, vmrou je 26. augusta 1921. Njegova žena Zorka, hči ørnogorskoga knèza Nikola I., rojena 11. decembra 1864 v Cetinji, vmrla 4. márcá 1890 ravnotam.

Deca: Jelena, rojena 23. oktobra 1884 na Reki, poroçena z ruskim velikim knezom Jovanom Konstantinovičøm Romanovim, vmorjeni leta 1918 od bolševikov; sin Vsevolod Jovanovič, rojen leta 1914 v Petrogradi.

Gjorgje, rojen 27. aug. 1887, se ødpovedao stolonasledništva 27. márcá 1909

Aleksander I., rojen v Cetingi 17. decembra 1888. leta. Prestolonaslednik od 27. marca 1909. Králevsko oblást je vršo od 24. junija 1914. leta kak namestnik. Po ustávi je naslednik kráľa Petra I. Velikega Osloboditelja od 16. avg. 1921 do 1929 oktobra 3. kak kráľ SHS i od 3. oktobra 1929. kak I. kráľ Jugoslavije. Vmro 9. sept. 1934 v Marseillu.

Jelena, žena bivšega srbskoga poslanika na Dunaju Gjeorgje Simiča.

Arsen, rojen 4. aprila 1859 v Temešvári, poročen z Auroro, knézinjov Demidovov di. S. Donato, razporočena 1896, vmrla 1905. Sin: princ Pavel rojen 15. aprila 1893 v Petrogradi.

Nove poštné pristojbine.

1. Pisma: a) v krajevnem prometu do 20 gramov 1:50 D, čez 20 gramov kakor v medkrajevem prometu; b) v medkrajevem prometu do 20 gramov 2—Din, čez 20 gramov do 50 gramov 2 Din, čez 50 gramov do 250 gramov 3:50 Din, čez 250 gramov do 500 gramov 5—Din, čez 500 gramov do 1000 gramov 10—Din.

K tem izpremembam pripominja poštno ravnateljstvo. Dokler ministristvo glede krajevnega prometa načelno ne odloči, se smatra za krajevni promet, pomet na vsem področju pošte, torej tudi v selskih okrajih, na področju pomožnih pošt itd. Promet na področju dveh pošt se smatra za medkrajevni, četudi sta področji obeh pošt geografska enota.

2. Dopisnice: odprte, vsaka po 75 Din. Dokler ne izidejo nove dopisnice po 75 par, naj pošte prodajajo stare dopisnice tako, da nanje nalepijo še znamko za 25 par. 3. Priporočene pošiljke: a) priporočnina v krajevnem prometu 2 Din. b) v medkrajevem prometu 4 Din. c) v mednarodnem prometu 4 Din. 4. Vrednostna pisma: a) težna pristojbina kakor za priporočeno pismo, b) sedanjna vrednostna pristojbina ostane še nadalje v veljavi.

5. Paketi: a) težna pristojbina za pakete do 1 kg 3 Din, čez 1 kg do 5 kg Din, čez 5 kg do 10 kg. I. pas (do 100 km) 10 Din, II. pas čez 100 do 300 km 15 Din, III. pas (čez 300 km) 20 Din, čez 10 do 15 kg. I. pas (do 100 km) 15 Din, II. pas (čez 100 do 300 km) 22 Din, III. pas (čez 300 km) 30 Din, čez 15 do 20 kg: I. pas (do 100 km) 20 Din, II. pas čez (100 do 300 km) 30 Din, III. pas (čez 300 km) 40 Din. b) vrednostna pristojbina kakor za vredn. pisma. Za pakete čez dalje pristojbine. 6. Nakaznice: a) navadna pristojbina: do 50 Din 2 Din, do 100 Din 3 Din, do 300 Din 4 Din, do 500 Din 5 Din, do 1000 Din 6 Din, do 2000 Din 8 Din, do 3000 Din 9 Din, do 4000 Din 10 Din, do 5000 Din 12 Din.

V teh pristojbinah je všteta tudi izplačnina. b) izplačnina, ki se v bodoče izterja od naslovnika samo pri inozemskih in čevonjih nakaznicah: do 50 Din 0:50 Din, do 1000 Din 1 Din, do 5000 Din 2 Din. 7. Čekovna vplačila: a) do 500 Din 50 par, čez 500 Din 1 Din. Pristojbina za pismena izporočila na zadnji strani položnice odpade. 8. Odkupne pošiljke: pristojbina za dostavo 1 Din. 9. Poštni nalogi: Pristojbina za dostavo 1 Din. 10. Predalnica: Za predal brez ključa mesečno 15 Din, za predal s ključem mesečno 20 Din. 11. Zaklenjene torbe: mesečno 15 Din. 12. Obvestilo o nedostavljenem paketu: izterja se od pošiljatelja 1:50 Din. 13. Poste-restante: Pristojbina za hranjenje pisem in pa dopisnic poste restante 50 par. 14. Dostavnina za vrednostna pisma in pakete: a) za vrednostna pisma 1 Din, b) za pakete do 5 kg 2 Din, za pakete čez 5 kg 5 Din. 15. Pooblastila: a) za omejeno pooblastilo če velja samo za enkrat 1 Din, za trajno (ako velja za več kakor 15 dni) na leto 5 Din.

Lepota-zdrávje! Oboje išče pravilno negu, no ali samo zdravstveno pouzdaním sredstvom, kak Fellerova Elsa-pomáda za líce i zaščito kože (i proti sunčnim pegam), nadale Elsa-pomáda za porást vlási, 2 lonca proti naprej notri poslani 40 Din. Fellerove Elsa--žáffe zdrávja i lepote vsebújejo dobro delajoče sestávine (7 vrst: lillanova mlečna žáffa, lillanove kreme, žumanjak, glicerinska, boráková, kátránova i žáffa za britje). Od teh na probo 5 komádov po izbéri že z poštninov i pakivanjom vréd za 52 Din pošle apotekar FELLER, Donja Stubica br. 838. (Savska Banovina). — Za pránje gláve: Elsa-šámpon 3 Din 30 p.

Stoulejtni prorok od leta

1936

Priklánjanje.

Dober dén tej! Slovenska krajina,
 Rávnó tak, sosedna prlekija.
 Vájna zibelka je bila negda,
 Gda so váj mati zibali, edna,
 Tak po tákšem, sta si brat i sestra,
 Ali selitev váj je raznesla.
 Eden je ostano tú na té strán,
 Drúgi pa šou prejk Múre, na ov strán.
 Prleki, Prekmurci, roka v roki
 Ste se gori najšli, hvála Bougi,
 Jaz, „Dober Pajdáš“, pa vsáko leto
 V ás srcá gori poiščem i lejpo
 Pozdrávléni bojte i veséli,
 Glejte, ka te me letos pá meli,
 Gda bodem po vaši dveraj trúpo.
 Glejte, ka se nebom zopstom trúdo,
 Ár vam jaz prinesém našo stáro,
 Indašnjo šego, rejé i navádo.

Zima.

Lejpa bejla zima je vesèla
 Mládoj deci! Nam pa neprijétna,
 Ár se moremo dosta skrbeti
 I za skrblenjé dosta trpeti,
 Ali itak v etoj dugoj zimi
 Nišče nede hodo v sùkešini.
 Snegá pa bode precí i dosta,
 Tak se túdi razmi, da de ostra,
 Ali nej se vam trbej bojati,
 De vüzem, — ne fašenek, — na trati.

Sprotolejtje.

Kak hitro sunce segreje goré,
 Tak de se raspüstilo popovjé.
 Delati mo začnoli na poli,
 Šteroga de dosta i povouli;
 Vrejmen nam de túdi šlo na roko,
 Ár de lejpo prijétno i toplo,
 Tak mo túdi z lejka vse včinili,
 Či mo se količkáj popaščili.

Leto.

Zvezde kážejo! Letošnje leto
 De vu vsem povi blagoslov melo.
 Sühše nede, deždža de zadosta,
 Tak sená, slame, zrnja de dosta,
 Tü pa tam de kakša črčevka šla,
 Ali pova nede zbantüvala.
 Mejmo vüpanje v letošnjem leti,
 Ka mo zadovolno leto meli.

Jesén.

Zdaj se vrejmen náglo premenjáva,
 Záto z delom naj nišče ne čaka,
 Nego se paščite opraviti
 I jesénski pouv notri spraviti.

Sejajte, kak de vrejmen püstilo,
Pa gda te meli lepšo priliko,
Me poslühšajte i me bogajte.
Vsi se proroküvanji ravnajte.

Sloboud.

S proroküvanjom sem prišo med vás,
Srcá vesélo pozdravo sem vás;
Zdaj pa z Bougom, sloboud zemen od vás,
Da kleti pá nazáj pridem do vás.
Celo leto mo okolik hodo,
Med zvezdami, za kleti mo brodo.
Da vam znam povedati bodočnost
I s tem znánjem Vam dati mogočnost,
Da skrivno vrejmen spoznati znáte,
Ka se tak ležej ravnati máte.
Zdaj pa z Bougom, vi drági Slovenci,
Goričanci, dolenci i ravenci,
Vse dobro Vam želem v novom leti,
Zdravo, blájženo videnje kleti.

Ljudska samopomoč v Maribori,

V Maribori so se leta 1927 zbráli nesebični i za lüdski blágor vneti možje, kiso ustanovili zavarovanje za pogrebno Vidli so v vngi slučájaj, kak hüdo je pri smrtnem slučájaj v rodbin', če nega penez za pošteni pogreb i druge stroške, ki so zvezani s pogrebom. Ništerni se more pri tej priliki zadužiti i po tom težko vrnoti izposojene peneze.

Da se tomí odpomore, so ustanovili lüdsko zavarovanje za pogreb pod iménom „Ljudska samopomoč“. Kak vážno je bilo njih delo, kaže to, da je pristopilo nad 10.000 članov, ki so bili zavarovani za nad 100 milion Din.

Ljudska samopomoč je tekom svojega obstoja izplačala nad 20 milion Din na pogrebne pri smrtni slučájaj svoji članov. Na jezere familijam je pomagata v nájhüjši stiski i silí. Kda

nastopi smrt i je srce puno žalosti za lübléaim pokojnim, so preostali vsaj rešeni skrbi za penez, ki je potreben za pogreb.

Ednáko velke vrednosti je tüdi zavarovanje za doto, ki je ustanovila Ljudska samopomoč še le leta 1935. Stariše zavarujejo otroka, i gda je star 21 let njemi izpláča Ljudska samopomoč zavarovano vsoto. Z 21 letom stopi fant ali deklica v življenje, nüca peneze za poroko, za začetek obrti, trgovine ali za kakšno drugo eksistenco.

Vsa pojasnila o zavarovanji za pogreb ali doto dáje Ljudska samopomoč v Maribori, šteroj je potrebno napisati samo dopisnico i Vam pošle takoj vsa pejasnila brezpláčno i za Vás brezobvezno.

Prečtíte oglás med inserátí!

Vnogo se je že pisalo od hranlivosti mlejka!

Zakoj pa te dönok tak malo lüdi pijé mleko? Zató, ár je težko prebavljivo, budúci ka se v želodci pretvori v oveče grüde. Ali na tom se dá pomagati, celo či se mlejki, gda zavré, dodá malo „Enrila“, poznáne domáče zamenice káve.

Božič.

Števek je bio dober vrli pojeb, samo mamó je rad čemerio, ne je ščeo nigdár tisto jesti, ka je dobo, nego vsigdár je drúgo proso, či je ne dobo, té se nakla vdaro i je tak joko, i tečas, dokeč je ne tisto dobo, ka je proso.

Na svéti post popoldné so ova vékša deca delali božično drevo. Števeka — ár je on ešče máli — so ga vó z té sobe zaprli v drúgo sobo, da ne bi vido, kak se dela božično drevo, da tak bole vórje, ka Jezusek prinesé. Nekaj časa se čemerio i bréčo, ali kak je vido, da je vse zopston, si léže na postelo i globoko zaspíj. V spánji je vido božično drevo, na drevi puno zláta i srebra, dosta máli svejč, štere se tak svejtijo kak na nébi zvezde. Pod božičnom drevi so pa bile jaslice i vnijj ležij máli Jezusek, okolik jaslic pa stojijo Marija, Jožef, pastérje, ovce i sv. Trije králi.

Pod božičnom drevi pa je bilo dosta vseféle šenka za njega: železnica, bobén, soldácke, velki konj, na šteroga si lahko gor séde, ftiči, pa ešče Boug zná ka vse nej? . . . Števek že séga po njih i se tomi jáko veselij. Zdaj pa naenkrát je pozvonilo, i v sobo stopi sam Jezusek, šteri je božično drevo prineso.

Jezusek stopi pred Števeka i se zderé na njega :

Ah, ti si tisti pojeb, šteri svojo drágo mamico nigdár nešče bogati, i jo vsigdár čemerij? . . .

Števek zajoče: Ne je istina, jaz jo nigdár nečemerim!

Koga, se grméče zderé Jezusek, pa se vüpaš meni lagati! . . .

Čákaj, čakaj, mo ti jaz žé pokázo, či mame nemaš rad, tak de ti mrla.

Jezusek se z ednov palicov tekne njegove mame, i gléj mrtva je, tam ležij, pri glávi razpetjé i mesto božičnoga drevá, sveče gorijo okolik mrtve mamike...

Števek strašno začne jokati i na glás prositi :

Drága moja mamika, ne umeri, stani gorik, nigdár te več nemo čemerio! . . .

Mamica je začüla jokanje v sosednoj sobi i je šla glédát, ka je z Števekom, ka tak trnok joče? . . .

Zbüdila ga je. Števek kak zaglédne svojo drágo mamico i vidi ka je živa, skoči gorik i jo za šinjek obine.

Oh mama, mama, samo da ne si mrla! . . .

Ka se ti senja! . . . ga je čüdno poglédnola.

Ah ne pitaj me mama, tak nika noro se mi je senjalo.

Vse nej je povedo, ka se njemi je senjalo, mama pa ga je božala.

Ne joči se Števek, ka te man rada, i nemo nigdár mrla! . . .

Šla sta k božičnomi drevi, v drúgo sobo, Števek je pod božičnov drevov vse tisto najšo, ka se njemi je senjalo i ka je v senji vido.

Tam je bila železnica, bobén, soldácke, velki konj, ftiči, jasli i v njij máli jezúšek, okolik jasel, krave, ovcé, pastérje, Jožef, Marija i sv. Trij králi...

Vse to je pústo i skoči k mami, jo obine i právi:

Hvála Bougi, ka si ti živa moja mamika, hvála Bougi, ka si ne mrla. Nigár te več nemo čemerio!...

Nouvo leto.

Miné vrejmen,
Leto ide,
Stára pesem
Znova pride.

Neprijétno
Stáro leto,
Hvála Bougi
Odletelo.

Ka je stáro
Ne prineslo,
Prinesé nam
Nouvo leto.

To vüpanje
V srcej mámo,
En ovomi
Z düše dámo.

Zgübijo se
Naj dužnosti,
Skrb, nevola
Vsákdájnosti.

Nouvo leto
Nam naj bode,
Prav vesélo.
Dobre vole.

Talányi Franc

Glási i odgovor reditelstva.

Katánčič Kálmán, Črnelavci. Žalüjem, da letos Vaš dopis ni mogóče prinesiti. Srcá pozdrávení.

Grábar Štefan, Polana. Hvála za vganke.

Horvat Marija, Murska Sobota. Nájlepša hvála za posláne vganke, ali tákše smo že večkrát prinesli, prosimo kaj drügo.

Vsem onim prijátelom, šteri v letošnjem kalendariji ne nájdejo svoje notri posláne spise, je s tem potroštamo, da drüga leta na vrsto pridejo.

„Jablane, hruške in druge cepe, sadi v mladosti za stare zobe.“

Po nájnižji cení 5—7 Din se dobi sádna drevje, jablane, hruške, breskve, marelice itd. Malinove sadike nájboljši sort po 1 Din komad. Pri večjem odjemu popúst. Opozárja se zlásti na bogato izbiro najnovéše breskove sorte. Za pristnost sorte jamčimo zaneslivo z lástnimi matičnimi nasádi ameríkanski i italijanski breskev i drügoga sádnoga drevja. Za naročila zadostüje dopisnica na drevsot-co ŠTAMPAR VEKOSLAV & DRUG Ljutomer. Priporočila so na razpolago.

Vinopivec Vince.

Dober dën, vam vsëm. Ne smejte se! Smejën se samo jaz lahko. Pa zakaj, kaj mislite?

Zakaj?

Ka me to pitate, tak nete vözbrodili? . . .

Záto vam jaz povëm, ka bi se pa nebi smejao, letos, da je tak dosta vina zraslo. Vidite sreço mam.

Jaz Vinopivec Vince sem sreçen, letos je telko vina kak v Mõri vodé, i gléjte, naše krçmé poleg tega, da je dosta vina zraslo, je itak tak drágo kak lanjsko leto, gda ga je malo bilo.

Nika nedene, letos do itak dobro vino toçili naši krçmárje, ne tak kak láni, ka so zvékšega tála samo z Báçke vino meli, gdé so za Din 1.50 kúpili, toçili so pa, tak znáte, poçen!

Tisto ka sem lanjsko leto zamüdo pití, mo letos notri prineso.

Jaz Vinopivec Vince se že vö spoznam, nika sem çüo, ka naš Dober Pajdáša urednik, so lekar 100

hekto l. vina pripovali, pa rávno telko naš soboçki g. Faflík.

To je dobro, tak mislím çi že telko vina májo tej gospodje, tak, gda mo na Štajeri hodo, itak nemo žeden? . . .

Ka pa to! . . . oh prijátel, to je ne mogoçe, ne razmim to. Tvoja krçma, tvoja inðašnja stára krçma je zdaj zaprejta.

Je to mogoçe? . . .

Tak je, prijátel, je mogoçe, mogoçe, si globoko odehne, moj stári prijátel i na dale právi:

Znáš, to se tak zgodilo. V etoj velkoj svetovnoj krizi národ nema penez, çi pa nega penez, tak nemre v krçmo hodítí, i vino pití. Odkéc bi pa bio penez, çi žé za svoje pridelke, za živino nika ne dobij, bíki 2 dinára, je to penez, té gda je plaçilo isto kak je tékrát bilo, gda so živino ešçe po 8 dín kúpüvali. No vidiš tak sem jaz z mojav krçmov, pivcov je ne bilo, notrijemánje sem ne meo, nego samo vödávanje. Porcijo so mi prepisali, ském bi pa pláço çi sem od krçme ne meo dohodkov, i stov porcijov so me lí silili, naj njim plaçüjem, no vej sem pa ne nori, ka bi plaçüvo, zopstom sem njim pravo, da mi náj samo telko dávka predpišejo kelko zaslužim, i kelko njim lejko pláçam, ali ne so me štelí posluhšati. Té pa náj bode, mo vidli šteri bo gor pláçao, jaz ali pa dávçni urád?

Krçmo sem zápro, tak mi zdaj ne trbej pláçati nika od njé. — Ne sem tak nori, da bi samo za dávçni urád delo! . . .

Žalostni dogodek, ali istina je!

Jaz, Vinopivec Vince se lahko smejëm, ár jaz tüdi ne plaçüjem dávka, ne pláçam ga, pa nemo pláço, náj mi dájo žakucijo, naj rubijo . . . ha ha! Çi kaj nájdejo pri meni?

Eto ednok so me že šteli doli zgrabiti, ka náj ne pijém telko, nego náj njim ráj porcijo pláčam. Ali povedo sem njim, dobro sem njim povedo :

Jaz, Vinopivec Vince ne plačujem dávka, pa itak preveč pláčam i

to od tistoga vina, ka spijém, od vsákega litra 2 dinára, kaj gospodje, je to ne zadostno od méne. Od méne Vinopivec Vinceka? . . . ki zvón toga, ka spijé, nindri nika nema . . .

Nikaj za hec, nikaj za istino.

• ♣ •
S Y A
B M W C N
D O X E P S !
F R H Z M Ž Š Č J
• H V I K N L P •
A D Z L O
Š T V
• ♠ •

Šteri šče zvediti svojo usodo, naj vzeme v rouke edno iglo i naj jo z zapretimi očmi zabodne na edno od zgoraj stojéči liter. V kazali pa poišči tiste litere — štero si zabodno — numero. To numero pa poišči v razloženji prijetni i neprijetni odgovorov.

KAZALO :

A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N	O	P	R	S	T	U	
25	15	5	14	10	6	13	7	18	8	17	22	9	16	11	12	23	19	24	
V	W	X	Y	Z	Ž	Š	Č	•	?	♣									
2	4	20	21	1	3	29	28	26	27	30									

RAZLOŽENJE TABELE USODE :

Prijetni odgovori :

1. Či je piknila iglo v to numero moška oséba, bo ženitev srečna i v dobri odnošájaj — če je neoženjena. Čé je pa oséba oženjena, téda pokáže numera bodouče blagostánje, čedno deco i dugo, srečno živlejnje. Neoženjeni ženski prikažuje tá numera vörnoga zaroženca ali možá, precí hitro ženitev i srečen zákon.

3. Prikazuje veliko srečo, nepričaküvano blagostánje, spoštüvanje od stráni višiji oséb i protekcija.

Pismeno bodo prihájale vázna obvestila.

7. Tá numera je za neoženjene osébe prav prijetna i prikažuje srečen zákon. Za obá spoula prináša naprejdek i srečo v živlejnji.

8. Dobro znamejnje ; prináša Vam izpolnitev Vaši želejni i pričaküvanj. Prikazuje túdi, da máte mnougo podjetnosti.

9. Čé v to numero pikne iglo oženjena ali omožena oséba, téda prikazuje tá novorojenčka, čé nej prestoupila 50-to leto. Pri neoženjenih hitro ženitev.

10. Prijáteo, ki živi daleč od Vás, se povrne i Vam prinesé mnoho blagostánja, od šteroga te meli dosta haska.

12. Numera, ki Vam zavolo mističnoga znáka prináša uspeh v vsej Vaši podjetjaj i izpolnjuje mnoge nájizkrenejšé želje za Vašo budoučo srečo.

15. Što dobi to numero, nej za-dosta trden, zato naj sí pústi pomágati od svoji prijátelov, ka sí dosta pridobi z njihovov pomočjov.

16. Nenádno i koristno spoznanje z osébo drugoga spoula, ki Vam bo ponovno ponúdílo srcé i roko. Sorodniki se bodo tomí spoznanji protivili, ali prehénjati se ne sme.

18. Prikážuje, da te se skoron spoznali z osébo, štera de vrejdna Vaše lúbézni i bode Vaš zákon popunoma srečen.

22. To je dobra numera. Odvisi pač dosta v načini Vašega življenjskoga postopanja.

23. Ženska velike izobrazbe je žena tistoga, ki to numero dobi. (Valá obrátno za ženski spol.)

24. Vztránost i potrpežlívost v vsej Vaši delaj ta pomagála, da te vse, ka podvzémete, dobro izvršili do konca.

26. Prikážuje, da te lahko najšli osébo ki Vam bo vrácala občútke i pripomogla, da te lahko vse pozábili.

28. Nepríčkávkano potúvanje z prijétnim spremstvom, ki bo za Vás i Vašo družino preveč hasnovito.

29. Prikážuje, da želejte biti gvúšen Vaše bodočnosti i to lahko dosežete z pametnov varčnostjov. Ne trošite več kak je potrebno za Vaše življenje, ostánek hránite za starost po pripovejčki: Hránite bejle denárce za čarne dni.

30. Vaša nájhhasnovitejša náloga je, po šteroj poti morete iti v Vašem življenji. To pot lahko razvidite po rédnom dnévnom iskanji spredaj navedene tabele.

Neprijétni odgovori:

Prikážuje, da skoron zgúbite prijátela, prináša neuspeh v tožbenih prilikaj i zavolo toga nastále težkouče.

4. Pismo, ki znamenuje zgúbo pejnez i vrednosti. Bodite previdni i ne posojújte pejnez.

5. Osébi, šteroj pripáda tá numera, svetújemo, da obráča več pážnje na svojo mládež, ka má dosta znákov usode.

6. Neuspeh. Oséba, šteroj pripáda tá numera, naj bo previdna i pripravljena, ka de mela v podjetji, štero vodi, neuspeh i zgúbo.

11. Prikážuje opasnost, da Vás osébe, štere ste vzlúbili, várajo. Bodite oprezni.

13. Tá numera prináša razočaranje. Probali te sí sposouditi pejneze ali težko je dobite.

14. Vúpate se, da te od starejšé osébe doubili zapúščino, ali várate se, ka se bo dotična oséba oženila.

17. Nevarno je, ka te se družili z osébami, štere Vás bodo v družbi i pri prijátelaj osramotile.

19. Bodite previdni nasproti osébam, ki so Vam dužni, če túdi ménše zneske. Dobite drzno pismo, ki Vás bo žalilo zavolo voučimetanja. Če te rávno razburkani, ne smete popústiti.

20. Vaš drági je vdáni pijači, voučigléd za gospodarstvo se ná-dajte neuspehov, ali záto ostante mirni i vstrezali bodete.

21. Vážno pismo dobite. Dána je možnost, da Vam vsebina toga pisma prinesé vest o smrti edne osébe, štero ste visiko cénili i ki Vás je v oporouki obdárila.

25. Moški ali ženska, ki zasadi iglo v to nesrečno numero, naj pázi na svojo delavnost i ponášanje.

27. V krátkom časi te opazili, da Vás edna oséba na vsákóm stopáji zasleduje, da Vam je povsédik v nápotje i Vás ogleduje z izzivajočimi poglédí.

Ka se je vse zgoudilo v preminočem leti po svejti?

Jugoslávija. V preminočem leti se je v našoj državi dosta spremeni-
nilo v notranjoi politiki. Uzunovičovo vláda je buknoła i s tém tui Jugoslovenska Nacijonalna stranka, štera je po zapovedi v vsakšoi občini mejla svojo organizácijo. To se vidi, kak se držijo tákše politične organizácije, štere ne organizēja ljudstvo samo, nego po naročili svoji predstojnikov. Po toj spremembi je vládo sestavo „Jevtič“, šteri nam je pred volitvami na zemli nebésa obečávo, z svojimi volilnimi metodami, štere národ nikdár nede pozábo, je doségno veliko zmágo. Alí najvišiša oblást države je to síjájno Jevtičovo zmágo nej glédala skozi očál, nego z prostimi, svobodnimi očmi . . . Jevtič je mogo iti i za njim je prevzéo — g. Stojadinovič — notránje posle pa g. dr. Korošec. Zdajšnja vláda má veliko nálogo gori dáno: vse one zákone, šteri denéšnjim političnim vremenam ne odgovárjajo, je spremeniti i spopuniti. I to so v prvi vrsti: politični, tiskovni, društveni i volilni zakoni. Denéšnja vláda bi bila delovna, štera misli državi réd i politično mirovčino spraviti. Po tém svojem velikom deli razpústi národno skúpsčino i razpiše nove volitvi, da tak možnost i sloboščino dá národu; naj si zvolí novi parlament, v šterom naj nede venparlamentárne opozícije, nego naj vsi izvoljeni národni voditeli májo možnost delati za blágor svojega národa i države. — Naše države zvúnejšnja politika se držij močno na onom fundamenti, šteroga je zozido naš veliki pokojni krao Aleksander I.

Austrija. Po Dolfuss-ovoi smrti je vládo vzéo v roke Suschnick. Njegov cil je Habsburgovce znovič na tron posaditi. Preteklo leto je Otto ex Habsburški prestolonaslednik namerávo zasesti prázen tron, alí Mála antanta je proti tomí energično protestirala, po šterom se je Avstrijski namešnjákov i generálov cio izjalovo.

Anglija je méla preteklo leto velki svétek, svetili so 25 letnico vládánja Angleškoga kralá Jurija. Znameniti politik Mac Donald, dugolejtni voditel delavske stranke i predsednik vláde je odstopo. Anglija se je za Abesince gori vzéla proti Talijánom i je društvo národov sankcije napovedalo, da bi s tém prisililo Talijáne na mirovčino, keliko bode z tém doségno, je zdaj ešče skrivno pitanje meseca novembra!

Francija. Ministrski predsednik Laval je Anglijo i Italijo pozvo v Pariz na konferenco, gdé je mislo poglihati tevi dveji nasprotnidi v abesinskem pitanji, alí nej se njemi je posrečilo. Talijanska bojna divjá dale v Abesiniji. V Franciji je v pretečenom leti trikrát buknoła vláda, dvakrat za volo od parlamenta zahtevanih diktatorskih pooblaščenov za obrambo franka i edna, ár so se stranke nej mogle zglíhati zavolo vládnoga programa.

Nemčija je notri vpelala splošno vojaško slúžbo. Zglíhala se je z Anglijov v poglédi mornárice triji proti ena i s tém si je pridobila simpatije Angležov. — V Posaarskem plebisciti je dobila velikansko večino glásov. Tak se je vrnila od Francije, po končani svetovni bojni zasadena Posarska zemla, svojoj domovini Nemčiji. — Hitlerovci se krepíjo, tak domá, kak tui v inozemstvu.

Itálija je zdaj — gda to pišemo — srdina cejloga svetá, na njo so obrnjene vse diplomátske oči. Itálija je dnesdén žeréče perinjé, od šteroga se lahko cejli svejt vužgé, či tak, ka se v pitanji Abesinije ne bi mogla zglihati z Anglijov. Italjáni so že velki tao abesinske zemle zasédli. Bojna ide naprej, ali kak de se dokončala, to je bodoča skrivnost. — V Italjanski fabrikaj so notri vpelali 40 vör delavni tjedén, po tom notrípelanji májo vüpanje, da 200.000 brezposelni dobijo delo.

Poljska. Velika žalost je zadela preminočo leto to držávo. 14. mája je mrou njéni národní junák i ustanovitel Poljske, maršal Pilsudski. — V politični potaj pa ide samostojno, dela samo za svojo srečo i dobiček. V prijátelsko je zvezana na Nemčijo, ár od njé v trgovskom poglédi nájveč haska mà.

Češkoslovaška je mejla volitve v národno sküpsčino, zmágo je nemški naciójalni socialist Henlein, kak voditeo nájmočnejše stranke, i šteri je pomogo gibanje za priklüčitev zapádne Češke k Nemčiji. — Rusija i Češka sta podpisale med sebov vojaško pomoč, či bi eden tretji napadno prvo ali to drügo držávo.

Špánija. V njéni notránji politični razmeraj ešče vedno gorij od tistoga vrejména, kak je republika. Med národom nega stálnoga méra. Edni kak drügi bi radi tak ravnali, kak bi lüdstvi boukše šlo. Nezadovolnosti je pa krivec svetovna kriza.

Portugálska. Komunisti so probali prevzéti oblást, ali nej se njim je posrečilo.

Belgijo je preminočo leto ponovno zadela velka žalost. Ponesrečila se je velikodüšna kralica Astride, štera je najšla smrt v avtomobilski nesreči na švicarskoj zemli; pred lajnskím se je pa ponesrečo prejšnji krao Leopold, kí je spadno doj z edne pečine i se bujo.

Madžárska. Tú so bilé v preminočem leti volitve. Ministerskomi predsedniki Gömbösi se je posrečilo pri tej volitvaj dobiti velko večino poslancov.

Bolgárska. V notránjoj politiki tak vrvij, kak roj v koši. Vlúde se na gosti preminjavajo, edna za volo namerávanja skrajšati pravico kroni, drüga ár je trnok vojaško diktátorska bila, tá tretja ár je nej mogla konsolideirati notránje razmere, širtoj se pa nej posrečila politična mirovčina med národom i t. d.

Rusija je v Europi z vsemi svojimi sosedomi šklenila pogodbo za nenapádanje. Rávno tak z Romunijov, negledouč na Besarábijske razmere. — Pretéklo leto meseca oktobra je prvi vláak začno iditi v té držáve. — V Ážiji se je več pokrajín od kitájske odtrgnolo i so se priglásile kak samostojne sovjetske držáve v zvézi z Rusijov.

Japonska ide po svojoj imperialističnoj poti dale notri v Kitájsko, štera se zavolo slaboga vküperdržánja svojéga národa i slabo organizéjrane vojske, nemre uspešno brániti prouti japonskomi prodiranji. — Japonci právjijo: Ážijo Ážijcom! Z túhinci pa vö! Ár je pa v Ážiji nájmočnejša i nájmodernejšé oborožena Japonska i tak misli ona túdi Ážijce modernizeirati i združiti v edno veliko držávo, štera bi na svejti nájmočnejša postánoła.

Kak se kúha medenika.

Več rojárov me prosilo, naj njim správim recept za kúhanje medenike. Večkrat je telko medúj, ka lástniki tega hasnovitoga boži dára, nevejo kama z njim, ali pa ga morejo fál tá dati

Po mojem spoznánji je škoda ga fál zaprávlati té, gda ga kak pitvino zlehka v penez správjio. Samo ga morejo znati pripraviti.

Kakša je naj medenika? Se zná, da je odvisna od pripravljanja. Tú vam dam krátko navodilo, kak se dela dobra medenika :

Pripravimo si pocinjen, bakreni, čisti kotel ali pa emajleren železen pisker. Za medeniko se nūca deždževnica, precejena skoz flanela. Či pa deždževnice nemamo, vzemimo stúdenčno vodo, ali tá pa more biti prekúhana, doli raslajena, 24 vór naj stoji i zdaj pomali precediti skoz flanela tak, ka njéna gostoba na dno piskra ostáne.

Či vékšo količino medenike skúhamo, tak jo shránimo v čisti vinski lagev, lagev žveplati nesmimo, ár s tém bi preprečili kipenje.

Méd šteroga mislimo kúhati, more biti čisti, se razmi, ka z beloga svekloga méda je lepša medenika, kak s čarnoga.

Medenika se navádno dela troje féle, slabejša je 80/0, druga 100/0 i tretja likerova medenika 150/0 alkohola. Med 100 odstotkov medú se nahája od 70 do 80 i ešče več odstotkov cukra. Ár se cuker s kipenjom spremenij v alkohol, za to je jasno, da kelko več méda se dene medeniki, telko več alkohola se v njej razvíje i telko je močnejša či li dobro zavré.

Frtao kile medú razstoplen v štiri litri vodé obséga približno 160/0 sladkorja. Po toj vnožini si lahko vsáki določi gotovo mero sladkorja.

Či má 100 litrov medenike 60/0 alkohola, tak moremo vzéti 96 litrov vodé i 16 kg. méda, tak je v njej 120/0 sladkorja. Za 100/0 alkohola moremo dati 27 kg méda i 89 litrov vodé, tak dobimo 200/0 sladkorja. Na 100/0 alkohola pa 37 kg medú 83 litrov vodé, da má 280/0 sladkorja. Što šče meti prav močno pitvino, obségajočo 160/0 alkohola, naj vzeme 80 litrov vodé i 48 kg medú. Se zná, tak bo nekaj več kak 100 litrov, ali skipenjem se to vózravna.

Zahtevano vnožino sladkorja nam pokáže sladomera t. j. „Saharometer“, šteri se dá kúpiti i je ne predrági. Pri nūcanji se vtekne v v tekočino i ár má zamerkane numere kak toplomer, se dá na njem viditi v tekočini ob séženi sladkor. Prvle pa kak merimo vnožino sladkorja, moremo tekočino segreti na 140 R. Či je je v tekočini vékša vnožina sladkorja, tak denimo več vodé zraven, či je pa malo, tak dajmo več méda.

Návadno tisti, šteri nemajo sladomera, nūcajo za to čisto kokošeče jajce. Či jajce plava odzgoraj na tekočini v širini 50 srebrnega dinara, tak je tekočina zadosta gosta.

Kak smo se odločili kak močno medeniko ščémo meti, žmerimo vodo i méd. Najprvle vlijémo v kotel vodo i kak je voda že segreta, potom samo vlijémo v vodo méd i to pomali v kaplicaj, štero mešamo z novov lesenov žlicov Poleg kotla kúhajmo ešče v ednom piskri čisto vodo, da mámo za dolevanje, kelko vózavré lejko coj vlijémo. Kotel nesmi biti pun, ár kak vré tak rado vókipij. Pod kotlom ogen naj tak pomali gorij kak pri kúhanji palinke, da bi se nebi gorik prismodilo.

Kak hitro se méd začne v vročoj vodi kúhati, tak odzgoraj se napravljajo pene, zapriva bele, potom rjave. Pene se morejo pomali doli grabiti

tečas, ka po dugšem vrenji se več ne pení. Té pene so mravljična kisilina i drúgo v médi nahájajoče, štero dá medeniki slab okus i záto se more dolí grabiti.

Da bi se pa vse tá nepotrebná tekočina odprávilá, se zmejšá v kúhajočo tekočino malo skučene krájde i nesmolnátno skučeno vogelje, ali pa z pár jajc belákov sneg, šteroga zmejšajo v vrelo tekočino. Po tom se pístiti ešče pol vóre vreti. Beljakov sneg odvzeme nečistočo i vogelje pa krájda vničíta kisilino pa neprijéten žmah po vouski.

Što ščé medeniko duže vromena meti, jo more túdi več časa kúhati, da se ešče bole ščísti. Navádnó vré 2 do 3 vóre dugo. Po tom dugom kúhanji se precí tekočine zgúbij, tak moremo vedno coj lejavti vročo vođo da dobimo zaželjeno vnožino medenike.

Kak se medenika skúha, jo pístitimo telko časa hladíti, ka de mláčna, po tom jo pomali precedimo tak, ka vse zac ostáne na dno kotla. Zđaj vlejšemo zráven dišéčo tekočino kakšega ščémo meti, muškátov cvet, citrónino lipinje ali pa hmelj. To ali ono dišávo skúhamo v pískri i kúhano vlijémo coj medeniki. Ešče toplo medeniko precedimo skoz čísti flanelov klobúk ali skoz vrečico z klobučine.

Kipenje medenike.

Medenika tak kipij kak vino, po kipenji dobi alkohol. Kipenje trbej ešče ekstra podpérati, da v medeniki se nahájajouči cukér dobro zavré i se samo tak oničíjo škodlivé snovi. Či pomali vréj, tak denimo té samo malo vinskoga kvasá zráven; ovači se pa more vse tak ravnatí, kak z vinskim moštom.

Klet, v šteroj mámo medeniko, more bití toplá čístá i z friškim lúftom Vlažná i tákša klet, v šteroj hránimo zelje, repo, lúk, sir, petrolej, ali kakšestéč močno dišéče reči, je nej dobra, ár po tistom dobij žmaj.

Konec prvoga kipenja naznani redka i bela péna, štera se prikáže odzgoraj na medeniki. To je znamenje, ka se je začnola medenika čistiti. Ali ona ešče dale vréj i to vrenje se nesmí preprečiti. Gđa je že sploj zavrejala, té se naj pritoči i to se naj tak ravna, kak z vinom.

Či mámo dostá medenike, jo túdi lahko vó odávamo i točimo kak vino. Za medeniko ne trbej pláčati trošarine i túdi brezí vsákoga posebnoga dovolenja se jo lahko toči, samo naznaniti trbej, da nameráva vó točiti svoj lastni pridelek.

Se razmi, da se to točenje dobro izpláča. V več mestaj jo točijo kak: „Vinotoč pod vejov.“

Pri reumatični bolečinaj za masejranje, pri trganji v globovini, bolečine v križki, licaj i v cejlo tejlí se rad drží Fellerov Elsafluid stálno pri hrámi. Právi Fellerov Elsafluid se núca že več prek 36 let kak hížno sredstvo za nego tejlá in za obrambo proti vnoгим betegam. Tísti, ki so previše občútlivi nalehci se rasladijo, nagnejo na hunjavico i šinjekabol, migrénu, božno spijo, Fellerov Elsafluid je naročito koristen. Doblse v apotekaj i slíčni baotaj po 6 Din, 9 Din i 26 Din. Z poštov nájménje 1 paket (9 na probo ali 6 dvojnati ali 2 speciálna glaža) za 58 Din. štíri takši paketi samo 173 Din pri apotekári EUGEN V. FELLER, Stubica Donja 838. (Savska banovina.)

ČLOVEK.

Brat v trplenjskoj bolečini spádne,
 Trüden v práhi ležij, kak gor stáne,
 Svetlimi očmi krvávo gléda,
 V cágllost spádne, vročlni krv cèca.
 Z menov pri stoll sedij i prosí:
 Sam nevej ka . . . v kmičnoj blatnoj noči,
 Odide, gde hodi? — nišče nevej,
 Doteknoti se ga nišče nesmej.
 Z močjov dvakrat doségne življenje,
 Svojo ldejo, svojo mišljenje,
 Razglašüje, razstori med ljudstvo,
 Da ležej doségne svoj clo — gvüšno.

Kak jaz njega, tak on menè lübi,
 Njega düšo nosim v mojoj düši,
 Ar sem jaz rávno taksi kak je on,
 Za to jaz njegov kep na licaj mam.
 On bi me rad küšno, kak jaz njega,
 I gda ga mislim, ga nindrik nega,
 Z njim se ne vüпам ldti okolik,
 Ka pa či je ne on tisti človik.
 Koga jaz iščem, koga jaz mislim,
 Fküp se nájti z menov, s tebov, s tistim,
 Človekom, v šterom jaz spoznam tebè,
 Mojega očo, brata, sam sebè.

Talányi Franco

Kodiš.

Na cesti eden kodiš sedij,
 Vövtégnjeno prgiščo držij,
 Z globokim zdühávanjem molí,
 Idoče, darüvanje prosí.

V mládi letaj je on ne proso,
 Nego pri sodákaj je hodo,
 V svetovnoj bojni je káplár bio
 I za domovino se borio.

Zdrav, močen je z domi odišo,
 Kak invalid je niazàj prišo,
 Zgodilo se, ár je junák bio,
 Ki se za domovino borio.

Vi gospodärje, domovina,
 Vaša dužnost bi itak bila,
 Se za té junáke skrbeti
 I to nevoło ne trpeti.

Talányi Franco

Ženo bi odo.

Šiftarov Janči kak proti večeri z njive domo pride, najde hišo zaprejšo.

Ključ tam poišče, gde ga navadno sranjüjejo.* Vzeme ga i dveri odpré.

Gde je tá ženska? — ka niti večer je nega domá. Na ognjišči ne najde večerjo. Stopi v hižo, tü je tüdi vse prážno. Kmica se náglo razšürjáva, či duže menje vidi, čemerje ga mantrájo. Včeraj jo je tüdi zbüo, kak že večkrat, ali vsáki dén jo itak nemre biti. Če ženska z bitja nerazmi, tak je žé vse zaman.

Z hiže ide v kühnjo, z kühnje nazáj v hižo, nindrik nika. Če že edna ženska z domi odide po vési, telko pámeti pa itak more meti, ka nekaj z-köja, ka či mož domo pride, naj najde i se ne čemerij.

Ali zdaj nej ženske, nej župe.

Trnok se začne čemeriti. Okolik gléda i išče, skem bi jo naj naklesto, či domo pride. Z sekerinim štilom, ali pa celo hišo na njo prevrže.

Kak tam med dverami stoji i čaka, prebižij sosedova Maričika.

Stric, Vi ste domá?

Ka pa té?

Strina so pravli, ka več ne pridejo domo.

Kaa?

Odišli so k materi. Nji več nete bilí.

To je právla?

To.

Pa ka ešče.

Drügo nika. — Samo to, ka idejo domo k materi.

Samo to.

Dobro je Maričika, lahko ideš domo, ali bežji, naj te ne zgrábim, ár mesto striné tebé naklestim.

Maričiki je ne trbelo to dvakrat praviti, odbežala je, kak so jo nogé nesle.

Šiftarov Janči pa tam sam v hiži ostáne.

Hej! — kričij za Maričikov.

Ka je?

Gda je odišla?

Dnes zarán.

Dobro je.

Nazáj v hišo ide. Či je že zarán odišla, pa dosegamao ne nazáj prišla, tak je več nede. Daleč je tá véš gde je njéna mati, či bi štela nazáj pridtí, tak bi té že domá bila. Naj bo njéna nevola, či ne pride.

Trdoglávna ženska je to, ka niti krumpišovo župo je ne skühala ali kaj drügo, štero do večéra stoji. Ali pa žgánike, či njej je že drügo ne prišlo na pamet. Ali tak oditi, to je nekaj groznoga.

Meo je ešče eden falat krüha v turbi, ga vö vzeme, si séde na prag i pomal sühi krüh začne jesti. Krüh je presühi, gorstáne, notri ide i išče lahko bi pa gdér kakši falájček lüka najšao. Nindik nika, si nazáj na prag séde, sühi krüh pojej i nika na glasno mrmrá.

Po tom si vüsta zbríše, rávnok tak bajusi, šterim je ne meo dosta dela či glij je vüsta meo tak velke, ka bi njemi celi lopár notri šou, to je herbao po materi, bajusi pa je ešče ménše meo kak oča. Cela Šiftarova familija je mela tak mále bajuse, on pa ešče ménše, ár je ešče mládi bio i so njemi ne zrasle.

Kak se je vréd pobrao, stáne gor i právi:

Dobro je Mariška, ti si to štela.

S tém zgrábi v kühnji stojéči škař i ga vó na dvorišče trešči, ka se škař razbije.

V kühnji okolik gléda, ka bi bilo ešče tú zanapraviti? Drúgo ne ga kak ognjišče, to pústij, ár de ognjišče ešče sam núco.

Kühati on sam túdi zná, či šcé. Bogše, kak takša mláda zafúcnjena žena.

Kak odpré v hižo idoče dveri, njemi na pamet pride, ka na té dveri je Mariška vsigdar návado mela brisačo obesíti. V čemeráj zgrábi dveri s čepa je dolí vzeme i vó na dvorišče je odnesé, gor skočí tak ka je vküper spotere. — To so že zdaj več ne dveri. — Zadovolnostjov právi.

Potém v hišo ide v čemeráj popádné postelo. V hiži je bila edna nova postela, štero sta z Mariškine erbije na senji obadvá kúpila. Njemi jo ne trbej. On se več ne léže na Mariškino postelo. Njemi je dobro na sertéli na slami túdi. Razstepé postelo na telko falátov z kelki je. Z-potreti jo šteo, ali ne jo je mogo, z močni blánj je naprávljena. Nova je ešče.

Poisko je v koti pri péči sikero i v kmici je z celov močjov vseko v blanje. Kmica je tak velka bila, ka je od njé ne znao, jelí na sredi ali na konci seka v blanje. Zadosta je to, ka je postelo vküper spotro. Na to si globoko odehne. — No, z toga več túdi nigdár nede postela. — Mariška si na toj posteli več nigdár nede počivala.

Ešče je bio eden sto i kre stola stolica. Te je že pravo, gda sta kúpivala, ka náj vékšo stolicu kúpita, ali ne je bilo več pejnez, Mariška pa je nej štela tišlari dužna ostáti, tak sta té samo takšo málo kúpila.

Ali zdaj vse to nika ne dene. Spotro jo je.

Ešče eden stolec njemi v roké pride. Popádné ga i tečas mládi z-njim po sertéli, ka ga na drovne falate spotere. Zdaj si zmislo, ka bi nogače lahko obdržao, šterimi bi psa lücao. Ali zdaj že vseedno. Kak je napravo, je pošteno napravo.

Zdaj je že več nikaj ne bilo v hiži zvön okna, ka bi lahko spotro, ali okne je ne kúpila Mariška, tak je naméri pústo.

Srdcá se veselio, ka se lampaš, šteri je obri stola viso, sam odsébe spotro. Tak zdaj z njim več nema nikše skrbij.

Po tom poštenom deli si je na spanjé zmislo. Na sredi hiže naklaj je bila blazina, vankiš i prt. To túdi ne trbej, ár je to Mariška zašila, primle i na mále falate razstrga, od pérja se njemi kihalo. No kak se vidi, to pérje se maščüje za žensko!

Slamo je vküper pobro i na sredi hiše poslao, na njo si léže i zaspj.

Z velkov zadovolščinov je spao, tak kak že pošteni človik po velkom deli lahko spij.

Ali pred zaspánjom si premišláva, kak je že to bilo s tov sklecov?

To je tak bilo, ka včeraj večér, gda je on domo prišo je žené ne bilo domá, malo kesnej je prišla i se ne paščila z večérjov. Ona je posisili v tanjer ščela vlejáti župo. On pa to pravo:

Ne čémeri me telko z tem tanjerom, daj mi jesti, ár sem lačen.

Ženska je od tanjera ne popústila, on primle za tanjer i ga vólüčij na dvorišče, gde se tanjer spotere. Ali to nika ne dene. To je samo eden lončárski tanjer bio. Nego to

je bila nevolja, ka je ženska v svoji puranski čeméraj popádnola župov puno skleco i hajda za tenjerom vrgla.

Za to je bita bila, ár ka je moškomi slobodno, to ednoj cotavoj ženski ne slobodno.

Včerašnji dogodek je istinski bio. To bi ona pripoznati mogla i ne domo k materi odbežati.

On z mérnov dúšnov vestjov sladko spij na slami, gda naednok začúje níkše gibanje. Oči gor odpré, náj vidi, mogoče je pes prišo notri, ár njemi na pamet prišlo, ka je dveri na kúhnji pozábo zaprejtí. Ne je pes bio, ár je níkák spico vužgao. Zdaj vidi, ka je njegova žena domo prišla.

Za malo jo pita :

Gde si se pa ti stepala ?

V ženskoj roki spica vgásne, ona pa je tiha. Tak jo je drúgič trbelo pitati, gde se je stepala po kmičnoj noči ?

Križ boži ! Ka si pa delo ? — právi ženska i drúgo spico vužgé.

Pri posveti spice je viditi bilo, ka je napravo. Či vidiš, ka me pa te pitaš. Rájši mi odgovor daj na moje pitanje, odkec ? Trétkrát jo trbelo opitati, gde se v toj kmičnoj noči steple.

Domá sem bila — právi zafüc-njeno.

Gdé domá ? Poštena ženska má tam dom, gde je njéni mož.

To je že več ne dom — právi ženska — tú je vse spotrejtó.

Vse.

Te pa jaz idem nazáj, odkéc sem prišla.

Idi. Što te zvao ? Ne sem te

poslao, ne sem te zvao. Zakoj si prišla nazáj ?

Zakoj ? — odgovorij ženska.

Záto, ár so me oča nazáj domo stírali. Pravli so, ka takšoj ženski nedájo mesto, štera svojega možá zapústij. Idi domo, zmérta se na svojem krúhi i ne na mojem. Záto sem zdaj nazáj domo prišla.

Na to si Šiftarov Janči začne premišlávatí. Škoda je, ka sem vse vkúper spotro. Či je ženska nazáj prišla. Mislo sem, ár je odišla, ka več nigdár nazáj ne pride.

Edno malo sta obadvá tiha. On poslúhša ženskin joč. Ona pa na tihoma joče i joče v kmičnoj noči.

Ednok samo právi :

No, zadosta je . . . Za volo tébe sem vse to napravo, ka sem včino. Kmica je bila sam sem ne vido . . . Zakaj si mi ne njála jesti ?

Tam je v gesnjeki djáno, zaka si si ne ven vzeo ?

Oh stvoritel ! Na to je ne mislo. Zdaj ga sram grátalo. Nebi trbelo to napraviti !

Zdaj ka bode ? V kmici si škráb-le glavo i z mérnim glásom njej právi :

Boj čedna . . . zdaj mo že tak mogli bidti . . . Ti si kriva . . . Ne vejš, ka jaz ne lúbim truc ? Vej v jesén odámo telico, tečas jo podkrmimo i ka za njo dobimo te za tisto novo pohištvo si kúpimo i porcelansko skleco i tanjer.

Zdaj pa glej, ka spát odídeš. Ne precvéraj telko. Znáš ka to nemam rad ! . . . Bodi čedna . . . Vidiš, ka te rad mam i se že več ne srdim. Pa brez tebé niti živeti neščem. No ! . . .

Drügo jütro vesélo ide v delo i radovedni ga spítävajo, kak ka je tak dobre vole ?

No tak, mam edno lagojo žensko, štero bi odo či bi jo štoj küpo. Z njov bi dao sto dinárov.

Eden njegov tovariš erče :

No, daj esé sto dinárov ali friško, z ženskov mo pa že gučao.

Ne je dao sto dinárov, nego se samo smejao. Pa či bi kelko kolik dobo za njo bi jo tüdi nebi odo, ár jo je znovič trnok lübo za to, ka je k njemi nazáj domo prišla.

Lübézen.

Tak, da bi z plaména vpletenej pripovejsti hodo
Pa, da bi se sunca v zádnoj toploti v jesén kopo,
Čütim i vidim lepote plésajočo veselje
Štera zalüblenima globoko vu srcej pléše.

Gibajoča moč trosi, gible cvetéče korine,
Štere so gingave kak rosa, drobne kak drobtinje,
V življenji rastrošeno i nepoznáno želenje,
V srcé poseja lübézen i zbüdiť njé trplenje.

V smrtnoj tihoti nature, nevidoča moč sili,
Nej razmeto, nej poznáno, štero nišče ne vidi,
Nikaj tákšega, štero vlečé, žené i ne miné.
I od vsega močnejše, tomi je lübézen imé.

V trati ležéči pastér žveglov vinsko noto žveglá,
V štero je zalübleni i jo z rok nikomi ne dá;
Čaren je, kak cigan i vesélo si füčka srcá,
Samo li füčka, füčka i na drügo nika ne dá.

V plaméni goréče življenjsko veselje má v srcej,
Štero gdé kolik išče, indrik ne nájde, kak pri njej,
Poštüvanje do njé, bližnjega i samoga sebé,
Má v svojem srcej, za štero ga düšna vest ne pecé.

Poslúšam, nindrik v ednom potoki močno čepeče,
Náglo deroča voda i na tihoma šepeče:
Králestvo lübézni, gdé kolik kralüješ med lüdmi,
Samo ti si tisto, štero lüdi nigdár ne müdi.

Samostojnost.

I.

Joško je že pétdvajseti let bio pomočnik v ednoj bauti, na glávnem trgi. On je bio té baute stáromi šefi tá práva roka, njegovo spominanje pa živi inventár. Brez Joško je ne mogoče novo blágo prišlelati, komi na porgo dati, ali dúg notri stérjati.

On je rávnok telko lejt bio v toj bauti, kak pult, šteláži ali stoci, ár je vse to ešče té notri postavo tišlar, gda je on v to bauto stopo. Té je bio star pétdvajseti let. Zdaj pa že pédeséto leto kláči.

Ne se je ženo, ár eden bautoški pomočnik, šteri v gojldno od sédme vóre do dvanájste i po obedu od dvej pa večér do šéste, tam za pul-tom stoji, nema cajta se z lejpimi deklami brigati.

Joškovo življenje je zvékšega tála v toj bauti teklo, med na štelážaj stojéčim blágom.

Či je gda eden ali drúgi kúpec prišo v bauto, té ga je pošteno vó obslúžo.

V prázni vóraj je prijétno stao med dverami i glédo, kak se sprehájajo po korzi zalüblena mladina. Te edni postáplejo, te drúgi pa se paščijo, tak, da bi je štoj naganjao.

Joško je pédesét let star gráto, da njemi je na pamet prišlo i je čüto, ka njegovo življenje je zvékšega minolo. Minolo je brez toga, da bi šteroj ženski lübézen šušnjao, jo obino ali glávo na prsa položo . . .

Pédesét let je star i niti dopüsta je nej meo. Vsako útro, pont ob sédmój vóri je pred bautov stao i kak je zagledno na vogli drúge ceste svojega šefa, proti njemi se paščo po klüče. I to že pétdvajseti let tak dela.

V Joškovom mišljenji se vreti i burkati začne. Želenje má za samo svoje gospodarstvo. Rad bi sam svoj postao. Rávnó zdaj je v sosednoj véši edna bauta za vódati. Od toga mišljenja njemi gláva gorij, dúšna vest ga pečé, ne nájde méra. Kak se pomali vtiša njegovo burkajoče mišljenje, stopi pred svojega šefa :

— Gospod šef, jaz sem si nekaj velkoga zmislo.

— Oženiti se ščéte? — ga pita šef.

— Ne, ne.

— Pobokšano pláčo želete? . . .

— Ne gospod šef, zadovolen sem z pláčov. Nikaj drúgo bi rad.

— Té pa drúgo ne vem, kak znankar velki župán ščéte postanoti.

— Skoron je tak. Rad bi sam svoj postao.

— Sam svoj gospodar?

— Tak je. V sosednoj véši je edna bauta za odati. Prevzemem to bauto nájprve v árende, po tom pa jo odkúpim. Té baute gospodar — kak znáte — je mro i njegova drúžina jo odávle. Zadosta dobro ide. Sprobam jo.

Šef vó vzeme z vüst pipo, si na eden lederni stolec doli séde i v bežajočem mišljenji na preminoča pétdvajseti leta nazáj poglédne i z konstateranjem právi:

— Dobro je Joška. Naj vam Boug pomore. Či si pa mogoče gda premislíte, ali kaj vmest pride, pri meni vsigdár nájdete odprete dveri.

II.

Joško obri dvér baute svoje imé vó obesí. Iz šteroga se vidi, ka je novi gospodar.

Z novimi lüdmí se mogo spoznati, nove kunčafte je vó odslúžávo, z novimi velikimi trgovci se pogájo i blágo kúpüvo. Zdaj je že sam mogo v evidenci držati notri

küpüvanje, plačüvanje, médiot i ul-timot; skrbeti se za árendo, za porcío i. t. d. Svétki, nedele so njemi že več ne tak mérne bilé, kak prvle.

Istina, ka zdaj je že več nej samo Joško, kak prvle, nego polek njegovoga iména njemi tüdi vsigdár právjio „gospod“.

Notri je v življenjskom vrtinci.

V pamet vzeme, da seri gračüje. Pred tém je že tüdi meo nekaj belí vlási i zdaj v tej pár mesecaj, kak je sam svoj gospodár, njemi je že skorom cela gláva sera.

V spánji se z dužniki svajüje, bije se s küpci ár njemi neščo plá-čati. Rubijio ga, ár je on tüdi ne pláčo. Gdé eden, gdé drügi ček dobij z opominom za plačilo.

Z kelkim se mérneše dolí légo pred tém i na kelko je mérneši gor stano. I zdaj, zdaj . . . !

Ali gda je vö stopo na cesto, i je vido svoje imé obri vrát, gizdávi je bio na to, ali gda je čio na cesti, ka so si lüdjé gučali i pravli eden ovomi, da idejo küpüvat v bauto i so njegovo imé vö povedali, kak se je radüvo, srcé njemi je raslo, gizdávi je bio, ka se ga lüdjé povsédik spominjajo. I od toga mao, kak je sam svoj, ga lüdjé bole poštüjejo, kak pa té, gda je pomočnik bio. Zdaj njemi vsakši „gospod“ právi.

Pisma njemi tüdi samo na njegovo imé adreserana hodijo, brez toga, da bi tam bilo na koverti napisano, pri tistom, ali onom.

Po zimi je Joško malo betežen posto, pomočnika je ne meo, za to je bauto mogo zaprejto držati tečas, dokeč je v posteli ležo. Gda je pa on sam pomočnik bio, té je lejko

ležo tečas, dokeč je betežen bio. Zdaj je pa mogo gori stánoti že prvle, kak bi ga vročina zapüstila. I to zato, ár je bauto mogo odpreti. Bauto je odprejto mogo držati, ár je ovak brez dohodkov bio.

V bauti je dobro zakóro, tak ka je ešče polek dvér prijetno toplo bilo. Pri glaženi dveraj se dolí seo i tak je glédao vö na cesto mimo idoče i na drügom kráji cesté, baute dveri malogda odpéranje i zapéranje . . .

Premišlávo si je! . . .

III.

Edno prijetno, toplo, sprotolejšnje ütro, kak je v törmi vöra sedem vdárila, se baute oživávlejo, čüje se se ropot rol gor püščanje i odpérajio se vrata.

Joško tam stoji, pred onov bautov, štero je zapüstio za volo samostojnosti! . . . Previdio je, ka nega vékše neodvisnosti, kak zaposlenost i nega vékše samostojnosti, kak zaposlenoga robija. Ka je obri toga, to je čemerje, briga, dužnost i ne spánje v mérnjoi noči.

— Zadosta je — i odo je svojo bauto.

Šef kak na vogli drüge cesté vö stopi, se Joško proti njemi pašči, da prevzeme baute klüče.

— Dobro ütro, se pokloni ponizno.

— Dobro ütro, odgovorij šef — tak, da bi se samo od včera nej vidla.

Baute dveri se odpréjo. Šef se v gaso séde, Joško pomočnik za pult stopi i se veselij, ka je nazáj dobo svojo sloboščino.

Pijá nec.

Eden dén pred Božičnim svétim večerom, kak domo pride on, oča štiri dejc. Mož matere té drovne štiri decé.

Príšo je večér okolik devéte vöre. Deca so že spáli. Prineso je plátno deci za obleke i ešče je od štirnást-dnévnoga zaslúžka polojno svojoj ženi dao. Po več letaj se je to zdaj obrvrvm zgodilo, ka je on rédno domo príšo i ka je za deco obleko kúpo, pa ka je od svojega zaslúžka svojoj vörnój ženi polojno dao.

Mož si léže i kak trüden človik hitro globoko zaspj.

Oh Bog, oh Bog, či bi to istina bila, ka bi se on preobrnó! Peški bi šla k Sv. Trojici i bi cérkev večkrát po kolinaj okolik obhodila, z tém bi dála hválo Bogi, ka ga je odvrno od pijanosti.

Drúgo jütro, kak deca i mati stánejo, so po tihoma gučali ár oča ešče spij. Bojali so se, ka de pá kričo na njé, či ga zbüdíjo.

Mati preobličé vse štiri v čisti gvant, dnes je svéti post i večér pride máli Jezušek, štéri prinesé božično drevo i nekaj dárov.

Kak mati čisti gvant na deco dávle — štéri je pa krpa na krpi zakrpani. — Trošta se, da dobijo noví gvant, mogoče njim Jezušek prinesé. Deca so se veselili i radüvali, ka máli Jezušek se ž nji ne spozábo.

Mati je bila veséla. To so deca túdi vidli na maternom obrázi, štéri je inda vsigdár žalosten bio, po nedelaj i svétkaj pa ešče zajokani. Dnes je pa matere obráz čisti, veséli i mati je bila dosta lepša.

To se je pa tak zgodilo: Snoči kda je oča domo príšo, je trezen bio. Pripovedávo je, ka je eden gospod príšo z ravnatelom, gda so henjali z delom, ki je začno pred-

gati... Predgao je ka vsi tisti lüdjé, ki preveč pijéjo so slabši od divje živine, ár v pijanosti nevejo, ka delajo i norejo kak besni psi. Túdi on je bio takši dozdej, ali zdaj že več to nešče, pobokša se, več nede šo v krčmo, gde se napije i v svojoj pijanosti drüгим plačüje, štéri ga tečas nagučávajo i ž njim popevajo, dokeč kakši dinar má v žepki.

Svéte božične svétke je lepo dó-má obhájo, cela družina je veséla bila kak ešče nigdár.

Z onoga plátna, štéro je oča za božič prineso je mati dála vsem štiram gvant zašiti, tak ka do na novo leto deca vsi v novom.

Mati se veselila.

Naj bi li on takši ostano, kak je zdaj té svétke bio, ka bi njej i deci ne trbelo več trepetati pred njim. I da bi poetomtoga njim več nej trbelo bežati vó v mrzlo noč z tople posteje, kak je bilo to dozdej, gda se je on pijen domo privleko i je z posteje vózmeto. Gda je trezen, te je on ne lagoji človek, kak delavec pa je prvovrsten. Či nede pio, tak túdi nede tak nervozen i se nede vsigdár krego.

Da bi li samo znála, što je tísiti gospod, štéri je tak lepo predgati znao, ka ešče njenoga možá je od pijanosti odvrno, šla bi i njemi se zahválila sto i jezerokrát.

Po božični svétkaj je príšo stári dén „Silvestrov večér“. Za večérjo je mati pripravila „šnitziine“ i pogače je spekla. Zadvečara je oča odišao v cerkev slobód jemát od stároga leta. Deca so se veselila, ka do za večérjo odcvreto telétino i bele pogače meli.

Kak lüdjé z cérkvi idejo, mati župo v skleco denejo, v kühnji je bilo toplo, pečenka je jako prijétno

dišala, tak ka deco ščegeče v nosi. Gda je mati na stol djála župo, so deca eden zadržim bežali na trnác glédat, či ájta ešče neido. Sapout, šteri se z župe kadij, pomali popušča, dišéca pečenka henjáva s svojim prijetním dúhom. Deca so bili lačni i gde eden gde drúgi mater za janko cuka i prosi. Ali mati je ščela, da bi dnes jeli z očom vküper.

Župo, štera se je že skoron razsladila mati nazáj na šparherd dene i s tužním obrázom i srcom sem pa tjà stopa od nervoznosti. Deca so jokala, ka so lačni, i bi radi spát šli. Kmica je, lampaš morejo vužgati. Mati je previdla, ka de najbogše či deci dà večérjo i tej máli piščanci naj se dolilézejo. Ona je od žalostí ne mogla jesti. Deco spát dene, ona pa čaka. Čaka mogoče pa li pride i samo tak z gvantom vrét se na postel léže. Premišláva si : Moj Bog, moj Bog, pozábo je, ka je oblúbo. Ednok je po njega šla v krčmo i te je tam med svojimi tovariši tak divji postao, ka njej je vse božno zgučao z šteroga so se njegovi tovariše smejali i so ga ešče hujštili. Te je njo tak sram grátalo, ka bi se tam na mesti najráj pod zemlo pogrozila. Od tistigamao je več nigdár ne vúpala za njim i po njega v krčmo.

Gde je tisto vesélje, štero je čutila i mela té svétke, z mišlenjom ka po etom toga de nači.

Bilo je že proti gojdni, gda je začüla njej že dobro poznáne stopáje i nikše mrmranje, štero

je bole bilo podobno vukečomi, kak človečomi glási.

Vstànola je i se paščila k dveram, da naj ne rogáče po njij, ka ne bi deco zbüdo.

Comprnica, jeli si za menov hodila, ka si že pri dveraj? Vzéla si mi vse peneze i na sramoto sem mogo na porgo piti, na šterom so se vsi smejáli z méne, ka me sram molgo biti. Daj napre peneze, či ne te bujem! . . . Čüješ peneze esi!

Kričij tak, ka se njemi vüsta penijo. Drúgomi bi to ne bilo razmeto, ali ona ga že poznala. Vidla je ka za njo i té mále drobtinje, ki zdaj v globokom sne spijo ne bo nigdár bokše.

Spadno je na klop pri stoli i sam sebi mrmra :

Nede nam več nikši gospod predgao, ka naj ne pijémo. Tak mislim ka delamo, i či delamo tak túdi lejko pijémo, ár gospodje túdi pijéjo, pa ešče tisto fino po šestnást, nam delavcam pa, ki delamo, bi radi zabránili — vö — esi z penezi, vütro morem pláčati za vse, štere sem pozvao i ka sem dužen.

Žena pred njega dene večérjo na ednom lesenom tanjeri, štero je z edním njegovim mahom nakla zletelo.

„Peneze“, je kričo, peneze ese, si čüla baba? Razburkano njej na misel pride. Tomi velkomi trplenji bi konec prinesla samo njegova smrt i že so njej kak že večkrat, prišle húde misli . . . i zdaj od velkoga vdárca, šteroga je po glávi dobila, spádne nakla i omedleje.

Pismo.

Kak žé naj začnem z mojim pismom?
Dnešnji dén mi je dugočasen,
Vrejmen je grdo, vóter piše.
To je vse, s tém pisati začnem.

Stojim, glédam, europlán letij.
Náglo. Žnjim sem túdi jaz mislo,
Ár na jug proti tebi držij.
Drúgo se nika nej zgodilo.

Istina v ograçeki hodim,
Cvetéčim korinam se smejém,
Štere mi od tébe šušnjajo,
Drúgo ti pisati kaj nevém.

Na auto bi skoron pozábo,
Za šterim sem bežo, se trúdo,
Ár v njem tak, da bi tebé vido.
Nemam ti povedati drúgo.

Po tém sem šo v hišo, i tú sem
Tisti máli robček, — znáš šteri...
Najšo i sem si skuzé zbriso.
Odpústi, več ne pišem tebi.

Ešče samo telko! — ne boj se,
Z mojim pismom ti nemo spravo
Skrb, ár je nemo odposlo — znam,
Ka te tak nede zanimalo.

TALÁNYI FRANC.

Vino i palinka.

(Srbska národna pripovest.)

Vino zazové palinko, da naj pri-
de k njej na eden máli guč.

Palinka kak začúje, ka jo mati zové,
kak dobro dete boga i ide k vini.

Dober dén!

Bog dáj, Bog!

Zvála si me?

Zvála, zvála sem te, mam s tebov
vážen guč. K meni prihájajo lúdjé,
ki se tožijo proti tebi i právjio, ka
si močna i jálna, ne vem po kom
si se vrgla? Jaz sem ti mati.

Zakoj pa ne vzemeš példo od
méne, ka bi ti túdi takše bilo kak
sem jaz? Pogledni mené, eden liter
za drúgim me pijéjo i lúdjé so tak
dobro vole, ka popevajo, kak ftiči
v grmovji i se veselijo kak angelje
v nebésaj. Ti pa lúdem čemére de-
laš, či se te malo napijéjo se zač-
nejo kregati i svajúvati, razčemeriš
je i njim življenje kvariš... Po-
slúhšaj me, poméri se. Bodi moje
právo dete!

Komaj je vino henjalo z svojim
milim maternim gučom, palinka že
začne klepetati, tak náglo, kak da bi
rečij z rokáva troso:

No gléj ga gléj!... Jeli je to
moja krivda, či sem jaz močna i
jálna? Mati, ti si me rodila ne
špotári me... Jaz kak žgáno vino
sem za vrástvo, samo z menov
morejo lúdjé znati ravnati. Zakaj
sem pa ne takša pobejšnjena prvle,
kak me lúdjé pijéjo?... Pogledni
me v kleti, gda sem ešče v lagvi,
kak mirovna sem tam i krotka kak
ovca. Kak pa pridem v človečo telo
malo več kak bi njemi potrebno
bilo, pa z besnem i z mojov moč-
jov njemi v možgane ségnem, po
tém kralújem jaz z človekom i ga
vržem, da naj zná, ka v málom po-
trošenji sem vrástvo, vó zréda vel-
kom pa čemér.

Ne sem kriva jaz, či so lúdjé
slabi i me nemrejo premágati?...
Jaz ne delam lúdi, nego oni mené.

Naj me ne pijéjo prek mere, nego samo telko kelko sem njim za vrástvo i tak bo vse dobro . . .

Vino mati migne s plečami, po palinko pa prebižij dekla, da naj

hitro ide domo ár jo že iščejo vsepovsédik.

Gizdávo právi palinka: — Glej, glej, što je kriv? . . . i se pašči domo.

Troštanje.

Belo? Rdéče? Trúden sem,
sme mi vujdáva, kak stárim
štere sem v mladosti držo
za neprijátele — mládim!

V pesnico stišnjenov rokov,
sem se prtio proti tistim,
šteri me ne bogajo i
jaz njim pomáhati mislim.

Ideálna sloboščina,
štera rastés, štera cvetés
i povsod se razšürjávaš,
ti nikolik ne preminés?

Bojmo zadovolni, tak kak
je v tom vsákdenéšnjem deli,
ne postávla jmo se proti,
ár mo samo tak mér meli.

Ne je zádne bojúvanje
to, za štero zdaj trpimo,
pride ešče vékše trplejnje,
s troštom si na to zmislimo.

TALÁNYI FRANC.

Erbija.

Iz Amerike sta obadvá prišla domo, kama sta pred svetovnov bojnov odišla. Mágijška reč „zlát“ njeva je zdomi, vó v túhino potégnola, gde sta se duga leta borila i trpela z zlát iskanjem. Okolik Junkon vodé sta kaménje kopala, pralá i s toga dobleni práh njima po dúgi letaj telko prineso, ka potom lahko domo ideta i domá si kúpita málo hišo i posestvo, na šterom ta brez vékše skrbij lahko živela.

Kak sta prek velkoga morja prišla i v Evropi na súho zemlo stopila, njima je srcé od veseljá glasno za-

čnolo biti. Čútila sta se tak, da bi že domá bilá, či gli sta se ešče po súhoj zemli daleč i daleč mogla pelati.

— Kak v Trst prideva, včasi gor poiščeva ono žensko — ercé eden.

Na to spominanje njima na pamet pride tisti dén i trplenje, gda sta zapústila svoje delo, tiste bregé, gde sta zlát iskala, pa kak sta šla v tistom vihérnom snežnom vremeni i kak sta prišla v tisto málo hišico, gde sta najšla na smrt betéžnoga, iz Trsta domá, svojega zlát iskajočega továriša. Kak sta v hišo stopila

i njiva je notri ležéči betežnik zagledno, so se njemi meglene oči zasvetile . . . Či že morem mreti, tak merjém v rokaj moji továrišov — se je globoko, na glás zdehno!

Z pretrganimi rečimi njeva je proso, da njemi naj zádjne želenje spunita. Pripovedávo njima je od svoje vési, poleg Trsta, gde se narodo, gde má svojo ženo, málo deklino, štere je pred pár letaj, gda je z domi v Ameriko odišo, domá pústo. Proso njeva je, da to začko, štero je od vankiša vō potégno, naj v Trsti njegovoj ženi dáta; atres je na zački napisani. Ali prvlé naj té práj, šteri je v zački, na peneze gor minijta. To je njegov tri lejtni trūd. Zná, ka on z ete hiše, v šteroj leži, živi več ne pride vō. Njiva sta kak poštenjáka prek vzéla zláti práj, šteri je v zački bio i priségnoła sta njemi, ka to tak njegovoj ženi, kak njima je povedo, prek dáta. Z trdimi žúlatnimi rokámi v roke ségnanjem, sta zapečatila priségo. Po tom je betežnik že lahko mro . . . Ne je minolo frtao vōre i ga že več ne bilo med živimi . . .

Kak prideta v Trst, ideta na policijo pitat, gde bi najšla Marijo Laudaist, ár na onom mesti sta jo že več ne najšla, kak je atres bio na zački.

Po doblenom atresi se ravnata i ideta tam tá, gdé je bila ona kavárna, v šteroj je tá ženska nameščena. Kavárna je znotra zapúščena, puna dima i okolik okrogli stolov sedijo marinarje i drúgi pijáni delavci, šteri se od alkohola smejejo, hecajo i psújejo. Med temi hodi edna debela i z pudrom našminkana, smejajoča, frivolska ženska, gde se tomí, gde ovomi potegúje i či jo eden ali drúgi od sébe vkraj sūne, z zamazanimi rečmi odgovorij.

Kak sta pridočiva iskala Mario Laudaist, z ovoga konca hiše skrčij:

— To bi jaz bíla! Ali što? . . . i od ovoga konca kavárne se pašči proti tema dvōma, misleč, ka so prišli novi klienti . . .

— Od Vašega možá smo prinesli glás.

— Ali ka právite! — i obedvej roki fkúper počí.

— Mro je.

— O . . . hudič ga odneso! — je bio odgovor. Brez vsakšega videnja, ka bi se žalostila, ali jokala.

Obadvá nerazmeto stojita i eden ovomi v očij poglédneta, tak, da bi štela eden ovoga pitati:

Tá njoj dáva svéto erbijo? . . .

Ali ne sta méla pravico zatajiti mérajočemi dáno oblúbo.

— Pred smrtjov nama je Vaš mož zavúpo, da Vam naj to tá dámo.

S temi rečámi njej dáta lederno začko, v šteroj je zdaj že ne več práh, nego zlátniki bili. Ženska prevzeme, vō odvéže i z obema pri-giščamo v žakeo ségne. Kak je čútila zlátnike, se njej oči zasvetijo i začne plésati, tak, da bi odnorela.

— Ka ti je Mari . . . Si odnorela? . . . — jo pitajo marinarje.

— Mož mi je mro . . . krcno je! cvili v pijanosti od veseljá — teva dvá, njegoviva prijátela, sta mi prinesla erbijo. Esi glédajte! . . . Dečki! . . . To so lobi!

Polek njé stojčemi je na šinjek skočila i za to prinešeno erbijo ga skušívati štela. Ali on jo zgrábi za roko tak močno, ka ženska od bolečine zasika.

Moški má znovič v svojem mišljenji pred očmi ono hišico v snežnom vihéri, Vidi mérajočega továriša, kak z velkov lúbéznostjov guči

od té, frivol zamázane ženske. Zná z kak velkov mantrov, obri človečov močjov, nevolov je vküper správo té zlátnike.

Poklekni! — skrči. V prigiščo stišneno roko visiko zdigne, tak da bi vdariti mislo — zdaj že od stráha drgetajočo žensko, štera je to mislila, ka jo buje. Ali visiko zdignjeno roko doli püsti i z nogov jo

tak brsne od sébe, ka se tá po ser-téli prevrže.

Mrlina . . . cotava! — Mesto toga, da bi ti žao bilo za tvojim dragim, pokojnim možom, da bi se zajokala i eden očanaš zmolila za njegovo drágo düšo, se tú veselíš. — Odiva!

Z bežajočimi stopáji se paščita od té grešne, brez srcá prostituciške ženske.

Večér.

Zvezdatni večér drgeče,
Bledi mejsec milo gléda,
V senci pod cvetéčem drevji,
V kmičnoj noči za njo séga.

Ona njega žmetno čáka,
Dvoje srcé tik-tak bije.
Kak on pride i jo nájde,
Tak jo močno k sebi stisne.

Gosto drevje, dosta hrščov,
Tü i tam na drevji šumij,
V tihoj kmičnoj čarnoj noči,
Tam nindrik daleč zvon brnij.

Dečko, dekla tam stojita,
Njima se nika ne müdij,
Svekeo oblák gor na nébi,
Se v tiho čarno noč zgübij.

Dečko strósi mládo drevo,
Dol káple lístje, hrošč letij,
Vrejmen tečé, že je kesno,
Vsáki k sebi domo bežij.

TALÁNYI FRANC.

Mrha.

I.

Leto je.

Na visikoj nébi svekli obláki pomali plavajo, na prestrejtj ravnini se sem-tá gible, kak zlát bliskajoče žuto vlatovjé.

Vročina je.

Štefan vért pomali proti domi držij. Prek potoka stojéčem mosti potégne cügle.

Na ti, na! — právi šimlí.

Stára je šimla, ešče starejši pa vért. Žmetno sta prenášala od sija-jočega sunca na zemlo püščajočo obilno vročino.

Šimla sem pa tá migne z répom i na napelávanje vért pomali bežati začne. Po pár stopáji bežanji znovič henja i po mali stopa. Vért jo znovič trüca.

Na!

Šimla nakraj migne z glavov. To je vse i po mali naprej ide.

Štefan vért na kolaj sedéči pred očmi drgetajoči vroči zrak gléda. Vidi se, ka se z nikšim težkim mišljenjem borij. Kak je váraši hodo je čúo, ka je cena svinjam znovič spádnola. Po takšem, kak štéč dobro zraste krmlenka za njo dobleno ceno letos v jesén ne pride k hiši telica.

Šimla tak nemárno ide kak krava. Štefana čemérje popáadnejo.

Ej! — zbičom konji pod červo potégne — ka boš se z mené norca delala?

Šimla skoči i bežati začne.

Ja, brez krave je nemogoče, si nadalé premišláva vért. Krava je kaj vredna, či je krava pri hiši, tak vse jeste. Krava dojij, z mleka cela hiša živé i ešče pujskom túdi oštáne. Pa krava tele skoti, šteroga de telica, za telico pa ešče precí dobro plačújejo. Proti jeséni se svinjam cena zdigne. Či pa ne i de ešče ménša?

Ti! Prasica ti! — kričij vért, ár je šimla že znovič pomali plezila — i jo z bičom vužgé med vúja.

Konj prestrahšeno venkráj skoči i med grúdjom stáne.

Štefan z obema rokama ségne za cúgle.

Na!

Šimla se ne gene.

Na, gjó!... právi ešče ednok vért i z bičnjekom ségne vdiljek po konji.

Konj stoji i brše.

V Štefanovi rokáj po tem náglo káple bič i cifrastí guč. Alí vse je zopstom.

Štefan z voza doli stopi i za vúzdo zgrábi.

Tú zgineš ti... i konja pod črvo brsne.

Šimla náglo názdrik skoči i rud je že streti...

Človek i stvár naednok prestrašeno stáneta. Miné za večno mišljenje minuta. Šimla povezne glavo vért pa začne z motvozi vkúpvézati rud telko, da se naj lahko do domi pripela.

Sunce na sredi nébe stoji. V tórmi zvon brnij, kda se vért na dvoříšče pripela. Poldné je.

II.

Ženska Kata vidi i preštima, ka človeki nekaj falij.

Ka je z Vami Štefan!

Vért brez odgovora v štaló ide. Šimla méрно sem i tá ščuka z répom.

Štefan v čemeráj pesnico konji med rébra potisne.

Humi na!...

Šimla drgeče i nazáj poglédne.

Štefan na njo pústi oči.

No, ka me glédaš?

I ga tak hito čemérje popáadnejo, ka je z golov pesnicov mislo konja v glavo vudriti. Konj glavo podnese i v strahoti brsne proti vérti tak ka je Štefan vó štalé na gnoj zleto.

Vért popáadne železne rasoje.

Hej ti! Ti mrka!...

V tom megnenji ženska z cvili i krčij:

Človik!

Štefan v svoji čemeráj ne čúje i ne vidi. Železne rasoje obri gláve zdigne.

Zenska pred njega skoči:

Človik! — skrčij i roké ráznok
podržij.

V tom časi rasoje z silov doj
spádnejo i ženska se brez reči pre-
vrže.

III.

Kata dvá tjedna kláči postelo,
Tisti dén, kak ženska prvíkrát za-
pústi hišo, ercé Štefan:

Té pa vütro mo potri šo žnjov.

Drügi dén, kak je kokot začno
popevati, vért že z šimlinom zdo-
mi ide.

Kak vért z konjom na senji stojí,
pride nikši kúpec i stáne pred nji-
ma. Gor i doj muštrera šimlo i
dale zača iti. Tak na deset stopájov
se nazáj obrné i pita:

Je za odati?

Vérti srcé náglo bije. Tak, da bi
se prestrašo.

Ne vem, jeclá . . .

Kúpec se pomali kašlá, tak, da
bi si gut brúso. Nazáj stopi i pred
konjom stáne. Znova ga šercáva gor
i doj, potom zobé i oči gléda.

— Tá je že vō odslúžila. — právi.

— Vō srmaštvo.

— Z nogámi — tūdi nači?

— Falinge néma v njij!

— Ne, samo pápinske so!

— Konj je ne človik.

Obadvá sta tiha. Kúpec fajta ešče
malo stoji, čaka, potom krščák pri-
zdigne i dale ide.

Za pár vōr sledi pá nazáj pride.

— Na, ešče nema vértá?

— Prosilí so že štirje. Ali ne za
vrednost. Kúpec fajta močno vleče
pipo i gléda.

No té mo jo pa malo nagánjali.

Z konjom okolik bižij. Leca, kak
stáne.

Falinge nema.

Vérti močno začne biti srcé. Zdaj
te odženéjo, či se zglihamo, si na
tihoma misli. — Právi:

Šandor nje imé.

Po tém?

Osemdesét.

To! za to mrho? . . .

To!

Štiridesét je ne vredna.

Osemdesét má cenó.

Tistomi što prosí.

Tistomi što dá.

Kúpec konja pogládi i za gribe
ga scuka.

Šestdesét ste pravli?

Osemdesét.

Dajte sé roko, naj počim — i
vérti v roko počí, naj bo šétdesétpét.

Osemdesét.

Sedemdesét?

Ceno sem povedo — ercé vért.

Naj bo sedemdesét pét. Či dáte,
dáte, či ne, pa si jo obdržte.

Eden na ovoga gléda.

Vért zdigne roko i dvej roki fkū-
per počíta.

IV.

Spijéjo áldomáš, po obedi pa vért
nejde sam proti domi.

On ide naprej, za njim pa telica
pomali stopa.

Kak se v dvorišče obrné, Kata
na glás skrčij:

Ježuš Marija ne zapústi me!

K telici béži, jo gládi, kak jo
vért napájajo i nadaljúje:

Oh breja je!

Breja — odgovori vért.

Vsemogoči, itak si nás pomogo.

Telica pred božičom skoti. Svinje nam tudi rade jejo i se punijo. Oh, vse naše želenje se nam pomali spunjava.

Kata je za večerjo flike skühala.

Po večerji si vöni na trnáci doli sédeta. Néba je puna zvezd, štere se drgetajoče bleščijo.

Vért Štefan i vertinja Kata, kak na trnáci sedita, obadvá v mišlenji si na šimlina mislita.

Kata pretrga tihoto:

Što je odegno? Poznáni?

Štefan premišleno na visiko nébo gléda.

Ne, kúpec, konjski kúpec!

Na žensko poglédne. Šteroj se tam v noči skuzé bleskečejo.

Ne čüda, šimlo sta mela od tistoga vremena, kak sta se oženila i tomi je rávno zdaj pétdvajseti let minolo.

Ploha.

Dnes je grozno velka vročina.
Po toj strašnoj velkoj vročini,
Stráši bojazen na slab deždž,
Šteri zná denéšnji dén priti.

Glej! kak začne vöter besnoti.
Cik, cak se bliska, grmij, trejska,
Z plavajoči čarni oblákov,
Se deždž strašno nevarno lejva.

Tak vö vidí, kak, da bi prišo
Té proroküvani sodni dén,
Gda néba i zemla fküp trejšči
i konec svejta, de dnéšnji dén.

Vöter popüstij i deždž henja,
Néba se razvedrij, sunce je,
Oblákov, grmlence več nega,
Na to je znova vesélo vse!

TALÁNYI FRANC.

Dvá vrábla.

Vöter, megla, mraz i sneg,
Kralüje zdaj na drevji.
Dvá vrábla zmrzávleta,
Gor na zmržnjenoj veji.

Čip, čip, čirip oh, da bi
Tá trda, mrzla zima,
Nej tak dugo trpela
I bi milejša bila.

Čip, čirip, čirip, glád je,
Se smileno tožita,
Dobri lüdjé — čüjete?
Malo jesti prosita.

TALÁNYI FRANC.

Za čiščenje krvi

nücajte **PLANINKA čaj-BAHOVEC**."

Že je v nogim celo poznáno i nemre se nigdár zadosta toplo pripravčati, naj se človečemi teli morejo od časa do časa, ali nájbole spomládi, i v jeseni s pomočjov naturnega vráčenja dovájati takše snovi, štere telo očistijo od naloženi snovi i obnávlajo krv.

Náj to vráčenje za obnávlanje i čiščenje krvi zaistino nájbole zdravo oprá-vite, to je z nájbole natúrnov snovjov, pijte po apotekári Mr. L. Bahovec v Ljubljani sestávleni krv obnávlajoči i čisteči „**PLANINKA**“-čaj, šteri je nájbole sprobani. Kak se že iz iména vzeme, je „**PLANINKA**“-čaj sestávleni vékšega tála s planinski zdravilni rastlin. Z osebnov pažnjov i skrbjov je odebráno vremen za pobéranje poedini rastlin, ár je nej vseedno, v šte-rom letnom časi se poberé rastlina. Zdravilne rastline, ki se nücajo za sestávo krv obnávlajoči čistíči „**PLANINKA**“-čaj, se rávno v onom vremen beréjo, gda so v nájvéšoj meri napunjene z zdravilnimi soki.

Kak se iz spodnjega vidi, se nüca „**PLANINKA**“-čaj zavolo svoje sestavine i zdravilni snovov rastlin z dobrim náshajom pri naslednji bolečinaj :

- pri začéplenosti,
- pri slaboj prebávi,
- pri napetosti tejlja zavolo črevesni plinov,
- pri slabom deli črejlva,
- pri betežni jétra i žuči i pri žučnom kamni,
- pri zlátoj žili (hemoroidi),
- pri ugojenosti prekomerne debelosti,
- pri rázložni kožni bolečinaj (mo-ral, koprivasti osip, prištvo, sujedica itd.)
- pri ovapnenji žil (arterioskle-roze).

Ka se ognete vsej tej bolezni i náj se morete radívati potrpečémi zdrávji, je dobro i se vsakšemi more prepo-ráčati vsákšelejtno 6—12 tedensko vráčenje s

„**PLANINKA**“ čajem **BAHOVEC**,

sestavlenim z vékšega tála z najbogši zdravilni planinski rastlin.

Proste v apotekaj izrečeno samo

„**PLANINKA**“ čaj **BAHOVEC**

v plombirani paketaj
i z adresov izdelátela

Mr. L. BAHOVEC,
LJUBLJANA

Reg. Sp. br. 2834 od 23. I. 1935.

Da znáte

Vsakší děn v tědni je světek.

Pri ednom, ali drůgom něrodi i veri v tědni na vsaki děn spědne světek, nedela pri krřĉanaj, v pondelek pri Grki, v tork pri Perzijanci, v sredo pri Azirci, v ĉetrtak pri EgipcĀniah, v pětak pri Mohamedanah i v soboto pri Izraelaj.

V Juĝni Evropi i Aĝiji

Ĵivě miř, řtera fůĉka kak ftiĉ. Na otoki Nova Kaledonija Ĵivě velki ftiĉ, řteri laja kak pes; prinasa jestejo tůdi niřterni ftiĉi, řteri se po noĉi derějo po řumaj, da je ĉloveka řtrĀj.

Mravle.

V Braziliji Ĵivějo nekře vrste mravle, řtere, ĉi se za tak dosta naplo-diĵo, da se v tistoj okolici teĝko preĴivějo i nemrejo vsakdenřnjno hrĀno spraviti, tak si odeberějo svojega vodjo i se iz tistoga kraja v drůgi kraj odselijo. Veĉ jezera se jih v edno velko klopjo zosůĉe i se skotajo v deroĉo vodo, řtera je odnesě v drůgi kraj i gĉě je vō na sůho vrře, tam si tě novo domovino poiřĉejo i se naselijo na priměrnom krĀji.

NĀjveĉ prebivĀlcov mĀjo :

KitĀjska 414 milijonov, Indija 352 milijona, Rusija 167 milijonov i Zdrůzene amerikanske drůĵave 123 milijonov.

Kelko jezikov

guĉijo lůĉĵe na etom sveĵti? Lůĉĵe guĉijo po celom sveĵti 3420 razliĉni jezikov.

AmerikĀnec

Fiřback Artur je 35 leĵt iskao svojega oĉo, řteri je preĴřo od domi

ĵe tě, gĉa je on eřĉe mĀlo deĵte bio. Po dugom iskanji ga je najřo. ObadvĀ ĉloveka sta se poznala ĵe duĵe ĉasa, ali nej sta znala, da je eden oĉa i drůgi pa sin.

Kak postĀneř milijonĀr ?

Amerikanski milijonĀr Bowers je na pĵtanje, kak je postano milijonar, je etak razloĵo svoje Ĵivljenje: kak mlĀdi pojeb sem zaĉno pri novinaj. Po cesti sem je odĀvo i naprej plaĉnikom na dom noso. To slůĵbo sem za volo betega zĵůbo. Potom sem zaĉno ĉrevle pucati na cesti, v toj slůĵbi sem si prihrĀno pĀr stou dolĀrov, řtere pa mi je nikři lopov fkradno. Po tom sem dobo slůĵbo v ednom hoteli, gĉě sem posoudo omivao. Po mojem dobrom oponĀřanji sem avanĵero za slugo, v toj slůĵbi sem si priřparao 754 dolĀrov. Zĉaj sem ĵe meo telko peĵnez, da sem zaĉno razmiřlĀvati, ka naj zaĉnem, ka bi je povnoĵo. V tom vreĵmeni je pa mrou moj řtrĀc, z řterim sva si nej bilĀ rĀvno nĀjboukřřiva priĀtela, pa itak je vse svoje premoĵenje meni teřtemĀlivao, to je bilou 3 miljone dolĀrov. Vidite ĉi řĉěte milijonerje postanoti, tak morete za menov delati ! . . .

ĉrevo Ĵivine,

řtera se hrĀni z rastlinami, je 22 krĀt dukře kak teĵlo, řtera Ĵivina pa z mesom, je samo 5 krĀt dukře od teĵla.

NĀjvěkři zvon

je v Moskvi, řteri vĀga 202 ton.

Potáč žepne vöre

se obrné pětkrát v ednoj sekundi, 300 krát v edni minuti, 19 jezero-krát v edni vöri, 432 jezerokrát dnévno i 157,680.000 krát na leto.

Vinski muzej

je v Némčiji, gdé májo stáro vino od različni lejt, kak: 1540, 1631, 1687, 1723, i od leta 1822. Náj-starejše vino je šenk z kraljeve kleti v Monakovem, läst kralá Ludvika III. bav.

Bogáta koudiškinja.

Na Vogrskom v Miškolci je edna kodiškinja posoudila 8000 pengö-ov ednomi trgovci, šteri njoj je pa nej šteo nazáj dati. Mogla ga je tožiti i tak je prišlo vö, ka kelko pénez má tá kondiškinja. Svojoj čéri je dála 4000 pengö erbije.

Nájbole svékla zvezda

je Doradus, štero imé je dobila po njénom nájditeli. Njéna svetloubá je 300 jezero krát močnejša, nego je svetloubá našega sunca. Či bi bila zvezda na mesto našega sunca, bi se zdignola vročina na zemli na 7000 stopin C. i bi se v krátkom vrejmeni raztopila v žaréči oblák.

Vouže iz ženski vlás.

Na Japonskom je edno svéto mesto, gdé hránijo za naše mišlejnjé nikaj čúdnoga i rejdkí budhisticni ostánek ali relikvijo. Tou je 53 falátov več centimetrov kusto vouže, štero je bilou spleteno pred 200 lejtmi z 30 jezér žensek vlás. Té vožé so núcáli ob prilíki zidanja Budhiške cerkvi, gdé so žnjimi tramé gori vláčili.

Človeško srcé

bije na minuto 75 krát, v ednoj vöri 4500 krát, v ednom dnévi 108.000 krát, v ednom tjedni 756

jezero-krát v ednom mejseci 3,240.000 krát i v ednom leti 39,312.000 krát.

Žensko kesanje.

Edna gospá v Špàniji si je pústila tetovejrati kejp svojega pokojnoga možá na jezík za volo kesanja i to záto, ár ga je z svojim klepetajočím jezíkom pregnála v smrt.

Na Holandskom

so zaprlí več kaznilnic, záto ár je malo hüdodelstva. Leta 1904 je bilo na Holandskom 58.000 káznjencov, dnesdén ji je pa samo 23.000.

V Anglejški temlicaj

pride na 12.000 moškov 600 žensk.

Vrejdnost velki várašov.

Anglejški pisáteo Forest je zračúnao pénezno vrejdnost nájvékší várašov na svejti. Kak Newyork je vrejden 30 milijárd dolárov, potom London 26 milijárd, za tém pride Pariz 11 milijárd, Louvre 300 milijonov dolárov, luksemburška paláča 100 milijonov dolárov, Berlin 10 milijárd dolárov i Beč 6 pa pou miljárd dolárov.

Na Kitájskom

je vláda prepovejdala svetiti rojstni dén vsém tístim, šteri so ešče nej stari 60 let i to záto, ár so dosta trošili. Zná se, da na Kitájskom svetijo rojstni dén z nájvékšov zapravlivostjov. Vlára ščé z touv narédbov lüdi na šparanje navaditi v tej hüdi denéšnji dnévaj, gda v več mejstaj meščanska bojna divjá. V smisli novoga zákona smejo familije svetiti samo dédekovo i babicovo, šteri so 60 lejt stari. Mislim, da se pri nás tüdi precí pejnez zaprávi na tákše nepotrebne i nehasnovíte prosláve!

Pripoved od čarne kače.

Ednok sveta je živo bogat kmet, ki je meo tri sine. Dokeč sta bilá dvá starejšiva čemeraste nature ino manjáka, je bio te najmlájši vrli i bister v vsákom deli.

Oča, ki je na pamet vzéo falingo starejšiva dvá siná, si je dostakrát premišlávaó na tom, šteromi náj dá prek svoje vérstvo. Po stári návadi bi moglo vérstvo spádnóti nájstarejšomi sinóvi, to je prvómi, šteroga je pa oča nej meo rad za volo njegoví čemérov i manjáktva. Rávno tak je bio z tem srednjim. Če bi pa proti návadi dao vérstvo tomi nájmlájšemi, šteroga je nájbole lúbo, bi s tem napravo velko naspórstvo med njimi.

Záto ednoga lepoga dnéva dá pred sebé pozvati vse trij sine ino njim právi: ár se on nemre odločiti, šteromi náj dá prek vérstvo, njim poráča náj idejo po sveti i šteri nájbogše spuni njegove tri zelenje, tisti dobi celo vérstvo.

Vsi trijé privólijo to.

Prvo zelenje je to, šteri prinesé nájjakši stolnjek na sto.

Dvá starejšiva sta se včasí napótila na pot brez vsákega sloboda. Te mlájši je pa skuznatnimi očami kúšno roko svojga oča i proso áldov na pot.

Kak idejo po svejti, sta si teva starejšiva zgučala, ka toga nájmlájšega nindrik povržeta. I uprav, gda so prišli v eden velki čaren log, sta ga na samom pústila.

Kak te mlájši že več vór hodi sem tá po tom logi, ne da bi prišo do kakše hiže, se naprávi nóč. V velkoj bojaznosti ide napre i napre, ednok samo zaglédne, ka se v čarnoj nóči nekaj svekli, tak da bi daleč kakši posvet goro.

No, právi sam sebi, či tam jeste posvet, te nájhitrej more biti kakša

hiža túdi, i či božo miloščo pozna, ki se tam drži, njemi dá sálaš na nóč. V tom vüpaniji se bole pašči i tak za dobro vóro pride do edne hižice štera je ves razsvetlena.

Ár na klonckanje níkšega odgovora ne dobi, stopi batrivno notri. I glej čúdo, v hiži na sredi stoji eden sto, na šterom se prijázno kadila pripravlena večérja. Dolí si je seo na prvi stolec, ár je bio preveč trúden i si je začno premišlávati. Kak tam sedi se naednok odprejo dveri i se prikáže edna velka čarna kača, štera ga lepo pita, ka dela tú i ka želej.

Dečko se je bogme zosago, gda je zagledno to strahšno kačo, ali da vidi, ka ga nema nakanenja napadnoti nego ga lepo pita, ka želej je batrivno raztolmačo kači svojo nevoló, ka bi rad tak lejpi stolnjek zaslužó, šteromi se teško nájde pár.

Zdaj njemi kača právi, da rávno v dobrom mesti hodi. Či de pri njej edno leto slúžo, ona njemi dá tak lejpi stolnjek, ka nema na tom svejti pára.

Dečko je privólo, to pa s tem rájši, ár je kača drúgo ne želela od njega kak samo to, da náj vsáki dén pometé hižico.

Zdaj njemi pokáže postelo, gde bo spao i odide kača tak kak je prišla.

Ne je vido več celo leto níkoga, svojo slúžbo je rédno oprávlaó. Ne je meo níkše síle, dobro i žmajno hráno je pa vsigdár najšo na stoli ob določeni vóri. Gda je pa minólo leto dni, se njemi znova prikázala kača z lejnim stolnjekom i se njemi za rédno slúžbo zahváli.

Dečko se je z svojim zaslužkom včasí napoto proti domi, gde sta ga že čakala brata, šteriva sta túdi mela vsak po eden stolnjek. Ali

na lepoto gledoč sta se ne mogla betati z njegovim.

Oča je bio jáko veselí, da je vido, ka je nájmláši prineso najlepši stolnjek i tak obrpvim on gvino.

Zdaj zapovej oča vsem trem, da náj idejo drúgo želejnje njemi spunit, štero stoji z toga, šteri prinesé za edno leto nájlepši i tak dugi lanc, ki ségne okoli hiše.

Vsi trijé bratje so se znova napotili v svet.

Nájmlájši se znova napoti v kačino hižo, gde se je kači vse razložo, zakoj je prišo nezáj.

Kača, ki pa je že nej bila tak čarna, njemi právi: Dobro, jas ti dam takši lanc, či boš edno leto vsáki dén edno vóro drva žago.

Dečko ponúdbo sprime i edno leto vórno žaga drva. Kak edno leto miné kača njemi prek dá eden lejpi srebri lanc, šteri je uprav tak dugi bio, kak je potrebno bilo, dokeč sta bratoviva eden dugši, te drúgi pa kratšiši bilá.

Oča je tomi pá preveč veselí gráto, ali vérstva njemi je ešče nej mogo prek dati.

Dá njim zdaj to tréče i slednje želenje naprej. Vsi trijé naj ido ešče edno leto po svejti, za edno leto morejo se oženiti i šteri nájlepšo deklino de meo za ženo, tisti dobi prek vérstvo.

Znova se napotijo v svet vsi trijé. Té nájmlájši narávnoč kači, šteroj je vse razložo.

Kača, ki je pa zdaj že sploj bela bila, njemi obečala, ka njemi správi

nájlepšo deklino, samo ka zdaj more edno leto razkálati tiste drva, štera je prejšnje leto žago.

Kak je minolo edno leto i je drva vse razkálao, pride kača i právi, ka naj zdaj té razkálana drva vužgé. Dečko vzeme spico i pošteno zakóri. Gda so pa cela drva z nájvékšim plaménom gorela kača njemi právi náj jo zgrábi i vrže v plamén.

Dečko si malo premišláva, naednok samo zgrábi kačo i jo trejšči v sredino ognja. V tistom hipi je že stála pred njim edna tak lejpa deklina, ka je na sunce lahko glédáo ali na njo nej. I túdi namesto hišice je stao eden zláti grád z dostimi sobami.

Ta lejpa deklina se njemi lepo zahváli za rešitev od zacompranja i se ponúdi njemi za ženo.

Zapovedala je napréčti nájlepšiva konja i tak sta se pelala na dom njegovoga očo, gde sta brata že čakala z svojima izvoljenima deklama, šterivi sta se pa ne mogle betati z njegovov.

Oča je zdaj brez vsákega guča prek dao svojo vrednost nájmlájšemi sinovi kak nájsrečnejšemi. Na to so držali velko gostúvanje, na šterom sem túdi jas bio i se ešče malo zdaj spominjam, ka sem bio jáko veselí. Njiva pa živéta ešče dnes či sta ne vmrla.

Notri poslo:

POUČIČ LUDVIK

Fokovci 33.

Najlepši dár vzeme človek v starosti, če si je tejlo za časa pokrejpno proti slabosti starosti i pri dobrom zdrávji more opazúvati, kak se morejo drúgi bojúvati proti slabosti, tesnobi srca, vrtogíavci, glavoboll, šumljenja v vúhaj, nesposobnosti za delo, reumatizmi, gihta i preránoga ovapnenja žil. Edno prav doprinešeno vsakšeletno 6–12 tedensko vračenje s pomočjov sokov odgovárajóče zdravilne rastline osveži cejli organizem, oživáva obtok krvi, drži prebávne orgáne v rédi, i varva proti preránomi staranji. Z tákšega sprobanoga zdravilnoga bilja se izdeláva túdi dobro poznáni **PLANINKA**-čaj **BAHOVEC**, šteri se za to dnesdén že obče núca, ali zosebno za čiščenje krvi i celoga organizma.

Bratje i sestra.

Živela je negda sveta edna siromašna mati, štera je mela devét sinov, junákov i edno hčér, Milico. Siromaška je bila ali itak se je telko skrbela za njé, ka so gorik zrasli.

Kak so lejta minile, prišo je čas da Milici možá poiščejo. Milica pa je bila preveč lejpa. Od njéne lepote se je čüo glás po celom orsági i ešče v drügi orságaj, záto so njej prišli vogledi z vsej domáči i tühinski krajov. Proso jo je sosid, prišo je generál za daléšnoga váraša, poslo je pa túdi grof svojega sinü z ovkraj morja.

Mati, ki bi preveč rada bila, či bi hči domá ostála, jo prigovárjala naj vzeme sosida, ár je té tū vési, generál i grof sta pa daleč, tak jo ona nede mogla obiskati. Ali túdi bratovje so jo prigovárjali, bratje junáki. Njim pa je bilo po volí naj vzeme grofa tam z ovkráj morja. Tá idi Milica, sestra naša mila, tá idi prek morja k grofi. Mi te pridemo glédat v grád vsáko leto, vsáki mejsec, vsakoga mejseca vsáko nedelo. Tak so jo ráтали bratovje. Sestra je poslühšala na njé i je odišla z grofom prek morja, komi je žena postánola.

Naskori na to, ka je Milica odišla, je poslo Bog nevarno bolezen i kügo, ki je sporédoma pomorila vsej devét bratov, junákov. Sába je ostánola mati v podérajočoj hišici.

Minola so tri leta i za njimi ešče tri, Milica je nej dobila v tühino níkšega glása z domi. Ne je znála za nesrečo, štera je doségnola njo, njéno mater i njéni rojstni dom. Žalostila se je dosta, ár je mislila, ka so se bratje i mati spozábili z njé. — Bog, moj Bog, ka sem zagešila svojoj sladkoj materi i svojim vrlim bratom, ka me ne pride-

jo glédat. — Tak si pogovárja noč i dén.

To staranje so čüle túdi njénoga možá sestree i namesto ka bi jo troštale, so njej pravle :

Nevesta, preveč si se mogla zameriti bratom svojim, ka te nieden ne pride glédat.

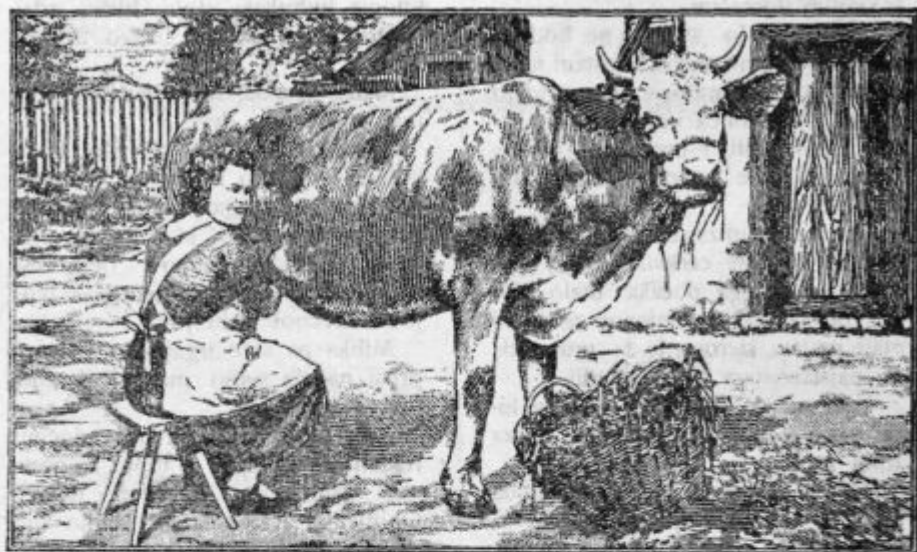
Vidi pa Bog njéno velko žalost záto zapovej dvóma angeloma náj ideta na zemlo i z onoga beloga groba náj oživita z svojim dühom Ivana, med brati nájmlájšega. Z groba njemi napravta konja bistroga i zemle njemi omejsta pogačice, da je odnesé s sebov. Pa ga sprevedta k njegovoj sestrici Milici grofici.

Odišla sta angela božíva do beloga groba Ivanovoga, svojim dühom sta ga oživela, z groba sta njemi napravila konja bistroga, z zemle sta njemi omesila pogačice i ga sprevedila k njegovoj sestri, Milici grofici.

Hitro se nesé Ivan, kak se blíža grádi ga je sestra že ozdaleč vidla i z razpretimi rokámi ide proti njemi. Od veseljá jokajoč ga küšne i se njemi toži: Ka ste mi bratje oblúbili, gda ste me tak mládo oženili, ka me vsákom leti vsáki mejsec i vsákom mejseci vsáko nedelo pridete glédat zdaj je pa že minolo šest let ka me nieden ne med vami obiskao. I ka ti jeste Ivan, moj lübléni brat, ka si tak bleđi, kak da bi pod zemlov bio ?

Ivan brat njej pa právi : Drága sestrica, či Bogá moliš, te tiha boj. Strašna nesreča se nam je zgodila gda smo oženili osem bratov i smo dobili osem sneh, zozidali devét hiš, tam sem gráto tak beli.

Tri dni je ostao pri njej. Sestra Milika je pripravlala gospodcke šenke svojim bratom i nevestam. Za brate lejpe strlane srakice, za ne-

Kama z velikim mlekom?

Cena je niska, prodaja stálno teškeša. — Túdi mlečni izdelki, sir i zmočaj se dnes težko v pejnez obrné.

„Mi kúhamo „Enrilo“ v mleki“,

právi naprednja vertinja i pripravla okúšno, zdravo i lahko prebávajočo mlečno pijačo, za štero se núca sploy malo cukra, lahko se pa brez njega vžíva. — V to formo pride mleko nájbole v hasek domá! Poleg toga: čistoga mleka se hitro naveličamo, túdi deca ga ne pijéjo radi stálno.

Navodilo za kúhanje:

Denite v 1 liter vreloga mleka 1 veliko žllico puno „ENRILA“ i kúhajte 2 minuti. — Po tom odstavite i pústite ka se vséde, nato ga precedte ali odcedte.

veste zlatnino i se pripravlja za pot k svojim domaćim.

Brat Ivan jo stavlja, ne hodi ti z menov domo sestrica, ostani tečas dokeč te ovi bratovje ne pridejo glédat. Ali Milica nešče ostáti, sáma šče odnesti i prek dati šenke. I kak Ivan se napoti, ide z njim tūdi Milica.

Kak se približavata proti domi, prideta do bele cěrkvi. Tū njej Ivan právi, ka náj ga počáka malo, dokeč on poišče za cěrkvjov zgūbleni zláti prstan, šteroga je te zgūbo, da so nájstarejšoga brata oženili.

Ivan odijde za cěrkev, tam se léže nazáj v svoj grob i grob se za njim zapré.

Milica je čakala eden čas, ali da se brat ne vrno, je šla glédat za cěrkev, ka dela tak dugo. Ali oh, Bože, tam vidi se puno novi grobov, tūdi Ivanovoga i ovi bratov. S tužnim srcem i jočič se pašči proti svojoj rojstnoj hišici.

Gda pride pred dveri, tak se

nje čuje, kak da bi notri sova na tihoma huhukala, stopi bliže, zdaj spozna svoje materé britko donéči tužen joč.

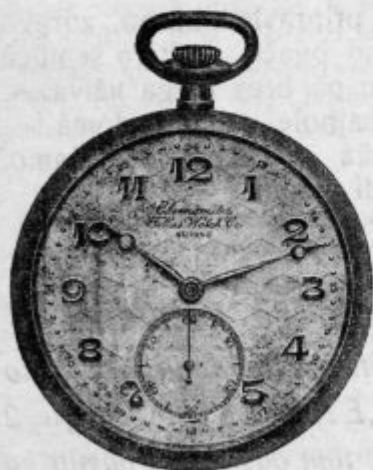
Mama, mama, moja sladtká mama, odprite mi dveri!

Nesrečna mati pa od velke srčne bolečine, blázno kriči: Idi z mojega dvora, tū kūga kralūje, štero je Bog posla na nás, ki mi je morila že devět sinov, junákov. Beži, reši se, ali ščeš vmrejeti z menov s tvojov nasrečnov máterjov.

Milica pa srce trgajočim glásom prosi nadale svojo mater, náj njej odpré dveri.

Mati odpré dveri, z trepetajočimi rokámi se obinéta i toplo zajočeta nad zgūblenimi devetimi junáki. Obinjenivi spádneta na zemlo ino njenivi dúšici zletita k dúšam bratov, junákov, na večni zemelski pokoj . . .

Notri poslo :
BENČEC GÉZA
Morávcí.

Precizna Tellus vōra
elegantnega modela 1-211.
Prva ráta Din 180,- ostalo
po Din 80,- mesečno.

Fine švicarske vōre direktno z fabričkoga skladišča!

Zakoj bi nosili slabe i falejše vōre, či zdaj že lahko dobite práve preeizne TELLUS-KRONOMETRE (vōre) z 20 letnov garancijov po jáko niski ceni, na želenje svečeniki, držávni slūžbeniki, vučitelje, oficirje, žandárje, financje i. t. d. na večmesečno odplačilo, či zaprosijo ešče dnes brezpláčni ilustrováni k a t a l o g o d :

TELLUS

ZAGREB, Karadžićeva 1a

Skrivno pitanje

LETOŠNJE VGANKE:

Ka je tou?

1.

Nika je nej zakrivo, pa ga lüdjé zapérajó.

2.

Je v človeški oblejki, pa je nej človik.

3.

Kapico má pa gláve néma.

4.

Svojega gospouda nosi, gospoud pa njega.

5.

V mrzloj vouidi vré, v ognji pa nej.

6.

V grdom vrejmeni se sprehájam, v lejpom pa v kouti ležim.

7.

Nigdár nej bílou, nigdár ne bou, pa itak je.

8.

Píše gda je mrtev, gda živ pa nej.

9.

Vsáki me želej, gda me pa má, me nešče.

10.

Za ednoga je dosta, za dvá preveč, za trij nika.

11.

V zráki se bliska, vsáki jo nakle tiska.

12.

Néma nog, pa je noč i dén na nogáj.

Ka je pa tou?

13.

Ka je hitrejše kak blisk?

14.

Ka je rjávó ali čarno, pa se samou obejli kak snejg?

15.

Ka bode pred soudnim dnévom?

16.

Ka déla goska, gda na ednoj nogi stojij?

17.

Ka je v Soboti po srejdi?

18.

Ka se bole vidi v noči, kak pa po dnévi?

19.

Ka nemre ni eden človik povédati?

20.

Ka falij na njivi, gda je žé vse zoráno i posejano?

Kak pa tou?

21.

Kak moreš pelati stou lüdi z enim vozom?

22.

Kak màčka na zidi lezij?

23.

Kak lejko vodou v siti neséš?

24.

Kak daleč pride závec v loug?

25.

Kak pride závec v déždži na breg.

26.

Kak napuniš z ednov vréčov žita dvej vreči?

Zakaj tak?

27.

Zakaj zidajo lüdjé nouve híše?

28.

Zakaj kokot zadrémle, gda popeva?

29.

Zakaj nejde deždž dvá dni za-
porédoma?

30.

Zakaj bižij pes prejk ceste?

31.

Zakaj má mlinar bejli krščák?

Gda i gdé?

32.

Gda je dobro sam biti?

33.

Gda prekosisj vučenec svojega
meštra?

34.

Gda je človik brezi gláve v hiši?

35.

Gda se tikvi sadijo?

36.

Gda se repa seja?

37.

Gdé je Kristuš té, gda je nej v
nebésaj i nej na zemli?

Računaj!

38.

Kelko graja ide v eden literski
pisker?

39.

Kelko je dvakrat pét i dvajsti?

40.

Kelko cvekov trbej dobro pod-
kovànomi konji?

41.

Či je devét vráblov na strehi i
pét striliš, kelko ji ešče ostáne?

42.

Kak napráviš iz številke 1888 šte-
vilo 2000?

Razloči.

43.

Kak sta megla i osel ednákiva?

44.

Kakši rázložek je med tistim, šteri
kloncka i šteri dveri odpré?

45.

Kakši rázložek je med konjom i
oslom?

46.

Lůknja poulek lůknje, pa vodou
skous ne pústij?

47.

Mládi, lejpi sem, gda pridem,
Grdi, zamázani odidem?

Vsém našim prijátelom, dámo
naznánje, ka letos rávno tak, kak
vse ova preminouča lejta 10 novui
kalendárov za leto 1936 vōpotégne-
mo i šteri do srečo je meli dobiti,
tistim je po pošti domo pošlemo i
njihova iména v Dober Pajdáš ka-
lendarium dámo našampati.

Rešenje se morejo do 15. márcá
v reditelstvo poslati, pisma etak
adresirajte: **Uredništvo Dober
Pajdáš Kalendarium, Gornja
Radgona.**

DOBRO SO REJŠILI

v lanskem kalendaru prinešene vgan-
ke i so gvinali po lutri vō potégnjeni
Dober Pajdáš kalendarium sledéči:
Gomboc Štefan, Vučja Gomila št. 7.
Balek Jožef, Lúcova 18. Gojdina
Ivan, Ivanovci 43. Magyarič Peter,
Markovci 54. Poredoš Irma, Bre-
zovci 36. Sukič Lajoš, Šúlinci 20.
Kūronja Gizela, Panovci 20. Čaluk
Vince, Dankovci 18. Tanacek Jermej,
Vādarci 84. Šebjanic Karol, Šúlinci 35.

Gratuleramo vsém našim prijáte-
lom, šteri so tou srečo meli, ka so
naš „Dober Pajdáš“ kalendarium
gvinali.

Nadale so ešče túdi dobro rejšili
naše vganke, ali nej so meli srečo
do dobička sledéči: — potroštajmo
je pa stém — naj probajo letošnje
vganke rešiti, lejko do pa letos vék-
šo srečo meli.

Bencák Štefan, Bodonci 26. Pou-
čič Ludvíg, Fokovci 33. Veren Kol-
man, Bodonci 114. Perš Gizela,
Šúlinci 46. Grábár Štefan, Polana 15.
Andrejč Ludvík, Brezovci 77. Lan-
šček Kalman, Ratkovci. Keréc Anton,
Vidonei 144. Beznék Štefan, Bo-
donci 44. Mikola Janez, Sebeborci
110. Podlesek Franc, Lemerje. Ben-
čec Géza, Morávci.

JELI SE PLÜČNI BETEGI DÀJO ZVRÀČITI ?

Z tém vážnim pitanjom se brigajo vsi na nadušli-
vosti trpéči jetični, oni, ki trpijo na plüčnom katári,
zastarenim kašlom, slinavosti, dugotrpéči hri-
pavosti i gripi i so do zdaj ne najšli vrátva. Vsi
tákši betežniki dobijo od nás

sploj kšenkí knigo z kejpami

štero je spisó dr. med. Guttmann, bivši šef-zdravn-
nik „Finsenkuranstalt“-a z naslovom „Jeli se
plüčni betegi dàjo zvràčiti!“ Da omo-
gočimo vsákomi tákšemi betežniki spoznati njegov
beteg, smo se odločili v interesi splošnoga blágora
odposlati to knigo na zahtevo sploj kšenkí i poštnine
prosto. — Napísati je samo dopisnico, frankerano z
Din 1.75 i jo poslati na

PUHLMANN & Co. BERLIN 440. Müggelstr. 25-25a

Reg. pod Sp. br. 2416 od 12. XII. 1933.

Kak je svéti Peter Vragá znoro.

Svéti Peter je bio na zemli preveč
pobožen človek. Bog, da je to vido
je dopüsto, ka so ga zvali za své-
toga Petra.

Kak je ednok svéti Peter šo proti
domi z sekirov na rami, se je sré-
čao na poti z Gospodnim Bogom.
Bog njemi právi :

Peter lüči tá tvojo sekiro i gde
doj spádne, tam zozidajte cérkev.

Peter vrže sekiro. Sekira pa kak
da bi peroti mejla leti i na ednom
šürkom lejpom trávniki spádne dolí
rávnok na sredino.

Zdaj so se lüdjé vküp spravili i
so pod vodstvom svétoga Petra
začnoli zidati cérkev. Od gojdne pa
do večéra so zidali i mantrali se,
ali ka so po dnévi zozidali, tisto
njim je Vragá po noči vse spodro i

vküper zlüčao, ár je nevoščéni bio,
ka lüdjé bole vörjejo vu Bogi, kak
pa v njem. Ali tím zidajočim je
to ne vzélo volé od zidanja i so
se vu Bogi vüpajoči, ka de njim
pomágo, znova prijali dela i vesélo
svéte pesmi spevajoč delali dale.

Vragi se je to ne dopadnoló, ka
lüdjé dale zidajo, záto je po dnévi
šo tá i se začno norčariti.

Komi zidate cérkev, človeki, šteri
je sam Šatan. Pa ne vidíte, ka je
Bog tüdi ne zadovolen z Vašim
delom, ár Vam ponoči vse spodere,
ka po dnévi zozidate. Püстите to
delo, štero vam nejde od rok i ne
prinesé haska. Či ste lahko živeli
dozdaj brezi cérkvi, tüdi v bodoče
te živeli. Tak je nagovárjao Vrag
té zidajoče i vu Bogi vervajoče, ár

je od nevoščénosti že vse penavi gračúvao.

Lúdjé pa so zidali dale, ne so pa mogli nikam pridti z svojim delom, ár njim je vrág ponoči vsig-dár z porúšo. Vidi to svéti Peter, komi se je to že túdi vse naopak vidlo i lúdjé so se njemi túdi mij-lili, je gor gjao vsebi ka obračuna z Vragom.

Kak so večér delavci pústili delo, se napoti svéti Peter k zidini na strážo. Doj si séde na eden kúp ciglov i čaka, gda pride Vrág podérat. Pride pol noči, miné že tri vóra, ali Vragá nega, vse je tiho naokolik. Sv. Peter je že mislo, ka ga je mogoče Vrág vido i nepride. Že se je začnolo zoriti i si je pre-mišlávao, ka de šo domo, gda za-čúje strahšno šúmjenje i vidi kak Vrág letij proti zidi, šteroga ščé podrejtí.

Ali zdaj samo naednok stopi pred njega sv. Peter i njemi právi :

Ka ti náj dam, da njáš naméri té zid ?

Vrág se njemi zasmijé i právi :

To nemrem včiniti, ka bi naméri njao tú cérkev zidati, ár gde te vzemem dúše za pekeo, či do vsi lúdjé Bogá molili i do pobožni.

Znáš ka, — právi sv. Peter — zglihajva se, ti pústi, ka lúdjé naj zidajo dale cérkev, zato dobiš prvoga romara, ki pride v njo.

Vrági se pogodba rávno ne vidi slaba, če je moj prvi romar — si misli — vej do te moji drúgi túdi i z veseljom vdári gorik sv. Petri, šteroga je speklo v roki, ár ga je škramblami škrabno po dlani.

Zadovolno ide domo sv. Peter, i v gojldno naznato lúdem, ka zdaj že lejko mèrno zidajo dale, ár njim več nede nišče podéro zozidano stejno,

Vrág je túdi držo pogodbo, ár v tisti mislaj, ka dobi ednoga své-toga romara, šteroga de lahko v

pekeo neso za fútoša, so se njemi vse sline cedile od poželenja. Záto je nihao naméri to zidajočo cérkev i samo ozdaléč glédao nestrplivo, gda de gotova.

Kak se je bližao čas, ka de cér-kev zgotovljena, je sv. Peter nanč spati ne mogo od velke žalosti i se je vsáki dén molo Bogi, naj njemi pomága, da nebi bio pogúb-leni prvi romar, steri v njegvo cér-kev pride, žmetno njemi je bilo, da bi Vrági v škramble dao edno neduž-no dúšo.

Cérkev je bila gotova, romarje so že šteli pridti, v toj sili poklek-ne sv. Peter i s skuzami v očaj prosi Gospodnoga Bogá, naj njemi pošle tákšega romara, ki nema dúše.

I glej čúdo, komaj je to vóp-vedo že bižij po cesti eden Vuk, šteri je v gobci neso edno romar-sko palico i se narávnoč notri v cérkev napoti.

Za oltárom pa stojí Vrág i čaka, da pride te prvi romar. Kak začúje stopáje v cérkvi vesélo vóskoči ali kak zaglédne Vuká z romarskov pa-licov, čemerno kriči proti sv. Petri.

Tákšega romara mi nej trbej, šteri nema dúše.

Svéti Peter njemi pa z veselím glásom právi :

Vej sva se múva nej pogodila za dúšo, nego samo za prvoga romara, šteri v to cérkev pride. Prvi romar je tú té Vuk, to ga máš lahko ga neséš.

Vrág vidi, ka je vózošpilani, ves bleđi od čemerov popáдне Vuká za tace i z njim skoz zida za oltá-rom zletij. Ešče dnesdén se vidi tá lúknja tam na steni, či so jo ne zadelali.

Notri poslo :
BENČEC GÉZA
Moravci.

Smehšnice

Pri birovi.

Birov : Kak se zovéte? Vōra?
Samska, omožena, dovica ali raz-
pitana ste?

Ženska odgovorij: Šést let sem
dovica!

— Máte deco?

— Mam.

— Kelko?

— Trij.

— Kelko so stari?

— Štirí, trij i edno leto.

— Ka a a? . . .

— Pa te právite, ka ste že šést
let dovica?

— No, pa ka je na tom čūdno-
ga. Moj mož je vmró, jaz pa na-
dale živém.

Med prijáteloma.

— Za božo volo, kak to vōvidiš?

— To je nej čūdo. Po tri mej-
secaj sem dnes obrvim vōni.

— Kak to, ka ti je falilo?

— Pét jezero dinárov, štere sem
z gase vōvzeo.

Razširo je svojo obrt.

Eden kodiš stoji na kükli vilice
i dvá krščáka držij v rokaj. Tamtá
ide eden gospod, šteri ga že več
let pozna i ga pita:

— Ka je to, Vi že dvōma krš-
čákoma prosite?

— Lepo ji prosim, včera sem
kūpo od mojga konkurenta kšeft i
sem tak razširo mojo obrt.

Razložo njemi je.

Senjalo se mi je, ka sem stojeze-
ro dinárov najšao. Razložte mi, ka
to pomeni?

Britko zbūdjenjé.

Bokša familija.

Štiri leta star pojbič pita:
Mama, kakša stvár je to?

To je bik!

Nemogoče, si se znamkar zmej-
šala zdaj ali pa gda ájteki tak práviš.

Oženjeniva.

Povejdano, z Lizikov sta obadvá
srečniva? . . .

Ja . . . Lizika je srečna, jaz sem
pa oženjeni.

Eva.

Nájsrečnejša ženska na svejti je
Eva bila, ár se njej je ne trbelo
bojati, ka bi jo mož znoro.

Mož: Ali záto je itak vsáki dén.
rēbra prečtela Ádami.

Hitler v nebésaj.

Kak je Hitler ednok v nebésa
prišo i se tam z Bogom sréčao,
gor zdigne právo roko i se etak
pokloni:

— Heil Hitler!

Na to Gospodni Bog túdi gor
zdigne právo roko i právi:

— Grüss Gott!

Zalūbleniva.

Moj drági Janko, tak te lūbim,
koma kolik boš šo, jaz mo vsigdár
s tebov šla.

Ne boj nora, jas sem pismonoša.

V šoli.

Školnik: Povej Števi, što te je
stvoró?

— Mené, — právi Števek —
z tála Gospodin Bog.

— Ka je to z tála?

— No tak, da sem se narodo,
sem štiri kile žmeten bio i zdaj pa

vágam štiritresti, té tresti kil sem si jaz sam stvoró.

Juci : Či se oženiva, jaz mo si tvoje skrbij stebóv rastálala.

Janči : Ali drága, jaz nemam nikakše skrbí !

Juci : Dobro, ali jaz sem to právla, gda va oženjeniva !

Hištorija.

Znáš, moja žena vsigdár hištorična postáne, gda kesno domo pridem.

Znamkar si šteo praviti : histé-rična ?

Ne, ne prijátel, hištorična je pravilno, ár mí tákšega hipa vsigdár naprej nosi moje preteklo življenje.

Gda se je „Dober Pajdáša“ urednik ženo, ga pita eden od tí najbogši prijátelov :

Ka boš pa dao v prstanik napisati ?

Ja, ka bi dao ! Kak navádno : „Vse pravice pridržane“.

Nášega prijátele „Vinopivec Vince“ je ednok edna gospá na večérjo pozvála. Po večérji je gospá igrala na klaviri lepe národne pesmi. Potem kak je henjala pita : Na šteri falat se Vam najjakše vido ?

Odkrito povedano gospá, falat od goske pečenke.

Pri šnájderi.

— Istina, ka Vam moj sin že dužen dvá pára gvanta !

— Istina ! Vó ščéte pláčati ?

— Tisto ne. Ali bi si jaz túdi rad dao eden pár napraviti z Vami.

Na lovini.

Pravte prijátel, ste nej vidli tú bežzati ednoga plantavoga závca !

Nej. Ste ga splazerali.

Tisto nej. Liki na nogo sem njemi stopo.

V nebésaj.

Kohn gori pride v nebésa i etak erčé sv. Petrí :

— Oh, gospod ! Kelko je privas jezero let ?

— Edna minuta.

— Kelko je pa privas milijon dinarov ?

— Edna para.

— Oh, gospod ! Dajte mí tak na posodo edno paro.

— Vrédi je moj sinek, ali čakaj edno minuto.

Živio fusbal.

— Kama se tak paščíte ?

— Idem na fusbal-tekmo.

— Kaaa ! Tak preveč Váš zani-
ma sport ?

— Vragá ! —
Moj šef je birovo
na toj tekmi i

tam njemi dónok lejko edno pár somárov povém.

Pedagogija.

Matere bi si mogle med sebov deco vómeniti.

Zakoj ?

Vsáka zná, kak bi trbelo drúge osnávlati.

Pri soldačiji.

Pukovnik : Vidiš moj sinek, či nebi pio, bi že káplar gráto.

Soldák : Ali či pijém, gospon pukovnik, te se vsigdár za generá-liša špéram.

Že ga pozna.

Dekla : Gospá prosim, vónej je eden gospod.

Gospá : Si ga nej opítala, ka njemi je imé ?

Dekla : Kak sem ga pítala me je kúšno.

Gospá : Pústi ga notri, té gospod je moj mož.

Hasnovito znánje

Grahor.

Vsáki človek je radoveden znati, zakoj kúpüjejo grahor? Ka delajo z njega? Kama ga pošilajo? . . .

Grahor, šteri je ešče pred pár lejtaj „smét“ bi v vértovi očáj, je zdaj zlát, čaren zlát, lepši od pšenice.

Vsaki vért se ga je bráno, niti na gnoj so ga nej šteli sipati, ár je z gnojom na njivo prišo i ta nájlepša, čisto spucana pšenica je po takšem na drügo leto pá grahornatna postánola.

Lansko jesen so za grahor že trikrát telko dávali, kak za pšenico.

Cena grahorja je leto za letom vékša. Poglednimo ka delajo z njega, za koj ga núcajo?

Kak nam je znáno, Amerika je negda mela velikanske logé, té logé so farmerje začnoli nesmileno preprávlati. Vö so je trebili i namesto logov so njive postanole, rodovitne pšenico povajoče njive. Farmerje so se veselili njihovim dohodkom. V svetovnoj bojni, kak je živeši cena den za dnévom rásla, so farmerje žé z mašinami začnoli delati, da kak nájveč dobička májo. Logé so z pomočjov elektrike trebili i drevje žagali. V zádnejm století se je cela velikanska krajina spremenila v njive i v zádnejm vremeni té rodovitne njive v püščávo.

Lüdjé so delali brez računa i moči nature, štera ne püsti, ka bi človik samo tak nepremišleno vötrejbo logé i zemli jemao njéno zeléno odevko.

Či brezpardona podéramo logé, je vsigdár menje deždža i kak spremenimo trávnike v njive, pridejo v sühom vremeni, zavolo menkajoči logov, velki vihérni vetrovji, šteri z svojov velikov močjov odneséjo z njive gori zoráno ráhlo zemlo. Tak tá ráhla dobro povajoča zemla se po letaj zgübi i tak z rodovitne zemle postáne püščáva. Zemla je rodovitna samo odzgoraj i rávno tak ráhla, kak pa je vihér zgornjo rodovitno zemlo odneso, ona več deždža ne pije, voda náglo odtečé, ár trda zemla ne vzeme v sébe i tak postáne süha, jalova, ne rodovitna.

Tak se zdaj že razmi zakoj so v Ameriki tak velke sühše i grozovitni vihérji, ki v zádnji letaj takše škode delajo lüdem v Zdrüzeni držávaj ino v Kanadi.

Lansko leto je vihér 750 jezero kvadrátnih kilometrov zgornje rodovitne zemle odneso, gde je ne ostanolo drügo kak pesečna püščáva i z tov

---

Nájbolši prijátel za celo življenje je zvočno i dobro zgrádjén instrument. Pri njem pozábimo skrbi i težkoče, vsepovsédik nas májo radi, v silí si ž njim tüdi lehko slüžimo krüh. Dobre instrumente kúpüjemo po izrédno nizki ceni pri svetovno znáni fabríki instrumentov MEINEL & HEROLD, Jugosl. odávna centrála V MARIBORI št. 257 ár je dobimo narávno iz fabrike. oz. iz fabriške záloge. Tvrška razpošila na prošnjo svoje krasne slikane cenike sploj brezpláčno.

odnešenov zemlov je pá v drúgi mestaj velki tao posejane kulturne zapravo.

Lúdjé na jezere i jezere, negda bogati farmerje, zapuščajo svoje naselbine, ár se neščéjo boriti proti vremenskim neprilikam.

Že pred 30 leti je prof. Chamberlin v Washingtoni opominao tákrát-no vládo na to nevarnost, štera se od leta do leta povékšáva i je pokázno na Kitájsko, gdé se kmetje z nájkéšov teškočov borijo za to, da si ohránijo i obdelajo to malo ostánjeno zemlo, štera je bila negda bogata i rodovitna. Rávno tak je lansko leto inžener Cooke predávanje držao, v šterom je pokázao na to grozéčo usodo, štera de vničila Ameriko či se držáva ne-de poskrbela znovič sistematično i strokovno sajenjem logov i za rodovitnost púščáv.

Kak se zdaj dogája v Ameriki, tak se je zgodilo pred 2000 letmi v Tibeti v Ážiji, gde so svojega vremena bilé rodovitne njive, zeléni logovje, šepečajoče šuméči potoki, prijazne vesnice, lejpi várašje i žive rédne trgovske ceste. Zdaj pa je vse mrtvo, da bole mrtvo že nemre biti. Vékše krajine so tihe, kak brútivje. Rávno tak se je spremeno ništerni tao Grške, gde je bio negda velki log, močvérje, potoki, zdaj je pa brez rodovitne zemlé pečina, trdo kaménje brez drevja i zeléne vegetácije.

Rávno tak je mela púščáva Sahara za časa rimlánov cvetéče človeške naselbine, velke várašje i rodovitno zemlo.

Da bi pa Amerika nej postánola takša gola púščáva, kak jo je natura po krivdi človeka napravila, se za to držáva že zdaj, da je ešče ne kesno, začne skrbeti i to tak ka zdaj tisto zapuščeno písto púščávno zemlo začnejo s traktori gororati i mládo drevje notri saditi, po zasajenoi zemli pa posejajo „grahor“, šteri je zadovolen z kakšov štéč jalovov zemlov i v njej túdi zrasté.

Kak vidite naš grahor ide v Ameriko za zeléno gnojenjé. Z njim zapuščenoj zemli znovič zeléno odevko dájo, šteri zmešani z drúgi travin seménjem vréd obvarjeta, ka zemlo vóter več neodnesé.

Zakaj okáplemo ?

Okáplemo záto, ka se zdrobij skorja, štera se vsigdár naprávi na površini. Po vsakšom vékšom deždži se naprávi skorja. Korenjé pa rávno tak potrebúje zrák, kaka rastlina nad zemlov, záto pa je njihovo delo, či njim falí zrák slabo. Nadale v zemli živéjo različne vrste bakteriji, šteri delajo pline. Ništerni plini, nabráni v vékši količinaj so korenjej gift. Tej plini pa s tem ležej odhájajo z zemle, kém večkrát se zemla okopa. Drúgi baktériji pa núcajo zrák, tej túdi samo po okopávanji prihájajo k njim. Tej baktériji zemlo poprávlajo. Ob drúgim pa záto okopamo, ka se zmejša nepotrebno izhlapevánje. Znáno je, da vlaga z trde zemle vnogo hitrej izhlapi, kak pa iz ráhle. To se inači právi : če okopamo zemlo, bole vlago držij. Proti súhši zemlo moremo okápati. Ob tréttjím za to okápano, ka vničimo plevel, trávo. Nemci právijo : vničúj trávo, dokeč jo ne vidiš, ár tráva dosta hráne potroši ino dosta vodé pocéca z zemle. Proti súhši je nájbogše trávo vóšposkúbsti.

Gde je zrok bolézni?

☞ To je najbolje vážno pitanje, či nás nikaj boli, ár náshaj vráćenja v prvom rédi od toga zavisi, jeli se je spozno právi zrok.

Po vsvoj priliki je preveč dobro, če vsikdár mámo dônok edno zdravniško gvúšno domáče sredstvo pri roki, kak je to právi Fellerov Elsafluíd, šteri se že prek 37 let potrebuje za varvanje teja i za obrambo proti vnoгим bolézni.

Fellerov Elsafluíd je zosebno hasnovito za tiste, šteri se zlehka prehladijo, májo vsikdár mrzle nogé, zlejka dobijo násec i ból šinje-ka. dosta trpijo na glavoboli, migreni i slabo spijo.

Vnogo se hváli túdi mazanje s Fellerovím Elsafluídom, če se na človeki skázejo znamenja slabosti i nezadostnoga delanja krvi, če so se oslabili živci i mišice.

Kda je človek dúševno ali telovno trúden, ali se nači slabo počúti, te ništerne kaple milodišćega Elsafluida na cukri, v mléki, čáji ali kávi včas osveži i pokrepi.

Oni, šteri ga potrebujejo za masiranje pri reumi, trganji v zgloba, bolézni v križi, na lici i na celom telu, radi držiyo Fellerov Elsafluíd stálno v hiši.

Odzvúna i znotraj núcani Fellerov Elsafluíd dobro slúži kak desinfekcijsko sredstvo i kozmetikum za roké, lice, zobé, vústa i dihalá i zavolo toga je gvúšen túdi pri gripí.

Z vodov zmešani se potrebuje za grglanje, ár odréči sluze i tak odstráni zrok kašla i zamuknje-nosti, kak túdi dobro včini pri bóli v prsaj.

Fellerov Elsafluíd se dobi v apotekaj i drog-erijaj v glázka za probo po Din 6.-, v dvojni gláz-ka po Din 9.-, ali v velki špeciálni glázaj 26 Din. Po pošti najfalej pride, če se naednok kem več prištele, ár eden paket z 9 poskusnimi ali 6 dvojnimi ali ali 2 špeciálnima glázoma s pakivanjom i poštninov samo Din 58.- košta, dvá tákšiva paketa pa samo Din 102, šest tákši paketov sa 250 Din (namesto 6 krát 58 Din).

Če je kaj nej v rédi vu prebavilaj teja, te nam prav pridejo Fellerove Elsa pilule, povsem so neškodlive, ne dražijo čr-eva i lejko stolico správiyo. Feller-ove Elsa-pilule poprávijo želodec i čistijo tejo, z ednim čistijo krv. 6 škatul 30 Din, 12 škatul 50 Din; že z pakivanjom i poštninov.

Elsadont krema za zube 8.80 Din

Elsa zobni prašek samo 6.60 Din.

Preporuča se, peneze vneprej poslati, ár pri povzétji košta poštnina za 10 Din več. Če se ti izdelki spaki-vaajo k Elsa-pomádi ali Elsa-žájfam, te se poštnina prispára, ovači se stroški zaračunávaajo najfaleje zoseb. Pristílanje adresirajte na:

EUGEN V. FELLER, apotekar

Štubica Donja br. 838.

Savska Banovina.

Odobreno od min. soc. in nar. zdravja. Sp. br. 509 od 24. III. 1932.

Hašeo i smetanje pri dihávanji

leško postánejo posledica plúčno-ga betega, či se zanemárijó. Záto dobro včini tisti, ki se z núcanjom právoga Zagorskoga „Elsa“ soka od apotekara Fellerá zagvúšajo. Flaša Din 15.50, z poštov 2 flaši 50 Din franko.

Dober ápetit

Vam želéjmo, no či Vam želodec ednok nebi bio v redi, či Vam pre-bava nebi bila kakšá b mogla biti, te ... nikelo o kapljic Elsa-švedske tinkture od apotekara Fellerá. Flaša Din 15.50, z poštov 2 flaši 50 Din franko.

Elsa ribji oli krepí vsakšega, zo-sebno slabe ženske. Velki gláz D. 20. Elsa Kina-železno víno za slabe lídi. Din 16.50.

Elsa šečerne pastile proti glistam Din 11.

Elsa me tolni i linčič proti bolenji gláve Din 10.

Nájbogša fr-ncuska vinovica orig. „Radicum“ flaša Din 19.80.

Znova kúreče oči i žúli itd. vam pomága brez bolečin, brez noža i nevarnosti zagifanja krvi hitro i gvúšno delajoči Fellerov Elsa turistni oblas. Mali karton 4.40, veliki 6.60 Din. Dale: Tekoča tu-ristna Elsa tinktura, gláz z pem-zlinom 11 Din.

Elsa prašek za posipávanje teja i nog škatulá z rešetov Din 7.70.

Elsa prašek za kopel Din 6.60.

Elsa-Sachet, proti pisnivosti gvan-ta v omári Din 6.

Fellerov kaukazka Elsa-pomada čisti lice i kožo, pomladi uvelo bo-rasto i hra-avo kožo lica, vrata i roke, uklanja sjudice, priščiče, iz-vrstno proti sunčnim pegam. Z poš-tov franko 2 gláza 45 Din.

Fellerova močna Elsa-pomada za rást vlási, 2 glázka 45 Din

Elsa-Schamp:n

za pranje vlási i gláve paket 3.30 D. Fellerove Elsa žájfje za zdrávje i lepoto, 7 vrst: lilijina mlečna, li-lilijn krem, rumenjakova, glicerino-va, boraksova, katranova i Elsa žájfja za britje. 5 falatov franko 52 D.

Elsa-Depilatorium proti kosmíaji 34 Din. Elsa šumski mlómiris za sobe 16.50 Din.

Kak si pomagamo, či se žežgemo.

Nagosti se nam pripeti, ka domà med delom si žežgemo roko, prst itd. Takša opekline ne samo ka velke bolečine povzročijo, nego se tudi ome-heri. Gor so prišli na to, ka pri takši mënši opeklina je najbogše vràstvo soda za prànje, štera je pri vsàkom hràmi pri rokaj. Sodo malo trbej namočiti, potem dobro zribati žežgàno mesto. Bolečinam je takì kraj i tudi omehérèanje izostàne.

Zakoj vse se nùca citrona.

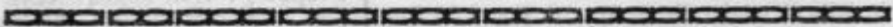
Citrona, (pràvijo tudi limona) tù pri nás ne rasté, nego jo z vékšega tàla z Talianskoga pošilajo k nam, gde je njèna domovina, rasté pa tudi v drùgi krajinaj. Poglednimo za koj vse lahko nùcamo mi eti v našem kràji citron. Nùca se v çáj, za limonàdo, naše ženske tudi rade citronino lipino ribajo v testo, gda kaj peçéjo itd. Malo ji pa znà ka citronin sok je tudi dober za čišèenjé. Na priliko či se v perilo spràvi ergjajca, to s sokom citrone nalehçi vò spràvimo tak, ka na ergjajco sok ožmièemo, štero potem pár minut menimo i v toploj vodej vòzplàvimo po šterom de perilo èisto. Dosta vertinj se po leti èemerij, da paradàjs gorik véžejo, ka so roké vse zeléne i preveè dugo trbej prati je i zàjfatì ka roké znova èiste gràtajo. Tàkšega hipa, gda so roké od paradàjsa zeléne, se namàžejo z citronovim sokom, potem malo požàjfajo i so znova èiste tak, da vertinja lahko kakšitèè belo perilo v roké vzeme, se nede poznalo nikaj zelénoga nanjem.

Çi štoplin notri spàdne v glàž

ne ga je ràvno lahko vòzvétì, jeste pa edna prilika s šterim nalehçi dà èlovek štoplin (zàtek) vòskoèiti z glàža. Grlo glàža odznotraj trbej namazati z màstjov, štoplin z drotom ali kaj sliènim do grla trbej spraviti, zdaj se glàž pár minut držij v mrzloj vodej, po tem ga podržimo v vrelo vodo, v glàži bodoçi raztégajoçi lùft nahitroma vòpotisne štoplin.

Kak pripravamo dvakrát krumpiše v ednom leti.

Çi ràne krumpiše juniuša po vòkupanji vèasik v ledenico denemo i je tam držimo 14 dni okolik mrzloèe (fagypot kòrùl) tak so tisti krumpiše mogoçi vèasi klice pùstiti i posajeni znova rodijo do jeséna. Na té naèin v Nemškem dvakrát povajo krumpiše.

Proti **DEBELOSTI** nùcajte neškodlive

Slatinske tablete za mršavlènje (slòkost)

sestavlene iz naturni mineràlni sòli i rastlinski ekstraktov. Zgotàvla apoteka **Mr. BAHOVEC Ljubljana.**

V vsej apotekaj 100 tabl Din 46.—, 200 tabl. Din. 74.—.

Reg. br. 142/3 od 10. VII. 1934.

Či masno fleko dobimo v obleko.

Večkrat se nam pripeti, ka nam na obleko spádne kakša maščoba, po šterom postáne v obleki fleka, ka je jáko neprijétno. Či tákšo fleko ščémo odstrániti z obleke to lahko včinimo tak, da na tisto mesto gde je fleka položimo odzgora i odspodi fluspapir, na to pa gori položimo toplo, nikak pa ne preveč vročo peglo. Gda papir že masen postáne, te drugoga, čistoga položimo znova gorik. To delamo tečas dokeč fleko sploj vó vze-memo z obleke.

Kupujete najboljše in najcenejše!

To so

,PEKO' čevlji in ,SOKO' obleke

Oboje dobite v najlepših fazonah in največji izbiri v Murski Soboti na Cerkvni cesti (med sodiščem in Sres. načelstvom)

pri tt. Joško Brumen.

Tej štírje
palčeki iščejo
svojega péto-
ga pajdáša,
ki se je skrio
i ga nemrejo
nájdi.

Probajte ga
iskati. Mogo-
če ga nájdete.

SENJE (SEJMI).

PREKMURJE :

- Beltinci** (živ. i kram.) 20. jan., 24. na prestopno leto pa 25. febr., 25. aprila, 27. jun., 15. jul., 5. nov.
- Bogojina** (živ. i kram.) 15. febr., 20. mārca, 19. mājā, 20. julija, 4. sept. i 16. novembra.
- Črensovci** (živ. i kram.) 14. mārca, v ponedlek po 3. mājī, v ponedlek po 14. septembri, 20. oktobra.
- Dobrovnik** (samo živinsko) 6. aprila, (živ. i kram.) ponedlek po Telovom, 25. julija, 2. oktobra.
- Dolnja Lendava** (konjsko, živ. i kram.) 25. januāra, 16. februāra, 27. mārca, 17. aprila, 16. junija, 28. julija, 28. augusta, 28. septembra, 28. oktobra, 18. decembra, pa vsāki tork svinjsko senje. Če pride na tork veliko senje, teda je svinjsko senje na drūgi dēn.
- Dokležovje** (konjsko, živ. i drovno) 18. junija i 21. augusta.
- Dolenci** (drovno) na Tejlovo i 6. decembra.
- Grad (Gornja Lendava)** 28. mārca, 21. junija, 15. augusta, 29. septembra i 30. novembra.
- Križevci** (živ. i kram.) 16. aprila, 4. junija, 27. oktobra, pa vsāko prvo soboto v meseci svinjsko senje. Či spādne na to soboto svētek, je svinjsko senje prvejšo soboto.
- Kuzma** (kram.) na Križni četrtak.
- Krog** (kram.) 4. mājā.
- Martjanci** (živ. i kram.) 23. mājā, 6. augusta, 23. oktobra
- Murska Sobota** prvi ponedlek januāra živinsko senje, prvi ponedlek februāra živ. i kram., prvi pond. mārca živ. i kram., prvi pond. aprila živ., prvi pond. mājā živ. i kram., prvi pond. junija živ., prvi pond. julija živ. i kram. 24. augusta živ. i kram., prvi pond. septembra živ., 15. oktobra živ. i kram., prvi pond. novembra živ., 6. decembra živ. i kram. Če spādne na prvi ponedlek svētek, se vrši senje na drūgi dēn.
- Petrovci** (kram.) na sv. Trojstva nedelo, 4. julija, 8. sept., 28. okt.
- Puževci** (kram.) 13. julija.
- Puconci** (živ. i kram.) 28. mājā, 10. jul., 10. sept. i 10. novembra.
- Prosenjakovci** (živ. i kram.) 15. mārca, 16. junija, 2. sept. i 28. nov.
- Rakičan** (živ.) 26. mārca, v tork pred Risāli, 2. jul., 16. aug. i 8. oktobra.
- Selo** (kram.) prvo nedelo po Srpnj Mariji i na Miklošovo.
- Sv. Benedek** (kram.) pred Pepelnicov, po postni kvatraj, po Cvetnoj nedeli, po jesenski kvatraj i pred koledī vsigdār v ponedlek.
- Sv. Sebeštjan** (kram.) 20. jan., 2. nedela po Vūzmi, 15. jun., 21. dec.
- Turnišče** (živ. i kram.) v četrtak pred Cvetnov nedelov, drūgi ponedlek po Vūzmi, četrtak pred Risāli, 12. junija, četrtak pred Velkov mešov, drūgi dēn po Māloj meši, 4. oktobra i vsāki četrtak svinjsko senje. Če spādne veliko senje na četrtak, te je svinjsko senje eden den sledi.

Trgovski
dom

STERMECKI

tvornica
rublja i odela

Celje br. 307

Veliki slikani cenik i vzorci kšenki!

Cipele

moške z čarnoga boksa 88 Din

moško z kravine 69 Din

dečje 20 Din

ženske z čarnoga boksa 65 Din

SREZ LJUTOMER.

Ljutomer živinsko senje: 14. jan., 8. apr., 10. jun., 8. jul., 12. avg., 12. nov.; kram. i živ. senje: 11. febr., 11. márc, 13. mája (tudi konjsko), 16. sept., 17. dec.; samo konjsko i živ. senje: 14. okt.

Cven 7. septembra.

Gornja Radgona 3. februára, 25. mája, 10. augusta, 15. novembra.

Sv. Križ pond. po tihoj nedeli, 3. mája, 26. julija, 6. novembra.

Mála Nedelja četrtek pred nedelov Sv. Trojstva, 21. oktobra.

Veržej 6. mája, 29. septembra, 30. novembra.

Sv. Duh 24. augusta, 13. decembra.

Negova 8. septembra.

Sv. Peter 17. januára, (20. junija), 30. junija, 21. septembra.

MESTO I SREZ PTUJ.

Ptuj živinsko senje: za konje i rogáto živino vsáki prvi i tretji tork v mejseci, za druge vsáko srejšo; tržni dén je vsáki pétek; letno krá-marsko senje se vrši: 23. aprila, 5. augusta, 25. novembra.

Sv. Andraž v Slov. gor. 13. junija, 30. novembra.

Ptujjska Gora 18. márc, veliki tork, v soboto pred križ. nedelov ali pa v soboto po Vüzmi, 2. julija, 14. augusta.

- Sv. Lovrenc na Dr. polji** 12. mάρca, 27. jun., 10. aug., 29. sept.
Sv. Lovrenc v Slov. gor. v sreјdo pred vnebohodom, 23. jul., soboto pred rožnovenskov nedelov.
Sv. Bolfenk 30. junija, 2. septembra.
Sv. Vrban 25. mājа, 25. julija.
Breg pri Ptuji drūgi pond. v mājи, 6. junija, drūgi pond. v juliji, 26. augusta, drūgi pond. v septembri.
Ormož Cvetni péték, pond. po Jakobovom (25. jul.), na Martinovo (11. nov.), vsāki prvi pond. v mejseci jan., febr., mārč., māj., jun., jul., sept., okt., dec., či spādne na ednoga tej pondelkov svétek, se vrši senje na drūgi ponedek. Svinjsko senje vsāki tork v tedni.
Sv. Tomaž 21. jun., 29. aug., 28. okt., 3. decembra.

MEDJIMURJE.

- Čakovec** Cvetni ponedek, 29. jun., 13. aug., 3. okt., 25. nov.
Draškovec sredo po Jūrjavom, 7. in 16. aug., 11. nov.
Kotoriba 9. mārca, 27. junija, 30. septembra, 30. novembra.
Nedeljišče 15. junija, ponedek po augusta nedeli.
Prelog Risālski tork, ponedek po Jakobovom.
Razkriž 19. mājа, 24. junija, 10. augusta, sredo po Beloj nedeli.
Mursko Središče 1. mājа, 20. aug., 26. okt.
Štrigova 19. mārca, 22. jul., 30. sept., 4. decembra.
Sv. Helena pri Čakovci 18. augusta, 22. septembra.
Sv. Rok pri Čakovci na Rokovo i Mihalovo.

MESTO I SREZ MARIBOR LEVI DRAVSKI BREG.

- Maribor** vsāki drūgi ino 4. tork v mejseci senje za živino; či je v tork svétek, se vrši živinsko senje dén prvle. Vsāki péték svinjsko senje; či je v péték svétek, se vrši svinjsko senje dén prvle. Vsāko sredo ino soboto tržni dén.
Sv. Lenart v Slov. goricah 20. jan., ponedek po beloј nedeli, 19. mājа, 24. junija, 2. augusta, 4. oktobra, 6. novembra.
Marija Snežna na Veliki kram. 20. mājа, živ. i kram. 6. aug.
Sv. Trojica v Slov. goricah 10. mārca, po Svétom Trojstvi, 28. augusta, ponedek po trétjoi kvaternoј nedeli.

SREZ MARIBOR DESNI DRAVSKI BREG.

- Fram** 21. julija, 21. septembra.
Poljane pond. po kvat. nedeli v posti, pond. po Cvetnoj nedeli, pond. 13. mājа, soboto 22. junija, 10. julija, 29. augusta, 12. okt., 15. nov.
Slovenska Bistrica 24. febr., Velki péték, 4. mājа, 4. jun., 25. jul., 14. sept., 28. okt., 21. nov.
Spodnja Poljskava 2. febr., 10. mārca, 30. jun., pond. po 3. augustu i 9. septembra.
Studenci pri Poljčanah 25. jan., štrti pond. po Vūzmi, 13. dec.

Kr. PRODAJA
SMODNIKA

VSE VRSTE
PATRONE I ŠPRIJ

Šteri lovec šče dobro trufiti,
More práj i špriji pri Hekličiči kúpiti

Što šče denáre prišparati more idti v
nájfalejšo veletrogovino z železnino

HEKLIČ ŠTEFAN-a V MURSKI SOBOTI.

Gde je "nájvékša" i "nájfalejša zaloga" za
Traverze, Slésse, kmetijsko orodje, plügi,
kose, kamli, motike, lopate itd. Nájbolša
posoda. Nájlepše peči i šparherdtke. Vse
vrste i nájbogše färbe i firnis. Za maši-
niste nájbogši mašinski i cilindski oli.
Nájbogša Belgijska glažojna. V toj trgo-
vini se dobijo nájbogši biciklini, gumiji za
bicikline i svetovno znáni šivalni mašini.

NISIKE CENE!

SOLIDNA
POSTREŽBA!

Stalna tabla časa, kda nam živina skoti.

Plodjenja začetek	Plodjenja dokončetek				Plodjenja začetek	Plodjenja dokončetek				Plodjenja začetek	Plodjenja dokončetek			
	Konji	Krave	Svinje			Konji	Krave	Svinje			Konji	Krave	Svinje	
1 Jan.	2 Dec.	8 Okt.	23 April.	5 Maj.	5 April.	9 Febr.	25 Aug.	7 Sept.	7 Aug.	13 Jun.	27 Dec.			
5 9	6 10	12 16	27 1 Maj.	9 13	9 13	17 17	29 2 Sept.	10 18	11 15	17 21	31 4 Jan.			
13 17	14 18	20 24	5 9	17 21	17 21	25 25	6 10	12 12	15 19	25 29	8 8			
21 25	22 26	28 1 Nov	9 13	25 29	1 Marc	14 18	10 14	26 28	23 27	3 Jul.	16 16			
29 2	30 2 Jan.	5 9	17 17	29 2	29 2	18 18	14 14	30 30	31 31	7 7	20 24			
6 10	6 6	12 12	2 2	6 6	2 Maj.	9 9	26 26	8 8	8 8	4 Sept.	15 15			
14 18	11 15	17 17	2 Juni	10 14	11 15	13 17	30 30	12 12	12 12	16 16	16 16			
18 22	15 19	21 21	6 6	18 18	19 19	21 21	4 Okt.	14 14	20 20	24 24	24 24			
22 26	23 23	25 28	10 14	22 26	22 27	29 29	8 8	24 28	24 28	28 28	28 28			
26 2	27 27	31 3	14 14	30 30	31 31	2 April.	14 14	1 Nov.	1 Nov.	4 Aug.	17 17			
2 Marc.	4 Febr.	7 7	22 26	4 Jul.	4 Jun.	6 6	24 24	1 1	1 1	1 1	21 21			
6 10	8 8	11 11	30 30	8 12	10 14	18 18	28 28	5 5	5 5	9 9	5 5			
14 18	12 16	15 18	4 Juli	12 16	16 16	21 21	1 1	9 9	13 13	17 17	13 13			
18 22	16 20	23 23	8 8	20 24	20 24	26 26	5 9	21 25	21 21	25 25	25 25			
22 26	20 24	27 27	12 12	24 28	24 28	30 30	13 13	25 29	25 29	1 Sept.	17 17			
30 3	28 4	31 4	16 16	28 1 Aug.	2 Jul.	4 Maj.	17 17	29 3	29 3	5 9	29 29			
3 April	4 Marc.	8 8	20 24	1 Aug.	8 8	8 8	21 21	Dec.	Dec.	13 13	27 27			
7 7	8 8	12 12	28 28	5 9	10 10	12 12	25 25	7 7	7 7	17 17	29 29			
11 15	12 16	16 16	1 Aug.	9 13	14 14	16 16	29 29	11 11	11 11	15 15	6 6			
15 19	16 20	20 24	5 9	17 21	18 18	24 24	7 7	15 15	15 15	19 19	2 2			
19 23	20 24	24 28	9 9	21 25	22 26	29 29	11 11	19 19	23 23	25 29	6 6			
23 27	24 28	28 1 Febr.	13 13	25 29	30 30	1 Jun.	15 15	23 27	27 27	3 Okt.	18 18			
27 1 Maj.	1 April.	5 5	14 14	2 Sept.	3 Aug.	5 9	19 19	31 31	21 21	7 7	22 22			

Preračunjavanje kubične vsebine okrogloga lesa

(P = premer v cm. K = ključa število.)

P	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
K	28	38	50	64	78	95	113	133	154	177	201	227
P	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
K	254	284	314	346	380	415	452	491	531	573	616	661
P	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41
K	707	755	804	855	908	962	1018	1075	1134	1195	1257	1320
P	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53
K	1385	1452	1521	1590	1662	1735	1810	1886	1964	2043	2174	2206
P	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65
K	2290	2376	2463	2552	2642	2734	2827	2923	3019	3117	3217	3318
P	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77
K	3421	3526	3632	3739	3849	3959	4072	4185	4301	4418	4537	4657
P	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89
K	4778	4902	5027	5153	5281	5411	5542	5675	5809	5945	6085	6221
P	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101
K	6362	6504	6648	6793	6940	7088	7238	7390	7543	7698	7854	8012

Razlaga: Gornja številka v vsakem predečki je premer (P) [poprek v sredini merjena širokost] okrogloga lesa v centimetri. Spodnja številka je toni odgovarjajoči ključ (K). — $V = \frac{D \times K}{10000}$, to se pravi dolgot (D) debela v meri se pomnoži z Kubična vsebina se najde na podlagi sedmega pravila $V = \frac{10000}{D \times K}$, onim številom (ključom), ki odgovarja premeru debelini i dobleni znesek se deli z 10.000 — PRIMER: dugost debelčine je 8 metrov, premer meri 47 cm, poišče se te v tabeli število (ključ), ki odgovarja 47 t. j. 1735 kubična vsebina je te $8 \times 1735 = 13.880$, — $12.880 \times 10.000 = 1.388 \text{ m}^3$.

ZAVEDNI KMETJE, OBRTNIKI, TRGOVCI I DELAVCI

nalagajo svoje prišparane peneze varno pri

Rmečkoj posojilnici v Murški Soboti

Cerkvena cesta št. 5. — V lastnoj hiši prek od birovije

Telefon št. 62. — Ček. rač. 15 229.

Kmetje, tá gasa je vaša, zato se je poslužujte i jo túdi priporočajte drugim. * Hranilne vloge sprejema od vsakoga na hranilne knjižice ali tekoči račun ino je obrestúje najbolše. * Hranilne vloge znašajo do zdaj prek 7,500.000 Din. Za te vloge je pa dobroga stanja poleg hiše do 65,000.000 Din. * Letni promet znaša prek 10,000.000 Din.

NOVE VLOGE SE VSAK ČAS IZPLAČAJO.

Posojila davle na poroke (kezeše), tabulacijo i túdi na tekoči račun na več let na dužna pisma, po najnižišoj obrestnoj meri. * Rentni dávek od penz plača Posojilnica sama. * Kmetje, obrtniki, trgovci i delavci, ne smete se spozábiti s te gase, štera podpira v stiski naše lúdstvo.

Pridite v svoj dom, gde te posluženi po svojoj voli!

Prvovrtsna zdravstvena k vini

nájbugša kisila voda je

SLATINA PETANJCI

**Europe nájvèkši sènšav-natron-
lithion držèča kisila voda.**

LÁSTNIKA :

VOGLER JOŽEF i JÁNOŠ

Pošta, telefon i **SLATINA RADINCI.**
železniška postaja

Poslušajte!

Vzorci spoj novoga blaga za moški i ženski gvant i za drugo manufakturno blago, kakti: vuno, barhent, kamgarn, zefir, delen - so ranč zgotovleni. Pišite ešče dnes Trgovskoj hiši Stermecki, pa je včasi kšenki dobite.

Cêna vsega blága je znátno nižana, prebéranje je pa veliko. Veliki slikani ceník kšenki!

TRGOVSKI DOM
Stermecki
TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

CELJE, br. 307.

ASCHER B. IN SIN

MURSKA SOBOTA GLAVNI TRG.

Kolonska špecerijska in vsefelé mela, zrnja velka trgovin.

HERCEG BOSNE ORSAČKA
SEKULACIJSKOGA DRUŠTVA
krajinsko zavüpnništvo.

Grüntana leta 1855.

Telegráf: Ascher.

Telefon broj 15.

OBČINSKA HRANILNICA

MURSKA SOBOTA.

Telefon št. 18. — Ček. rač. št. 14891

EDINI PUPILARNO VARNI ZAVOD V PREKMURJU.

Za hranilne vloge in sploh za vse obveznosti Občinske hranilnice jamči VELIKA OBČINA MURSKA SOBOTA z vsem svojim premoženjem in z vso svojov davčnov močjov, zato se tudi

**arvinski penezi in občinske fonde samo
tū morejo vložiti.**

Sprejme vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu ter jih obrestuje najugodneje. Daje posojila proti vknjižbi in na poroštvo (na grünt in na karto bijanko z kezešmi).

Dovoljuje vsakovrstne kredite

(lombardne, menično-ekskoptne, kontokorentne)
na primerne garancije.

Opravlja tudi vse druge v denarno stroko spadajoče transakcije najkulantneje.

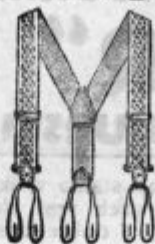
Iz vleček najnovejšega, bogato slikanoga cenika.

14, 7 Din

36, 40 Din

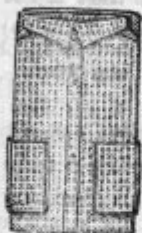
11, 12-50 Din

6 50, 9 Din

12-50, 6 Din

19, 22 Din

2, 4 D'n

pérje 17-80, 28 Din

8, 14 Din

6, 13 Din

6, 9-50 Din

40, 58 Din

256, 425 Din

5, 26 Din

14, 20, 21 D'n

42, 66 Din

TRGOVSKI DOM STERMECKI CELJE broj 307.

— Prosite včasik brezpláčni cenik, v šterom ešče nájdete vnogo drúgi predmetov.

Cene zvdnrédno nizhe!

Ka se Vam nedopádne, lejko zamenjate!

Prebéranje velko!

VELIKA TVORNIČKA ZALOGA „TIVAR“ OBLEKE

NASPROTI POŠTE V MURSKI SOBOTI LENDAVSKA C. 23.

Obveščavamo Vas, da imamo stalno veliko zalogo vsakevrste moških, fantovskih in otroških oblek in tudi vseh vrst zimskih površnikov (kaputov) iz sukna KAPE (HOUBE)!   dobre kvalitete   POKROVCI (KOCE)!

po najnižji tvornički ceni!!

Vse te obleke so domačega proizvoda in vsled tega jih lahko dajemo po tako niski ceni!

Cene so sledeče: — „Moške obleke“: Cela obleka iz (zaiga) samo **Din 120**—, cela obleka iz (štofa) sukna samo **Din 130**—, prvovrstna obleka iz najfinejšega (štofa) sukna od **Din 240**— do **790**—.

Nadalje imamo veliko izbiro moških, damskih in otroških „Hubertus plaščev“, kakor tudi damskih plaščev iz najfinejšega sukna in izdelavo.

Prepričajte se o prvovrstni kvaliteti in o zelo niski ceni!

Obleke si lahko vsak v naši trgovini ogleda in poskuša in dajamo vsakovrstna pojasnila, brez da bi koga s tem silili, da si isto mora kupiti.

„TIVAR“ OBLEKE — M. SOBOTA.

RADIO APARATE

ORION BATERIJE - BICIKLE - ŠIVALNE IN PISALNE
STROJE - GRAMOFONE - SPORTNE POTREBŠČINE

PRVA PREKMURSKA STROKOVNA
RADIO-DELAVNICA.

Zahtevajte
cenike!

Polnenje akumulatorjev!!

železnino Vam nudi po konkurenčnih cenah le
NEMEC JANEZ, M. SOBOTA.

Ljudje, ki gojijo muziko, so srečnejši i sposobnejši!

S pomočjov praktični navodil svetovno znane glásbene firme Meinel & Herold se navčijo odraščeni kak deca z najvékšov lehkocov igrati na vsakši inštrument. Vsáki kúpec dobi od firme návučno knjigico „Kak postánem dober igrác“ brezpláčno, inštrument sam pa se dobi pri njej izredno fál, ár sekúpi nárávnost z fabrike oz. fabričkega skladišča.

Harmonike od Din 69.-	Inštrumente firme Meinel & Herold
Gosli od Din 69.-	cenijo po celom sveti zavolo njih
Tamborice od Din 65.-	zvočnosti i zvónrédno niske cene.
Mandoline od Din 95.-	Vsáki inštrument 8 dni
Gitare od Din 138.-	na probó!
i t. d. i t. d.	

Proste včasi krasno slikani cenik, dobite ga kšenki od firme :

MEINEL & HEROLD,

d z o. z. zal. tovarne
glasbil in harmonik

MARIBOR št. 257.

NA VELIKO!

NA MÁLO!

Manufakturna
in modna trgovina

**BRATA
ŠIFTAR & HAHN**

Murska Sobota

Dobi se vsakovrstno, samo
fino manufakturno blágo po
nájnižišoj cejni.

Hahn Izidor

trgovina s papirjem, šolski-
mi knjigami in potrebščinami

Murska Sobota.

PRERMURSKA TISKARNA

prevzame vse tiskarska dela
najceneje.

LUDVIK ŽALIK mašinšlosarska in mehanična delavnica **M. Sobota**

Prevzemem vsefelé mašinšlosarsko i mehančno delo, specijalno predelávanje i poprávlanje mlatilne dampf-mášine i vse drúge mášine, motore, automobile, garterne žage, mline vse ka spádne v šlosarsko-mehanično stroko po nisikoj cejni.

Vsaki čas dobite

vsefele štofe, cajge, lepe žamate,
vuno i parhete, postelino, druke,
belo platno itd. kakti túdi štri-
kane robce i kapute, košare za
Ameriko i vso galanterijsko i
špecerijsko blágo najceneje pri

Brata Brumen

MURSKA SOBOTA
(Na kúkli poleg biroviže.)

JANEZ CVETIČ
MURSKA SOBOTA

**TVORNICA
PERILA**

Prodaj samo na veliko!

**NÁJMODER-
NEJŠA
FABRIKA
MESNÁTI
IZDELKOV,**

HLADILNICA IN FABRIKA ZA LÉD

JOS. BENKO

MURSKA SOBOTA.

DELAJO SE VSÁKEVRSTE KLOBÁSI,
SALÁMI (ZIMSKI IN LETNI) KAK
TŪDI VSEFELE

PREKAJENO MESO.

EXPORT

GOVENSKE ŽIVINE, SVINJ, TELET
IN MESA.

**Dobl se mást I. vrste tūdi na málo.
Nájnižiša cena in nájbogša kvaliteľa.**

**ZA DELAVCE OCVERKE, PREKAJENE
SVINISKE NOGÉ PO NISIKOJ CENI.**

ŠPIONJE V SVETOVNOJ BOJNI

NA FRONTI I ZA FRONTOM

1914—1918.

Napisao :

TALÁNYI FRANC

urednik Dober Pajdáš kalendàriuma

Gor. Radgona 1935.

Prekmurska Tiskarna Murska Sobota.

Špionje.

Velka meštija je špioneranje, velikansko rafinerani, künšten človik more bidti, šteri svojo glavou püstij na to jálno meštijo. Trnok more paziti, da ga nasprotnik náj nedobij, ár či odkrije njegovo delo i ga zgrábi, tak brez vsákšega vékšega preiskávavanja na prvoj drevi visij.

V Galiciji i v Polskoj Rusiji sem bio začëtka bojne pri Železničárskom regementi. Znáno pa je, ka železničárski regement odzajaj za frontom na železnici dela slúžbo. Mi smo poprávlali železniške mosté, štere je pred nami nasprotnik v-zrák püsto i rávno tak progo. Rusoske železnične proge so štirše bilé kak naše i tak je trbelo vse predelati, da so naše železnice lahko šle za frontom.

Jaz sem tak zmérom na železnici slúžbo meo i skoz toga nájlepšo priliko i vesélje opazovati vóni hodéče lüdi.

V svetovnoj bojni, gde so na več jezero kilometrov fronti, milion i milion lüdjé stáli edni proti drüгим i so se klali z nájstrahovitnejšov škerjov, so tak edni kak drügi vse mogočnost gorponücali, štero bi njim na hasek bilo.

Samo odsébe se razmi, ka so v svetovnoj bojni špionje velko vlogo igrali. Tak te eden, kak te drügi národ je dosta penez trošo na špione. To je tüdi trbelo, ár što bi za málo pláčo reskerao svoje življenje? . . . Kak je pa špion pred sebov dosta penez vido i njemi je bila mogočnost dána tak slúžiti, kak je kakše delo zvršo, či žmetnejše tak je več dobo, či pa ležejše, tak menje.

Bili so pa tüdi špionje, šteri so ne delali za peneze, či naponi vzememo, to so niti ne bili právi špionje i bi je tüdi nebi smeli med njé računati. Ali či so pa vroke prišli, te so rávno tak bili smrtjov kaštigani, kak šterištéč drügi špion.

Začëtka bojne je v Galiciji telko Rusov bilo, kak v Egiptomi kobilic. Rusi so vsefelé lüdi ponücali za špione i to so tüdi zlehka dobili, ár njim je pomágo potačkajoči rubel.

Znáno, ka je Galicije prebiválstvo skoron z-vékšega tála rusofilsko bilo i tej so tüdi pomagali Rusom v vsákšem táli, rávnotak tüdi v špionáži. Med špionami smo vidli navádnoga kmeta, školnika, popa i drüge naváadne i inteligentne lüdi, tej so za rubel vse stvorili, ka njim je zmožnost dála.

Petnájstoga leta je front linija v Kárpátaj stála. Naša kompanija je tam nindrik okolik „Mezšlaborc“-a bila. To je bilo v zimi. Sneg je tak šo, ka se je vse kadilo i mrzeo vöter piše, tak je mrzlo bilo, ka so nam ešče čonte práščale od mraza. V tom vremeni je niti za živino ne bilo vöni bidti, ne pa ešče lüdén ! Pa itak bojna je. Zdaj je nej bilo pitanja :

Lejko ali nemre.

Ščé ali nešče.

Soldák je soldák, on more tam biti kama je postáveni i tisto slúžbo delati, štera je nanjega zavüpana.

Mi smo rávnok pri večérji bili, gda je eden soldák dvá civilskiva človeka prigno. Ednoga mládoga, komaj šesnájset, sedemnájset let staroga i ednoga stároga okolik 60—65 let staroga.

Pitam toga vojáka :

No kuma, ka je stema ?

Špionje !

Kak to ?

Vöni pri švarmlini so telefonski drot prerezali.

Gde ?

Tü vlogi.

Ali ne so samo to krivi, nego ešče več májo na dášnoj vesti, ár smo je vsáki dén vidli vlogi, ka sta drva bralá i domo nosila, pa ka sta tü vidla, to sta večér že rusam povedala, tak so oni vse znali, ka se prináš godij i mi gdakolik smo probali naprej pridti so nás vsigdár nazáj zbili — istina ka zdaj v etom vrejmeni, gda je sneg od metra vékši, tak mi kak nasprotnik si počivamo.

Kak si je pa te zgrabo ?

Na vahti sem slúžbo meo, i kak sem je zagledno, sem si mislo, ka zakaj zdaj v tom besnom vremeni tü vöni hodita ? Včasi se mi je naopak vidlo, v takšem vremeni dvá civila tü vöni viditi, pomali sem za njima šou i je opazüvao, ednouk samo vidim, ka te ščenec telefonski drot prerejže. Jaz k njima bižim, to vpamet vzeme i kak do njeva pridem, z žebke revolvo potégne i dvakrat na méne strelj — sreča ka me je nej na drügi svejt poslo. Ali večkrát je ne meo cajta strelati, ár sem njemi revolvo zrok vdaró. Eden golombiš se je stavo v patron táški, z drüгим strelom mi je pa — evo — teva dvá prsta odneso ! Z velkov težkočov se mi je posrečilo njeva vkoriti i zdaj hajda znjima na komando.

Ár me je trnok intereserala špionáška umetnost, sem zvedávo, ka se je zgodilo stema dvöma? Zvedo sem, ka sta velkiva sirmáka, i Rusi so njima dosta penez dálí, telko, kelko sta ešče v svojem življenji nigdár ne vidla. Tak njeva je denárni Lucifer zapelo . . .

Stároga so strelili, mládoga pa zavolo mladosti zaprli. Soldáka so pa za káplara imenüvali i je srebrno metálio dobo, i zavolo prestreljeni prstov je v špitaio odišo.

Za frontom.

Feldžandárje so pazili, ka blúzík fronta náj nišče ne hodi ali se ne potepje. Zabránjeno je bilo tak soldákom, kak civilnim lüdem. Koga so žandárje zgrabili na prepovedanom kráji, tisti je gor pláčo! Či je soldák bio, i se ne znoo legítimirati zakaj hodi tam, nakráci so njemi na zádñji tao pét-dvajseti prišteli i so ga v strelski járek poslali. Či so pa civila zgrabili v pripovedanom mesti, stém so krátki proces napravili, kak že z špionom se má napraviti.

Kakštèč je trnok prepovedano bilo za frontom se zdržavati, itak je dosta špionov bilou za frontom.

V Kárpátaj v ednoj máloj vési, gdé se je front vleko, je eden dober kmet vsaki dén s svojimi trejmi kozami v bregéšou na pašo, koze so tak bile včene, ka človik ide naprej i one edna za ovov za njim. Meo je dovolenje, da lahko pasé v tom prepovedanom kráji, ár so njemi Rusi vse krmo i zvön té koz drügo živino vzéli.

Vért z kozami je preci dugo na pašo hodo. Enkrát pa ga več ne vidimo. Zvedávam, ka je žnjim? . . Zvedo sem, ka je zgrábleni. Zgrabili so ga, ár je v bregi v ednoj votlini telefon meo, odkéc je vsáki dén telefonerao svoje opazke.

*

Pri visiki Kárpátaj na ednom marofi smo. Od téc so vsi odišli, samo išpán je ostano tam, gda so Rusi prišli.

V tom vremeni kak so Rusi té marof zasedenoga meli, je išpáni dobro šlo. Ka je na marofi bilo, je pomali Rusam vse zodo.

Sledi gda se je našim posrečilo Ruse nazáj potisnoti i smo mi prišli na marof, prvi je bio išpán, šteri je nás z nájvèkšim veseljom sprijao, i se nam tožo, kak slabo so Rusi žnjim ravnali i kelko škode so napravili. Živino so odegnali, za štero je komaj pár sto rubelov dobo.

Najžalostnejše je pa to, gda so že vse odnesli, té so pa prišli kozácke i so nazádnje ešče tiste peneze vkraj vzéli, štere je za živino dobo.

To hištorijo nam je tak žalostno pripovedávaeo, ka smo ga vsi žalúvali i poštváli.

Tak znami kak zdrúgimi soldáki je v najvékšem prijátelstvi živo. Večkrát je šo z ednim ali z drúgim v naš strelski járek, kama je skrivoma žganico noso, rávnotak se súko okolik naši štúkov, šteri so samo fertao vöre bili od marofa.

Nerazmeto, kakštè skrito so naši meli štúke postávlene, z trétjim ali štrtim strelom so je Rusi že gornaišli i razbili. Či bár so dnévno pozicijo premenili.

Edno útro rano se glási edna zajokan ženska pri naši feldžandàraj i se njim toži, ka njej je mož nevören, jo nori z služkinjov i jo bije.

Ali drága ženska mi smo ne birovsje, ka bi Vam v Vašoj lúbézni pomagati mogli — odgovorij žandárski oficer.

Prosim ponizno, jas sem nej prišla záto, ka bi Vás prosila dúševni balžam, nego . . . začne jokati. Nego záto sem prišla, ár že duže nemrem trpeti to gnúsno delo, štero moj mož z menov dela . . . To je nej prvi slučáj, ka si on z Hankov razdeli lúbézen mené pa oničtuje . . . za to se dnes ščém maščúvati i ga naznanim . . . trnok začne jokati, se vidi, ka se bori z dúševnov močjov. Tak je, zatožim ga, vse povem . . . Tákši človik je drúgo nej vreden, šteri z svojov ženov tak dela, kak on z menov . . . Náj trpij . . . té špi . . . to reč na dvoje vgrizne. Tak se vidi, ka itak nema zadosta moči svojega možá zatožiti.

Zdaj jo že oficer začne nagovárjati. Drága ženska, li povejte, vidim, ka trnok dosta trpite, léhko pa Vam mo mogli pomagati, olajšamo Vaše trplenje, či nam je mogoče. Nepústite, ka bi Vaš mož, ki je Vam pred oltárom vörnost priségno, drúgo lúbo, z Vami bi pa tak delo, kakda bi njemi služkinja bili.

Té reči njej moč dájo.

Tak je, náj bo, náj trpij, da me nede bantúvo.

I začne gučati: Moj mož je z nasprotnikom v zvézi.

Kak, kak — pita oficer?

Fküper špila z njimi. Naznànje njim dá vse tisto, ka se eti godij . . . Telefonera, gor ga má monderanoga v péči, telefonera njim vse, ka tú vidi i ka se tú godij.

Tak, právi oficer. Mi mo Vam pomágali, po etom toga Vás nede būo več, zdaj pa v Božem imèni idte lepo domo. To Vaše delo vse vréd pride.

Gda je ženska prišla domo, sta žé dvá žandára tam bilá, šteriva sta se osvedočila, ka je istino gučala. Ispána so zgrabili, pol vöre kesnej je že viso na ednom drevi poleg cesté.

Mála deklina z mlečnov kantlov.

Vsáko jütro je edna mála deklina v ednoj kantli dvá litra mleka nesla odnás v edno drügo vés, štero so pa žé rusi meli zasedeno.

Prve dni tak prinas, kak pri rusaj, so to málo deklinno spítávali, odkéc i kama ide?

Razložila je, ka babici mleko nesé v sosedno vés, ár so betežni. Babica nemajo krave i tak njim oni z domi pošilajo, da sirota babica nedo sükešino trpeli.

Tá mála deklina je vsáko jütro nesla babici mleko, za pár vör je pa že nazáj prišla. — Na to se že več nišče nej brigao z tov málov deklinov — rešpekterali so betežnika tak prinas kak tam prek.

To je več tjédnov trpelo. Ednok pa so opazili, ka oča mále deklina nagosti v šumo hodi po drva, gde nakebzúje naš front i da tüdi večkrát z domi odide. Hodi med našimi soldáki, spítáva edno i drügo, ka zvej to pismo sporóči rusam tak, ka vsáko jütro z mlekem prek pošle z málov deklinov.

Kak so stároga zgrabili je ostánola mála deklina z mlekem. Vsáki se je čüdivao, gdé je ostánola tá mála deklina z dnévne poti?

Dvej nüni.

Dvej tühinski nüni z pravilnimi legitimácijami sta v N. váraš prišle, nabérat denár za nekšo dobro delo.

Pár dni sta se žè držale v tom málom váraší, Sprehájale sta se navádno okolik prek Dune stojéčega železnoga mostá. Ednok sta mislile prek mosta idti, ali tam na vahti stojéči soldák njevi nepüstij.

Prepovedano je bilo ne samo prek mosta hod, nego blüzi mosta postáplanje tüdi.

To njima je tam stojéči soldák raztolmačo.

Nato sta túdi odišle od mosta. Vsaki dén sta poiskale cérkev, gde sta se zglobokimi molitvami obrnile k sveta stvoriteli, da njima náj na pomoč bode v njihovem deli.

Kak sta ednok samé v cérkvi, se ednoj kejne.

Pazi — právi tá drúga — tvoj glás je trnok podoben moškomi!..

Ah, ka v cérkvi smo!.. v Božoj hiši. I samo dvej. Tú nás drúgi ne čúje kak hišni Gospodár! Či je takši?..

Ne psúj ti nevören Tamáš, ár nas ešče pokaštiga Vsemogočni.

Pokaštiga?.. Ne sva že zadosta pokaštiganiva s tém, da se nama nikak ne posreči nájno delo! Že pár dni ka sva tú i nikakše vüpanje nemava, da bi srečo mela v nájinom deli!.. Nevem ka bi, i kak bi to napravila. I to moreva hitro, ár sva že dugo tú. Zná somlivo postanoti, ka dvej túhinski nüni se v tom málom váraši tak dugo gor držita.

Kava pa?.. Nájbokše de hrbet pokazati i dale oditi.

To ne! — to máva cajt ešče te túdi, či de nájini inkognito na kocki.

Hitro moreva delati.

Hitro?.. de, kak či je tak močno zastrážen...

Kak?.. No nemava ekrazit pa dinamit. Či pa stem nemreva, tam je nitroglicerín... to je gvüšno...

To je gvüšno, nitroglicerín — ali s tem je smrt túdi gvüšna, i tak mládi, što misli na smrt?..

Ali či pa nači nemre, trbej reskirati — to je ne gvüšno, ka z nitroglicerínom delajoči smrt nájde. Pa či bi tak bilo!.. Pred vsém je domovina!

Domovina — i življenje!..

Čit, nikák ide... Moliva!

Dvá detektiva stopita v cérkev i narávnoč proti nünam ideta.

V iméni zákona náj nasledújte častite sestre.

Na magistráti se legitimirata. Legitimácija je dobra, glási se na dve sestri. — Ali dve sestri sta falzifikát, ár sta ne ženske, nego moški.

Tevi dvej nüni sta bile dvá rusoskiva oficera, šteriva bi mogla prek Dune stojéči železen most v zrák püstiti, da bi se stém železnici promet ovéro.

Detektivom je glás dao cérkveni sluga, šteri je čüo z skrivališča razgovárjanje tevi dvej nüni.

Tak sta teva dvá tūdi tá prišla, kama navádno pridejo špionje.

Kapetan Miklóssy.

V svetovnoj bojni sem pozno kapetána Miklóssy-a, šteri je nájvékše veselje najšo v špionázi. Ne je bilo tak velko delo, štero on nebi do konca spravo.

Ednok je meo gor dáno, da náj zvej, kak močen je nasprotnika front od tistec i do tistec, kakša je rezerva, s kakšimi štúkami delajo, kakša vola kralúje med soldačijov, ka zná nasprotnik od nás ? itd.

Vsigdár je nájžmetnejše bilo prek fronta pridti. Zdaj tékrát je pa to šlo nalahci.

Noč je bila kmična, vremen se svadilo, blisk, grmlenca, deždž so bili gospodárje v toj noči. Tak stvár, kak človik se veselio, či je lahko na sūhom pod strehov būo !

I gléj nasprotnika ! To grdo vrejmen je mislo gor ponūcati, šou je v ofenzivo, misleč da nás nepričakováno nájde. Zdaj, tékrát se znoro.

On je prišo, i mi smo ga nazáj vrgli.

V toj bitki je premino naš kapetan Miklóssy.

Prejšo je tak, da bi ga zemla požrla. Nej je znao od njega nišče nika, prejšao je med nasprotniki po svojem načrti.

Mesto kapetánske obleke si je na sébe obleko páverski gvant i v toj bidki, kak je ponoči bila, se v kmici med Ruse zmešo. Tam je z ednoga ruskoga mrtvoga soldáka uniformo sleko i na svojo páversko obleko jo vzeo. Po tém kak Rusoski soldák je odišo. Zarán v ednoj vési se pá preobleko za pávra i je odišo na vojaško komando dovolenje prosit, ka lahko ide v edno drúgo vés krumpiše kúpúvat.

Nika je ne bilo ležeše, kak legitimácijo dobiti na vojaškoj komandi za pár rublov, na tákše imé vō postávleno, kakše je sam notri povedo.

To je zlejka šlo, ležej kak si je sam predstavlo. Z velikim veseljem je stopo za Rusoskim frontom vlečéčo državno cesto ! . . .

Po cesti se vličé trèn kolonija, štera nema začétka ne konca, tej nepretrgoma vozijo živiš, municijo i drúge potreščine. Kre krája cesté počiva — Boug zná odkéc daleč peški prihájajoča soldačija.

Tü i tam pa se vidi ogenj, okolik šteroga sedijo soldácke, šteri si kójajo čaj. Dokéč voda ne vré, si naprej vzemejo čaj, cukér, krúh, šteri je lejpi bejli, kak prinás vrtanki. Zdaj . . . Toga vrejména je za rusoskim frontom ešče vsega povoli i zadosta bilo.

Pride pár soldákov od níkšega drúgoga regimenta, šteri so trnok trúdni . . . Psújejo oblást, štera žnjimi rendelúje, kak živinov! . . . Telko trplénja, nevole i trúda morejo prestáti, pa zakaj? Da nazádnje vmerjújo . . . Vsáko vúpanje so zgúbili, ka bi ešče ednok nazáj domo prišli ali svoje dománje vidli i je na srcé stisnoli.

Eden vsigdár dobre volé soldák je troušta :

Eh, ka se žalostite? . . . mejte vúpanje, vcáglost ne spadnite, ár te ste zgübleni . . .

Bojte veséli . . .

Zdaj pridemo na Vogrsko, — ste že kaj čüli od Vogrskoga orsága?

Ne.

Ka ste ešče nej bilij na tom fronti.

Ne.

Odkéc pa te?

Z domi, Sibérije. — I zdaj ti misliš, ka na Vogrsko?

Tak je, tej Kárpátje žé na Vogrsko slíhšijo. I či de dobro šlo, za pár tjédnov smo že tam, gde je v vsakšoj híži vino, palinka, špej i beli krúh, takši kak ga mi mámo.

Si ti že hodo tam? . . .

Bio sem. Bártfa, Homona, Máramaroš siget, ali ne misli ka so tej trijé váraške vkúper, tej so eden od drúgoga daleč. — Tam smo živeli! Meli smo vse, ka smo šteli.

Ednok pa so švábi ofenzivo napravili — joj, to je bilo bitje. — Ešče ednok nebi rad bio v tákšoj stiski. Proti nam so prišli bosnjáki z rdéčov houbov na glávi, ka je to za lúdi, tej nepoznajo smilenjá, Boug me vari, ka bi ešče ednok s temi vkúper mogo pridti. Tej se bojújejo, kak divjáki, proti tem je nájbogše pükšo v kukorco vrčti ino roké gorik držati.

Kak to misliš?

Se njim prek dati?

Prek, ár tak je ešče itak vúpanje domo pridti.

Boug z vami! Trén se gible i jaz sem pri tréni, idti morem.

Miklössy-ji se posrečilo, zdaj je pri tréni i stemi ide

za frontom, tak vse tisto lahko poglédne, štero njemi je na hasek i misli viditi.

Za frontom v ednom vèkšem váraši so oficerje edno veselico meli na veselje toga, ka so od nás edno vèkšo mesto prevzéli.

Vsi tisti oficerje, šterim slúžba dopústi, se z velikim veseljom pripravljajo na to veselico.

V „Hotel Evropi“ vse prostore so z nájvèkšov svetlobov razsvetili i opleli, na sredi stene visij càr-ov kep i dosta féle zástave.

Dosta različni oficerov je na toj veselici vküper prišlo. Eden generál velki govor držij, šteri hváli v zádni dnévaj dobleno velko zmágo obri švábov. Nadale tolmači načrte z šterim nasprotnikov front pretrgnejo. Moč ednoga i drúgoga regimenta i rezervo. Hváli rusoski generálni štáb, moč armáde, idejo štero mislijo po zmági Evropski zemlevid predrugáčiti, v takšo formo, ka vse slováne združijo v edno močno Pánsláv držávo. Germáne v trco zvézati tak, da njim nikoli več na miseo ne pride, proti slovánom se bojúvati.

Austrijo raztálati, rávnotak Vogrsko, tisti tao gdè slovánje i drúgi národi živéjo. Tá je dati tistim koma slihšijo.

Z Austrije i z Vogrskoga orsága pa edno málo držávo — vsáko za sébe — ustanovíti. To pa túdi záto, ka náj med drúgimi držávami záglozde bodo i da náj nede stálen ogenj, šteri bi samo stálno mér grožo itd.

Nadale je ešče dosta tákšega gučao, štero bi eden túhinec nej smeo čúti. Ár je s tém razpréstro njihov načrt i či to nasprotnik zvej, tak si s toga hasek skové. Ali vsi so vörvali, ka med njimi nega túhinca i tak si batrivno lahko pogučávajo edno i drúgo skrivnost, štero drúgi nesmi znati, kak samo višiši oficerski štáb.

Na veselici med dosta gostmi, v ednom koti pri ednom stoli sedij eden oficer, šteri si z generálovoga guča té važnejši tao méрно v notes piše. Za njim stojij eden drúgi oficer, šteri večkrát poglédne toga pisanje i vidi, da té štenografera v túhinskem jeziki. Na tihoma opomina svojega prijátela, ednoga drúgoga oficera, ka bi dobro bilo toga opazúvati . . . V krátkom opazúvanji sta na to prišla, ka toga pisárjenje i tú bivanje ne hodi po istinskoj poti.

Na tihoma si zgučávata i tanačújete, kak bi bilo mo-goče toga sumlivoga oficira legitimirati brez toga, da bi ga razžalila? . . . Istina, ka trnok sumlivi nama, kapa či li ne.

Službo delajočega oficera opominata, da naj ga po mo-
gočnosti natihoma prijateljsko pozové na legitimeranje.

Službo delajoči officer se predstavi i na tihoma njemi
nika právi, tak ka ga drugi ne čújejo. Obadvá vkúper po-
mali proti dveram ideta . . .

Na cesti štírje soldáki za njima idejo. Miklóssy vidi,
ka je v skopec prišo. Različno mišljenje njemi rova v glávi,
ali tak se vidi, ka so ga možgani túdi zapústili v tom ne-
varnom mestu, ár nikak nemre na kakšno konkretno mišljenje
priditi, štero bi ga odslobodilo od tega nevarnoga sprevájanja.

Miklóssy — nepozábimo, ka té skrivni officer, ki je
zamerkanje pisao v notes, je on bio — ga je že v mišljenji
ščegetalo okolik šinjeka i je za gvúšno vzéo, ka prvle kak
sunce svoje svekle tráke pústi na zemlo, de on že túdi tam
na nikšem navádnom drejvi, kak vsi tisti špionje, ki vroke
pridejo . . . Od toga mišljenja ga mrzlica strosi — to nemre
bidti — šepeče sam k sebi v mišljenji. Domovina me ešče
núca. — Moje vúpanje me ešče nej zapústilo, edna drovna
perinja mi ešče žerjávi . . .

Na komandi ga legitimerajo, prinjem nenájdejo zvón
tistoga máloga notesa nikaj i to je ešče velka sreča, ka je
té beležke v francuškem jeziki meo zamerkanje, štero njemi
malo pomagalo.

Službeni officer ga pita : Zakoj ste si zamerkali te reči?
Da bi obvarvao za bodoče.

Zaka, ka Vás to zanima? . . .

Jaz različnim novinam ártikuloše pišem i té velike
reči mislim gorponúcati za bodočo Pánslávsko velko držávo
kak fundamentni kamen.

Ali kak je mogoče brez vsakše legitimácie bidti?
Gde máte officersko kárto, štero vsáki officer má?

Na to pitanje ga različno mišljenje obide. Mišljenje
njemi znovič začne delati v hitrom fanastičnom gibanji i gor-
nájdbi.

Istina je . . . Kolega istino máte, moja officerska legi-
timácia je na mojem stanovánji.

Gde stanújete?

V „Hotel Europa“.

No vidite i to Vam je prvle ne prišlo na pamet. Dvá
náj z Vami ideta v inkognito, pa jo sem prineste.

V Hoteli na drugom štoki má edno gorvzéo sobo. Miklóssy
v sobo ide soldáka pa na gangi čakata. V sobi začne premetá-

vati tak, da náj soldáka vönej čüjeta, ka on išče. I zdaj si začne premišlávati ino sam sebi právi :

No prijátel Miklóssy, zdaj pokáži ka znáš? Na to edno okno odpré i doli poglédne. Nika previsiko je. Odpré drügo okno, štero se na drügi kráj odpéra. To je že bogše. Tú je edna drüga hiša, štere streha rávnok do njegovega okna ségne. Globoko si odehne; Ahà! Bežanje brez vüpanja . . . Ali či drügo ne je itak bokše, kak z soldákami nazáj na komando idti.

Po sosidovoj strehi se po črvej pomali naprej vleché, stè na drügo, na trétjo, tak je več hiž mogo prepleziti prvle kak je na zemlo prišo.

Na zemli si malo počiné i šercáva, gdetá bi bilo bogše vujti? . . . Vujti . . . je mogoče? . . . Ne, nemre. Stráža je hitro napamet vzéla, ka njega nega več v sobi i so alarmirali. Tak so zdaj vse hiže okolik vzète, ka nej mogoče nikomi vujti. Té vojaški prstanik se je pomali vküper vleko, vsáko hišo so preiskali, že so se spoj približávali k tistoj hiži, gde je Miklóssy brez vsákšega vüpanja k steni naslonjeni stao.

Skrijem se, kama? . . . Vsáko hišo preiščejo i zdaj v noči komi mo se proso? . . . Ne, to nemre bidti! . . . Vsepovsod vojaški kordon stoji, zgübleni sem! . . .

Brez vsákšega mišljenja i vüpanja, ka bi vujti mogao od hiše vkraj ide prouti ogradčeki — v kmici se v nikoj potekne i spádne. Ka je to? Začne okolik sébe šlátati. Oh, eden mrtev konj! Premišlávao si, ka de on túdi že za pár vör tak ležo mrtev v šterom járki, kak té konj.

Žalüvajoče ga pošláta. Na to hitro z žepke biček vzeme i konji črvo gor vreže, blek vö potégne, on se pa v to prázno korito notri skrije.

Rusi so celi kráj gor vdarili brez sreče. Kak so nindrik ne mogli nájti, so odišli i so püstili té kráj.

Miklóssy se z té temlice pomali vöpotégne . . . I prvle kak bi sunca zorje obsvetilo, eden stári plantavi kodiš z težkimi stopájami pomali stopa po držávnoj cesti proti fronti.

Za plantavoga kodiša maskeranje, se njemi je jáko lejpo posrečilo. Nega na svejti tákšega človöka, šteri bi ga v tom kodiši za Miklóssya spozno.

Kak vō z váraša pride, je cesta z trénom tak puna, da si niti misliti nemre na to, ka bi tū eden civilni človik hoditi mogo, ne pa eden plantavi kodiš!

Kak naš plantavi kodiš med trénom sem pa tjá planta, pride eden káplár i z ednov krstikov vužgé toga plantavoga kodiša i na njega skriči:

Odnesi se sté ceste, ár te ešče povozijo i ár ga ne boga, ešče párkrát ponjem potégne, potem pa dale naprej ide. Kodiš na sébe križ vrže i z očni gor na visíko sívo nébo poglédne, tak, da bi lúblénoga Bogá na pomoč proso, proti toj krivici, štera se žnjim godi i nekaj nerazmetoga muvi — stém je gvúšno toga káplára ne v nebésa, nego v pekeo želó...

Eden trén voznik, šteri je seno pelo, ga obžalúje i ga na voz vzeme, gde se je naprej med senóuv tak légo, ka ga je ne bilo viditi, on je pa lehko vse opazúvao.

Ednok ga voznik pita:

Koma držíte?

Koma bi takši kak sem jaz?

Na, na, takši ljudjé so dnesdén nájsrečnejši, škoda da sem jaz tūdi ne tak kak vi, ár bi mi te n'bi trbelo telko nevole i gláda trpeti, kak zdaj trpim.

Koudiš je tihi.

Voznik tūdi ne guči več.

Za malo voznik naprej vzeme turbo, i žnjé eden falat špeja i krúha, šteroga falat vrejže i plantavomi ponúdi, té z zahválnostjov primle i se veseli, ár je že dugo ne meo tak dobrega obeda.

Voz stáne, na železnici sta, plontavi z velkov težávov z voza doli splezi, vozniki se za njegovo dobro delo lepo zahváli i na železnici sem i tá planta pa dobro vse preglédne, ka se tū godi...

Nakláda se municija, proviant, vojaštvo i drúga potreščina, štero vse tá koncentrirajo, gde misljo predreti našo linijo, štera se njim pa ne posreči, ár naš kapetan Miklóssy se že za pár dni sledi zglási dómá pri svoji višiši oblásti i naša soldačija se priprávi tam, gde Rusi misljo predreti naš front.

Eden žandárski ōrmešter.

Eden žandárski ōrmešter, šteri je v Galiciji slůžbo vršio, je proso svojega kapetana, da njemi náj špionsko slůžbo dá, ár ga tá slůžba trnok veseli i stov slůžbov de domovini na velki hasek.

Kapetan ga je pozno, ka je jáko prefrigani človik i njemi je Galicija dobro poznána, tak z veseljom ga pūsti i na njega zavūpa edno i drůgo skrivno gordávanje, štero vsigdár z nájvėkšov točnostjov spuni i obenem tůdi vsigdár nekaj vážnoga prinesé z ovkraj fronta. Za to svoje točno i prefrigano delo dobi medáljio, na štero je jáko gizardvi.

Špionáža je ne tak ednostávna, kak si človik to misli. Naša soldačija je bila jáko dobro organizirana, ali itak tů prinas na našem frontu je Rus skoron vsigdár dobro znao, ka se prinas godi, rávnotak kak smo mi znali, ka se tam prejk dela.

Naši so večkrát natihoma, v nájvėkšoj skrivnosti pripravili ménšo ali vėkšv akcijo proti Rusom, i to je čůdno, da so tisti vsigdár pripravleni bili, tak, da se nam je naše delo malogda kaj posrečilo.

Prinas so začnoli preiskávati i vsakšega somlívoga človeka opazůvati, ár so prepričani, ka tá pripravnost, z šterov so Rusi nás čakali, more naša vretina biti.

Ali takše opazůvanje je brez ploda. Po tom začne preiskávati naš prefrigani kapetan Miklóssy, ali njegov trůd je tůdi zobston. Či gli ne, pa itak je on tůdi ne mogo nika stálnoga vō spraviti. Ali záto je ne dao gor svoje vūpanje, nego skrivomá je dale opazůvao.

Našega ōrmeštra so prek fronta poslali, i so njemi zavūpali eden átres, pri šterom edno i drůgo zvej i zednim lahko tam stantuje.

Stov prednostjov se tůdi poslůžo. To je jáko dobro, či človik za frontom neprijátela má koga, pri šterom je lahko brez stráha . . .

Miklóssy je to pást rafinirano i skrivomá pripravo, tak, ka je Lauro zavūpo, náj ona tam prek na ōrmeštra pázi, gde hodi i ka dela, ském se drůži itd.

Laura je bila v slůžbi naše tájne policije, a'i on je to ne znao! I tak je tůdi ne bio zadosta previden, v svojem skrivnom potůvanji proti Lauri.

Lejpa Laura je jáko prijázna proti njemí, svojo mrežo je z lúbéznostjov začnola plesti. Eden večér kak je ōrmešter z svoje poti domo prišo, ga je z dobrov večérjov i z vinom čakala, po večérji je čaj skúhala z dosta rumom.

Ōrmešter se je od té dobre večérje i pitvine ne odtegüvo, nego je kupico za kupicov gor pogno i vōsprázno, po šterom je dobre vole postano. I kak že to navádno pride v takšem malo vinjenom stánji, da se človek rad hváli z ednim ali z drügim. Naš ōrmešter se je túdi začno hváliti s svojim bogástvom, z penezi i zaslúžom . . .

Laura primle to priliko i ga pita : či je že oženjeni ? . .

Ne — nakrátci odgovori i v mišlenji globoko pred sébe gléda — se vidi, ka nika velkoga misli povedati.

Zakoj se pa ne ženite? — ga pita Laura — ste mogoče ešče nej najšli za sébe?

Do segamao sem ešče nej meo sreče, ali itak zdaj, či Vi túdi tak ščéte?

Laura tak, da nebi zarazmila njegove rečij dale právi — Tak ste že najšli i je lejpa?

Či je lejpa? Kak Vénusa spomenik, ali kak angelje v nebésaj.

Istina! Jaj, da sem radovedna, nemate od njé fotografijo. Fotografijo?

Ja; rada bi jo vidla i na to vzeme glaž z vinom i se prek stola nagne, da natoči kupico z ednim pa poščegetne z svojimi vlásmi ōrmeštrov obráz, šteri že tak od dobrega vina i Laurine lepote v ognji gorij.

Gospodičina Laura, tak mislim ka ste me ne razmeli, ka sem prvla pravo!

Ka ste pravli? — ga pita Laura.

Naj Vam zašušnjam!

Laura z velikim smehom, oh, há! Na, jaz sem tista srečna zvezda. No, to sem ne mislila . . . To nemre bidti. ár me nonč nepoznate.

Ne poznam? rávno zadosta, ka bi blájženi bio.

Ne, ne, to nemre biti, jaz sem sirota, nemam herbije.

Herbija! i se ōrmešter zasmejé, herbija! . . . Herbijo májo rusi, herbijo májo austrici i vōgri, herbije od nji dobim telko kelko jaz ščém. Vidite, denéšnja pot mi prinesé stotáke, tak od edni, kak od drügi. To vremen zdaj morem vōponúcati i za to jaz mam pamet . . . za mojo pamet pláča rusino šváb.

Pa to Vaše delo je ne nevarno? — pita Laura.

Nevarno? . . . zakaj bi bilo nevarno? . . . pravim mam jaz pamet! . . . Na mené pázijo na obema frontoma, ka se mi náj nika ne zgodij. Žepke vövezeme eden notes, vište za to, ka na tom málom faljáčki papéri jeste gorik napisano vütro dobim 500 rubelov. Ka sam pa dnes vido za rusoskim frontom, za to tüdi lepi znesek vtekнем vžepko, štero mi pá naši pláčajo. Notes nazáj v žepko devle, šteroga je pa mimo püsto.

Örmešter že skorom nemre gučati od dosta pítvine. Démon alkohola ga v svoje náročie vzeme i ga začne zibati či duže bole i bole, tak da globoko zaspij. . . Laura mimo žepke püščeni notes gorvzeme i z pazlivostjov pregléda celi notes. V notesi je najšla eden ekstra papér, na šterom je bilo vse tisto gorzamerkano od našega fronta, za štero je mislo 500 rubelov dobiti od rusov. Té falájček papéra k sebi vzeme, notes pa njemi v žepko देने. Tak je s tém Laura doségnola svoj cio.

Laura je na drügi den rano odpotüvala. Kama, gdetá, to je nišče nej znao.

Kak örmešter za pár dni nazáj domo za naš front pride, si nej mislo, ka prinas že vse znájo od njegove dvojne farbe i ka je zapoved vödána, da ga náj zgrábijo. Rávnó tak je nej znao, što ga je na gaoge spravo, gde je pol vöre kesnej že viso.

KONEC.

